

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦး

M.B.,B.S (Ygn); M.Med.Sc (Public Health)
D.T.C.A.A (J & L) (UK)

ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ

SARS

SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME

Designed by Aung Mying 2003

KBC

KNOWLEDGE BOOK CENTRE

သုတေသနစုံစာအုပ်တိုက်

အမှတ်-၉၊ ဓရကော့လမ်းမကြီး၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကင်းမြို့၊

ဖုန်း - ၂၀၀၅၁၂၊ ၂၀၂၀၀၉

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	-----	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး	-----	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	-----	ဒို့အရေး

သင့်ကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲပါစေနှင့်
 တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း လေးစားပါ။ ချစ်ခင်ပါ။ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံပါ
 လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်ပါ

 နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
 ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- ခိုင်မာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

ကူးစက်မြန် ပြင်းထန်
နမိုးနီးယား (အဆုတ်ရောင်) ရောဂါ

SARS

SEVERE ACUTE RESPIRTORY SYNDROME

ဒေါက်တာ တင်ထွန်းဦး

M.B.,B.S (Ygn); M.Med.Sc (Public Health)

D.T.C.A.A (J & L) (UK)

ပထမအကြိမ်

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ
စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၄၅/၂၀၀၃ (၅)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၁၂/၂၀၀၃ (၆)

အုပ်ရေ	၅၀၀
တန်ဖိုး	ကျပ် ၁၂၀၀
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	အောင်ပိုင်
ကွန်ပျူတာစာစိ	စောသက်မွန်၊ ဒိုင်သက္ကာ
အတွင်းဒီဇိုင်း	အောင်ပိုင်

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်မိုးမိုး (ယာယီ ၂၄၅)၊ စေတနာ့မှန် စာပေ
ဇာ၊ ရေကျော်လမ်းမကြီး၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၂၀၀၅၁၂ ၊ ၂၀၂၀၈၉

အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဦးဝင်းဌေး (၀၄၈၃၉)၊ ဝင်းထွန်း ပုံနှိပ်တိုက်
၃၇၊ ရေကျော်လမ်းမကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း - ၂၉၀၅၀၃

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်ထွန်းဦး (၀၆၉၁၈)၊ စွယ်စုံပုံနှိပ်တိုက်
၄၀၊ ရေကျော်လမ်းမကြီး၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၂၀၀၁၃၈

ပါဝင်သောအခန်းကဏ္ဍများ

	- စကားပလ္လင်	၆
၁။	ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုးနီးယားရောဂါဆန်း	၉
၂။	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း၏ သဘာဝ	၁၄
၃။	နမိုးနီးယားဆိုသည်မှာ	၁၈
၄။	ရောဂါ၏ မူလအစ	၂၂
၅။	ကမ္ဘာတစ်လွှား ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားပုံ	၂၈
၆။	ရောဂါပိုး၏ သဘာဝ	၃၇
၇။	ရောဂါကူးစက်နည်းများ	၄၂
၈။	ရောဂါကူးစက်လွယ်သူများ	၄၈
၉။	ရောဂါလက္ခဏာများ	၅၄
၁၀။	ရောဂါအန္တရာယ်အသွယ်သွယ်	၆၂
၁၁။	ရောဂါစူးစမ်းရှာဖွေ သတ်မှတ်ခြင်း	၇၄
၁၂။	နိုင်ငံတကာ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ	၇၈
၁၃။	မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဤရောဂါအန္တရာယ်	၈၇
၁၄။	ရောဂါကုသနည်းများ	၉၃
၁၅။	ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ	၁၀၀
၁၆။	မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဤရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး	၁၄၄
	- မှီငြမ်းကိုးကားသောစာအုပ်နှင့် စာနယ်ဇင်းများ	၁၅၁
	- အကွရာဝလီအညွှန်း	၁၅၃

စာရေးသူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ဟင်္သာတမြို့၌ ဦးမောင်ခင်၊ ဒေါ်ဌေးဌေးတို့မှ မွေးဖွား၍ ငယ်စဉ်က “လေးထပ်ကွမ်းလူရည်ချွန်” တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ “တက္ကသိုလ်ပညာသင်ဆု” ရရှိခဲ့၍ ဆေးတက္ကသိုလ်(၂)မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဆရာဝန်ဘွဲ့ကို “ဆေးပညာ” ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ရရှိခဲ့သည်။ ဆေးပညာမဟာသိပ္ပံ (ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး)ဘွဲ့ကို “ကျန်းမာရေးစာရင်းအင်းပညာ” ဂုဏ်ထူးဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၇၂ ခုနှစ်မှစ၍ စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး ယနေ့အထိ စာနယ်ဇင်းမျိုးစုံတွင် ကလောင်အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ကျန်းမာရေး၊ အားကစားနှင့် သုတပညာပေးဆောင်းပါး ၁၂၀၀ ကျော်နှင့် စာပေ၊ ကျန်းမာရေး၊ အထွေထွေ ဗဟုသုတ၊ လူငယ်ပညာပေး၊ ခရီးသွားဆောင်းပါးနှင့် ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် တို့အပါအဝင် လုံးချင်းစာအုပ် (၂၅)အုပ် ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် “ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သင့်ကျန်းမာရေး” စာမူဖြင့် “စာပေဗိမာန်စာမူဆု” (ပထမ)ကို ရရှိခဲ့ပြီး ၁၉၉၁ ခုနှစ် “မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အေအိုင်ဒီအက်စ်” စာအုပ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် “အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သာယာ” စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း “အမျိုးသား စာပေဆု” နှစ်ကြိမ်ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်မှစ၍ သုတစွယ်စုံအုပ်တိုက်ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး လစဉ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် သုတစွယ်စုံ မဂ္ဂဇင်း၊ အာရောဂျုံ ကျန်းမာရေးမဂ္ဂဇင်း၊ အားကာ SPORTS အားကစားမဂ္ဂဇင်းနှင့် အပတ်စဉ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် ပြည်မြန်မာ သတင်းဂျာနယ်၊ သတင်းလွှာ ဂျာနယ်၊ Shining Star ထွန်းတောက်ကြွယ် အားကစားဂျာနယ်တို့၏ အယ်ဒီတာချုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ကိန်းဘရစ်ချ်မြို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဗဟိုဌာနက ချီးမြှင့်သည့် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းဆိုင်ရာ “၂၁ ရာစု စွမ်းဆောင်ရည်ထူးချွန်ဆု” (21st Century Award for Achievement) ကို လက်ခံရရှိခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးပညာဌာနတွင် ၁၉၉၅ ခုနှစ်အထိ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်၏ စေလွှတ်ချက်အရ အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ယိုးဒယား၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ဟောင်ကောင် ဒေသများသို့ ကျန်းမာရေး၊ အားကစား၊ စာပေထုတ်ဝေရေး၊ စာပေချစ်ကြည်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာညီလာခံ၊ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ပြပွဲ၊ ပြိုင်ပွဲ၊ သင်တန်းနှင့် လေ့လာရေးခရီးများ သွားရောက်ခဲ့သည်။

ကျောင်း၊ ကောလိပ်၊ သိပ္ပံ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ လုပ်ငန်းဌာနများနှင့် သင်တန်းများတွင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကျန်းမာရေးပညာပေး ဟောပြောပို့ချခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့အသံ “မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ သုတအဖြာဖြာ” အစီအစဉ်မှ အပတ်စဉ် အသံလွှင့်ဟောပြောခဲ့သည်။ ၁၉၉၃ နှင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တို့တွင် မြန်မာ့ရုပ်ရှင် အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေး အကဲဖြတ်အဖွဲ့၌ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့တွင် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ပုံနှိပ်နှင့် ထုတ်ဝေသူလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊ မြန်မာအားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဖောင်ဒေးရှင်း၊ မြန်မာ-ဂျပန် ချစ်ကြည်ရေးအသင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကရာတေးဒိုအဖွဲ့ချုပ်တို့တွင် အလုပ်အမှုဆောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ မူးယစ်ဆေးဝါးဆန့်ကျင်ရေးအသင်းတွင် ဗဟိုကော်မတီဝင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အားကစားကလောင်ရှင်များ အဖွဲ့ချုပ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

SARS ရောဂါ
ကာကွယ်ဆေး
ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်
ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များ
အထူးကြိုးစားလျက်
ရှိသည်။

ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယားရောဂါဆန်း

ယခုနှစ် မတ်လနှင့် ဧပြီလများအတွင်းက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ အီရတ်စစ်ပွဲကို လူအများ စိတ်ဝင်စားနေခဲ့ကြပါသည်။ အီရတ်စစ်ပွဲနှင့်အပြိုင် နိုင်ငံတကာသတင်းများတွင် နေ့စဉ် နေရာယူခဲ့သည့် အခြားစစ်ပွဲတစ်ပွဲလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ WAR နှင့် မြန်မာအသံထွက်တူသည့် “ဆားစ်” (SARS) ရောဂါကို ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်နေရသည့်စစ်ပွဲပင် ဖြစ်ပါ၏။

ယခုအခါ အီရတ်စစ်ပွဲပြီးဆုံးသွားခဲ့သော်လည်း SARS စစ်ပွဲက ပိုမိုပြင်းထန်လာပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အတော်များများတွင် SARS ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို အထူးကြိုးပမ်းကာကွယ်တားဆီးနေကြရပါသည်။

တရုတ်ပြည်တွင် SARS ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသွားရသူအတွက် ပူဆွေးနေကြရသည့် ဇနီးနှင့်သမီး

၍ ရုတ်တရက်ဖြစ်ပွားသည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာစု” ဟူ၍ ဖြစ်ပါ၏။

အမည်နှင့်လိုက်အောင်ပင်

အနီးစပ်ဆုံး နှင့် ဆီလျော်မှု အရှိဆုံး မြန်မာလို ရောဂါအမည်မှာ “**ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နှစ်ဆန်းယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ**”ဖြစ်၍ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနကလည်း ယင်းကဲ့သို့ပင် သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်အသုံးပြုလျက် ရှိပါသည်။

SARS ရောဂါသည် အမည်နှင့် လိုက်အောင်ပင် ကူးစက်မှုအလွန်မြန်ဆန်ပါသည်။ ဤရောဂါ အဖြစ်များခဲ့သည့် စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် လူနာသွားမေးသူ ဧည့်သည်တစ်ဦးသည် ဤရောဂါရှိသူကို မိနစ် ၂၀ မျှ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ရုံဖြင့် ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး သေဆုံးခဲ့ရပါသည်။ ယင်းနောက် သူ၏သားနှင့် မိသားစု ဆရာဝန်ထံသို့လည်း ရောဂါကူးစက် ပျံ့နှံ့စေခဲ့ပါသည်။ ထိုမျှသာ မကသေးပါ။

SARS သည် Severe Acute Respiratory Syndrome ဆိုသည့် ရောဂါအမည်၏ အတိုကောက် အင်္ဂလိပ်စာလုံးလေးလုံး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလို အတိအကျဘာသာပြန်ရလျှင် “**ပြင်းထန်**

တရုတ်ပြည်တွင် SARS ရောဂါ လူနာတစ်ဦးကို ကုသနေစဉ်

စင်ကာပူမြို့ရှိ အိမ်များတွင်
Quartine ပြုလုပ်
ထားစဉ် အပြင်သို့
ထွက်မထွက် စောင့်ကြည့်ရန်
အီလက်ထရွန်နစ်
ကင်မရာများကို
ပြင်ဆင်နေကြစဉ်

စင်ကာပူမြို့ တစ်တော့ခံဆန်
ဆေးရုံတွင် SARS ရောဂါ
ကာကွယ်ကုသရေးအတွက်
နေ့မအား ညမအား
အလုပ်များနေကြသည့်
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ

ဤရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားရာ
တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း ဝွမ်ဒေါင်(ကွမ်တုံ)
ပြည်နယ် (Guangdong Province)မှ
ဟောင်ကောင်သို့ ပထမဦးဆုံး ရောဂါပိုး
သယ်ဆောင်လာသူသည် တည်းခိုရာ
ဟိုတယ်၏ နဝမထပ်သို့အသွား ဓာတ်လှေ
ကားထဲတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သော လူခြောက်ဦး
ထံသို့ ခေတ္တခဏ တွေ့ဆုံရုံကာလအတွင်း
ချောင်းဆိုး၊ နှာချေမိရာမှ ဤရောဂါပိုး
ကူးစက်စေခဲ့ကြောင်း နိုင်ငံတကာသတင်း
များတွင် ဖတ်ရှုကြရပါသည်။

ကူးစက်မြန်လွန်းသဖြင့် တရုတ်
ပြည်မကြီး၊ ဟောင်ကောင်နှင့် စင်ကာပူ

စင်ကာပူအထွေထွေဆေးရုံကြီးမှ SARS
ရောဂါလူနာတစ်ဦးကို တစ်တော့ခံဆန်ဆေးရုံသို့
လွှဲပြောင်းပို့ပေးနေစဉ်

ဟောင်ကောင်တွင်
မျက်နှာဖုံးတပ်
အမျိုးသမီးတစ်ဦး
သတင်းစာထဲမှ
SARS
ရောဂါသတင်းကို
ဖတ်ရှုနေစဉ်

ဟောင်ကောင်မြို့ရှိ SARS ရောဂါအဖြစ်များ
သည့် အမှိုက်ဥယျာဉ်ကွန်ဒိုမိနီယံ Block E တွင်
Quarantine ပြုလုပ်ထားချိန်၌ နေထိုင်သူများ
အတွက် အိမ်သုံးပစ္စည်းပေးပို့ရန် ပြင်ဆင်နေစဉ်။
(နေထိုင်သူ ၉၂ ဦးတွင် SARS ရှိကြောင်း သိရပြီး
နေထိုင်သူအားလုံး လူ ၂၁၄ ဦးကို ၁၀ရက်ကြာ
Quarantine ပြုလုပ်ခဲ့သည်။)

တို့တွင် ရောဂါအဖြစ်များသော ရပ်ကွက်
မှ လူများကို အိမ်ပြင်ပသို့ မထွက်စေဘဲ
သီးသန့်နေထိုင်စေခြင်း(Quarantine)အထိ
ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပေသည်။

ကူးစက်မြန်သလို ပြင်းထန်

ဤရောဂါ၏ ဆိုးရွားပြင်းထန်မှု
ကလည်း အထူးသတိပြုစရာဖြစ်ပါသည်။
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး (World
Health Organization) (WHO)၏ ၈-၅-
၂၀၀၃ ရက်က နောက်ဆုံးကြေညာ
ချက်အရ ဤရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှု
(Mortality Rate) သည် ပျမ်းမျှအားဖြင့်
၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ဖြစ်ပါသည်။ လူခုနစ်
ယောက် ဤရောဂါရလျှင် တစ်ယောက်
သေဆုံးရသည့်သဘော ဖြစ်ပါသည်။

ဤရောဂါရလျှင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း
က ရောဂါပျောက်ကင်းသွား၍ ၂၀
ရာခိုင်နှုန်းက ရက်ပိုင်းအတွင်း အသက်ရှူ
လမ်းကြောင်းတွင် ရုတ်တရက်ပြင်းထန်စွာ
ထိခိုက်၍ အသက်ရှူရ အလွန်ခက်ခဲခြင်း
(Acute Respiratory Distress Syn-
drome) ကို ခံစားရကာ ၁၀ မှ ၁၅ ရာခိုင်
နှုန်းခန့်က နောက်ဆုံးတွင် သေဆုံးရ
လေသည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းက စိုးရွံ့ထိတ်လန့်
နေခဲ့ကြရသော ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်
ရောဂါ (အေအိုင်ဒီအက်စ်) (A.I.D.S)
(Acquired Immune Deficiency Syn-
drome) အပါအဝင် အခြားရောဂါဆိုး
အချို့လောက် သေနှုန်းမများသော်လည်း
SARS ရောဂါတွင် “ရက်ပိုင်းအတွင်း”

ဝေဒနာပြင်းထန်စွာခံစားရပြီး အချို့ အသက်ဆုံးရှုံးရရာ ရောဂါ ပြင်းထန်လှ ပါသည်။

ထို့ပြင် AIDS ကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ SARS တွင် နှာချေရုံ၊ အနီးကပ်ထိတွေ့ရုံမျှဖြင့် ကူးစက်လွယ်၊ ကူးစက်မြန်သောကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ ပိုမိုပြင်းထန်ပြီး အသေအပျောက် များနိုင်ပေသည်။ (ဤအချက်များကို ရှေးအခန်းများတွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။)

ထိုမျှသာမက SARS ကဲ့သို့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် ဆိုင်သည့် အအေးမိရောဂါနှင့် တုပ်ကွေးရောဂါတို့တွင် သေဆုံးမှု အလွန်နည်းလေ့ရှိသော်လည်း SARS တွင်မူ ၁၀ မှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှပင် ရှိသဖြင့် ယင်းတို့နှင့်ယှဉ်လျှင် ပြင်းထန်သောရောဂါ ဖြစ်နေရပြန်ပါသည်။

နမိုးနီးယားလည်း ဖြစ်သဖြင့်

SARS တွင် နမိုးနီးယား (Pneumonia) ဟု ခေါ်သည့် အဆုတ်ရောင်ခြင်းဖြစ်၍ မြန်မာအမည်တွင် နမိုးနီးယားကို ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နမိုးနီးယားရောဂါကို အဆုတ်အအေးမိခြင်းဟုလည်း လူသိများပါသည်။ မြင်တွေ့နေကျ နမိုးနီးယားမဟုတ်သည့် Atypical Pneumonia ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလကမှစ၍ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ရောဂါအသစ်အဆန်းဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာတစ်လွှားက အလေးအနက်ထားနေရသည့် ရောဂါလည်းဖြစ်ပါ၏။

ဟောင်ကောင်တွင် နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးတပ်ထားသော အမျိုးသမီးတစ်ဦး SARS ရောဂါမှ ကင်းစေကြောင်း အမွှေးတိုင် ထွန်း၍ ဆုတောင်းနေစဉ်

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ဂရိဘရန်လင်းက ဤရောဂါကို ၂၁ ရာစုနှစ်၏ ပထမဦးဆုံး ကပ်ရောဂါဖြစ်သည်ဟုပင် ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။

ကူးစက်မြန်ပြင်းထန်ရုံသာမက ယခုအထိ ရောဂါကာကွယ်ဆေး၊ ထိရောက်သည့် ကုသဆေးလည်း မရှိသေးသဖြင့် ဤကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ SARS အန္တရာယ်ကို မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက အထူးသတိထားကာကွယ်ထွန်းလှန်နေကြရပါသည်။ □

မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့လယ်မှ SARS ရောဂါကာကွယ်ရေး ပညာပေးပို့စတာတစ်ချပ်

အသက်ရှူလမ်းကြောင်း၏ သဘာဝ

အခန်း (၂)

ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နှမိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်) ရောဂါအကြောင်း မဖော်ပြမီ ဦးစွာပထမအဆုတ်နှင့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း(Respiratory Tract) တို့၏ သဘောဘာဝကို သိရှိထားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

အသက်ရှူလမ်းကြောင်း

ကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှူနေနိုင်ရန် လေကို မှန်မှန်ရှူရ၏။ လေထဲမှ အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့ကို အသုံးပြု၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှ မလိုအပ်သော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့ကို ပြန်လည်စွန့်ထုတ်ပစ်ရသည်။ လူတစ်ယောက်သည် ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် တစ်မိနစ်တွင် ၁၆ ကြိမ်မှ ၁၈ ကြိမ်အထိ အသက်ရှူရလေသည်။

SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS

ဟောင်ကောင်မြို့တွင် မျက်နှာဖုံးဖက်ရှင်ဖြင့် အလှဆင်ထားကြသည့် ယုံဖြူနှစ်ဦး

အသက်ရှူလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်သော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများ မှာ နှာခေါင်း၊ အာခေါင်၊ လည်ချောင်း၊ အသံအိုး(Larynx)၊ လေပြွန်(Trachea)၊ အဆုတ်၊ အဆုတ်လေပြွန်ကြီး၊ အဆုတ်လေပြွန်ငယ်များ၊ ရင်ဘတ်ကြွက်သားများ နှင့် ကန့်လန့်ကာကြွက်သား(Diaphragm) စသည်တို့ ပါဝင်လေသည်။

အသက်ရှူလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ အသက်ရှူသွင်းခြင်း
- ၂။ ဓာတ်ငွေ့လဲလှယ်ခြင်း
- ၃။ အသက်ပြန်ရှူထုတ်ခြင်း

ဦးစွာ နှာခေါင်းမှ ရှူရှိုက်လိုက်သော လေသည် အာခေါင်၊ လည်ချောင်း၊ အသံအိုး၊ လေပြွန်တို့ကိုဖြတ်၍ အဆုတ်လေပြွန်ကြီးနှစ်ချောင်းမှတစ်ဆင့် လက်ဝဲ လက်ယာ အဆုတ်နှစ်ဖက်ဆီသို့ ရောက်ရှိသွား၏။ အဆုတ်လေပြွန်ငယ်ကလေး အသီးသီးမှတစ်ဆင့် နောက်ဆုံး အလွန်သေးငယ်သော လေအိတ်ကလေးများ (Alveolar Sac)အထိ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

ထိုလေအိတ်ကလေးများနှင့် ယင်းတို့အနီး၌ရှိသော ဆံချည်မျှင်သွေးကြော ကွန်ရက်ကလေးများအကြား ဓာတ်ငွေ့များစိမ့်ဝင်ကြခြင်းဖြင့် ဓာတ်ငွေ့လဲလှယ် ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ရှူသွင်းလိုက်သော လေထုထဲမှ အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့အချို့ သွေးကြောမျှင်ကလေးများသို့ စိမ့်ဝင်သွားပြီး သွေးကြောမျှင်တို့မှ ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့အချို့က လေအိတ်ကလေးများထံသို့ ဖြတ်သန်းရောက်ရှိ သွားခဲ့သည်။

ယင်းကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့ပါဝင်မှုများသော လေတို့သည် အသက်ရှူသွင်းစဉ်က လာလမ်းအတိုင်း ပြန်ထွက်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှူထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်ရလေသည်။

SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS

စင်ကာပူနိုင်ငံ တန်တော့ခပ်ဆန်းဆေးရုံတွင် SARS လူနာတစ်ဦးကို ဝီဒီယိုမှတစ်ဆင့် လူနာမေးမြန်းနေစဉ်

သဘာဝနည်းဖြင့် ကာကွယ်ပေးလေ့ရှိ

ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အဆုတ်ထဲသို့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ တစ်ဆင့် လေလီတာပေါင်း တစ်သောင်းထက်မနည်း ရှူသွင်းနေကြပါသည်။ ထိုသို့ ရှူသွင်းလိုက်သောလေထဲတွင် ဖုန်မှုန့်များ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ မျက်စိနှင့်ကြည့်၍ မမြင်နိုင်လောက်အောင် သေးငယ်လှသည့် အဏုဇီဝပိုးမွှားများ(Microbes)သည် အနည်းနှင့်အများ ဆိုသလို ပါဝင်လေ့ရှိကြပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ပါဝင်နေသဖြင့် ရောဂါရမည်ဟု ထင်ရသော်လည်း များသော အားဖြင့် ရောဂါရလေ့မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း အတွင်း၌လည်း သဘာဝကိုယ်တွင်းခုခံမှုစနစ်များရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

ရှူသွင်းလိုက်သည့် လေထဲတွင်ပါရှိသော အမှုန်အမွှားများအနက် ၁၀ မိုက်ကရိုမီတာ(Micro metre)(μm) အထက်ကြီးသော အမှုန်များကို နှာခေါင်း အတွင်းရှိ အမွှေးအမျှင်များက ကာကွယ်တားဆီးထားပြီး အပြင်သို့ ပြန်လည် ထုတ်ပေးပါသည်။ ၅ မှ ၁၀ မိုက်ကရိုမီတာအရွယ်ရှိသော အမှုန်အမွှားများသည် လေပြွန်မများအထိ ရောက်နိုင်ပြီး ၁ မှ ၅ မိုက်ကရို မီတာအရွယ် အမှုန်အမွှား များသည် လေအိတ်ငယ်များအထိ ရောက်နိုင်ပါသည်။

တစ်မိုက်ကရိုမီတာ (တစ်မီတာ၏ အပုံတစ်သန်းပုံ တစ်ပုံ)အရွယ် အမှုန်အမွှားလေးများမှာမူ အလွန်ငယ် လွန်းသဖြင့် လေအိတ်ငယ်ထဲတွင်လည်း

ဘေဂျင်းမြို့တွင် ရောဂါကူးစက်မှုနည်းစေရန် အများသုံးယာဉ်ရထားများအစား စက်ဘီးကိုယ်စီစီး၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ သွားနေကြသူများ

ကပ်ငြိမနေဘဲ ပြန်ရှူထုတ်လိုက်သော လေထဲတွင် ပြန်လည်လွင့်မျော ပါဝင်သွား တတ်ပေသည်။

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းထဲသို့ ရောက်ရှိလာသော အမှုန်အမွှားများကို ချောင်းဆိုးခြင်း၊ နှာချေခြင်းတို့ဖြင့် သဘာဝနည်းအားဖြင့် ပြင်ပသို့ ပြန်လည် ထုတ်ပစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ အမွှေးနုများ သည် အမှုန်အမွှားများကို လှုပ်ယမ်း၍ နှာခေါင်း ပေါက်ဝသို့ ပြန်လည်တွန်းပို့ ပေးပါသည်။

အကယ်၍ ထိုအဆင့်များကိုကျော်လွန်ပြီး လေအိတ်ငယ်များအထိ အမှုန် အမွှားများ၊ ရောဂါပိုးများ ရောက်ရှိလာပါက ယင်းတို့ကို လေအိတ်ကလေးများ အတွင်းရှိ ဖမ်းစားကလာပ်စည်း (Alveolar Macrophage)များက ဝါးမျိုဖျက်ဆီး ပစ်ပစ်ပါသည်။

ယင်းသို့သောအချက်များကြောင့် ဖုန်မှုန့်နှင့် ရောဂါပိုးများ အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်တိုင်း ရောဂါရလေ့မရှိခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ယင်းစနစ်များ ချို့ယွင်းပျက်စီးသည့်အခါ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါများ ရလွယ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆေးလိပ်များများသောက်သူ၊ ကြာရှည်စွဲသောက်သူများတွင် အသက်ရှူလမ်း ကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ အမွှေးနုလေးများ ပျက်စီးသွားတတ်ပြီး ဖမ်းစားဆဲလ်များ လည်း လျော့နည်းသွားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆေးလိပ်သောက်သူများတွင် ဆေးလိပ် မသောက်တတ်သူများထက် ပို၍ အဆုတ်နှင့်ဆိုင်သော ရောဂါများ ဖြစ်လွယ် ပါသည်။ □

SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS

မိုးနီးယားဆိုသည်မှာ နမိုးနီးယားဖြစ်စေသော ရောဂါပိုးများကြောင့် အဆုတ်တစ်သျှူးများ ရောင်ရမ်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လူအများက အဆုတ် အအေးမိခြင်းဟု သိရှိနားလည် ပြောဆိုတတ်ကြပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ဗက်တီးရီးယားပိုးများ ကြောင့် နမိုးနီးယားဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ဝိုင်းရပ်စ်ပိုးများ၊ မှိုများ ကြောင့်လည်း အဆုတ်ရောင်ရောဂါ ဖြစ်ရပါသည်။

ဗက်တီးရီးယားပိုး (အထူးသဖြင့် *Streptococcus pneumoniae*) ကြောင့် ဖြစ်သော နမိုးနီးယားသည် အဖြစ်များ၍ လူ အတော်များများ ဖြစ်ဖူးကြပါသည်။ ရာသီဥတုအေးသော ကာလတွင် ဖြစ်တတ်ပါသည်။

အခန်း (၃)

နမိုးနီးယား ဆိုသည်မှာ

တရုတ်နိုင်ငံ
ကွမ်ကျိုးမြို့၌
SARS
လူနာတစ်ဦးကို
သူနာပြုတစ်ဦးက
ပြုစုကုသ
ပေးနေစဉ်

မလေးရှားနိုင်ငံ
ဂျီဟိုးမြို့ ဘူတာရုံတွင်
စင်ကာပူမှလာသူ
ခရီးသည်များကို
SARS ကာကွယ်ရေး
လက်ကမ်းစာစောင်များ
ဝေငှနေစဉ်

အဆုတ်ရောင်ခြင်း

- (ဃ) ဗိုင်းရပ်စ် (Virus) ပိုးကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း
 - ဥပမာ - Influenza A or B
 - Parainfluenza
 - Measles virus
 - Adenovirus
 - Cytomegalovirus (CMV)

- (င) မှို (Fungus) ပိုးများကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း
 - ဥပမာ - Aspergillosis
 - Histoplasmosis
 - *Candida albicans*
 - Actinomycosis
 - *Pneumocystic carini* (AIDS ရောဂါနှင့် တွဲ၍ဖြစ်တတ်သည်)

၂။ အခြားအကြောင်းများကြောင့်ဖြစ်သော အဆုတ်ရောင်ခြင်း

- (က) ဓာတ်မတည့်ခြင်း(Allergy)ကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း
 - ဥပမာ - Pulmonary Eosinophilia
- (ခ) ဓာတုပစ္စည်းများကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း
 - ဓာတ်ဆီငွေ့များ၊ အဆိပ်ငွေ့များရှူရှိုက်မိခြင်း
- (ဂ) ဓာတ်ရောင်ခြည်ကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း

နေရာအလိုက် အဆုတ်ရောင်ခြင်း

အဆုတ်ရောင်ခြင်းကို ခန္ဓာပေဒအရ နေရာအလိုက် အဆုတ်ရောင်ရမ်းမှုကို လိုက်၍လည်း အောက်ပါအတိုင်း သုံးမျိုးသုံးစား ခွဲခြားခေါ်ဝေါ်တတ်ပါသည်။

- (၁) အဆုတ်၏ ၀၊ ယာ အခြမ်းများရောင်ခြင်း (Lobar Pneumonia)
- (၂) အဆုတ်တစ်ဖက်စီရှိ အကန့်လိုက်ရောင်ခြင်း (Segmental Pneumonia)

နမိုးနီးယား ရှိ မရှိ အဆုတ်ဓာတ်မှန်ကို ဤသို့ ကြည့်ရှု ခွဲခြားကြရသည်

(၃) အဆုတ်လေပြွန်များရောင်ခြင်း (Lobular Pneumonia) (နှစ်ဖက်လုံးဖြစ်သည့်အခါ Bronchopneumonia ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်) ထို့ပြင် မူလအကြောင်းရင်းခံ အဆုတ်နှင့်ဆိုင်သော ရောဂါတစ်မျိုးမျိုး မရှိဘဲ ကျန်းမာနေသူတစ်ယောက်တွင် အဆုတ်ရောင်လာခြင်း (Primary Pneumonia) နှင့် အခြားအကြောင်းရင်းခံ ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် အဆုတ်ရောင်ခြင်း (Secondary Pneumonia) ဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားခွဲခြားလေ့ရှိကြပါသည်။ အခြား အကြောင်းရင်းခံ ရောဂါဆိုသည်မှာ ဥပမာအားဖြင့် အဆုတ်ကင်ဆာကဲ့သို့သော အဆုတ်နှင့်ဆိုင်သော ရောဂါများနှင့် သွေးကင်ဆာရောဂါ၊ AIDS ရောဂါတို့ကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် ခုခံအား ကျဆင်းနေစေသည့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးနှင့်ဆိုင်သောရောဂါများပင် ဖြစ်ကြပါသည်။

အဆုတ်ရောင်ရောဂါဖြစ်ရသည်မှာ

ထိုရောဂါပိုးများ ဝင်ရောက်လာ၍ အဆုတ်ရောင်ရောဂါဖြစ်ရခြင်းမှာ အောက်ပါအချက်များပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။

- (၁) လူ၏ အထွေထွေကိုယ်တွင်းခုခံမှုစွမ်းအား လျော့နည်းကျဆင်းနေခြင်း
- (၂) အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ ရောဂါပိုးမွှားဖယ်ရှားပေးသည့်စနစ်များ ချို့ယွင်းနေခြင်း
- (၃) ဝင်ရောက်လာသော ရောဂါပိုးအရေအတွက် များပြားလွန်းခြင်း
- (၄) ရောဂါပိုး၏ ပြင်းထန်မှုလွန်ကဲခြင်း (High Virulence)

ထိုအချက်များ တစ်ခုဖြစ်စေ၊ စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ အကြောင်းဆုံသွားသည့်အခါ ထိုသူတွင် အဆုတ်ရောင်ရောဂါ ရတတ်ပါသည်။ ရောဂါကူးစက်ခံရသည့်အခါ လေအိတ်ငယ်များအတွင်း ရောဂါပိုးများနှင့်အတူ သားငန်ရည်များ ဖြစ်ပေါ်လာ ရပါသည်။ □

၂၀၀၃ ခု ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်

ရောဂါ၏ မူလအစ

၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ကပ်ရောဂါအသွင်
စပိန်တုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားခဲ့စဉ်ကလည်း
ယခုကဲ့သို့ လူအများက နှာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးများ စည်းထားခဲ့ကြသည်။

အခန်း (၄)

ဤရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားသောနေရာသည် တရုတ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း
ဂွမ်ဒေါင် (ကွမ်တုံ)ပြည်နယ်ဖြစ်၍ ပထမဆုံး SARS လူနာသည် တရုတ်
အမျိုးသားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၁၆-၁၁-၂၀၀၂ ရက်က ဂွမ်ဒေါင်ပြည်နယ် ဖိုရှမ်းမြို့
(Foshan City)တွင် ပုံမှန်မဟုတ်သော နမိုးနီးယား (Atypical pneumo-
nia) ဝေဒနာရှင်အဖြစ် သိရှိခဲ့ကြသည်။

ထိုသူမှ တစ်ဆင့် လူလေးဦးသို့ ဤရောဂါကူးစက်ပြီး
ရောဂါစတင်ပြန့်ပွား ခဲ့သည်။ ကံကောင်းထောက်မစွာဖြင့် သူ၏ကလေး
လေးယောက်သို့ ရောဂါ ကူးစက်ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ထိုသူသည်လည်း
ရောဂါပျောက်ကင်း၍ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆေးရုံမှ ဆင်းခဲ့ရ
ပါသည်။

ထိုဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားနေခဲ့သော ထူးဆန်းသည့် နမိုးနီးယား
ရောဂါဆန်းသည် သုံးလခန့်ကာလအတွင်း လူပေါင်း ၃၀၀ ကျော်တွင်
ဖြစ်ပွား၍ ငါးဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်းက ယင်းဒေသထဲ
၌သာ ကူးစက်ပြန့်ပွားနေပြီး ကမ္ဘာက ဤရောဂါဖြစ်နေကြောင်း မသိခဲ့

ကြရပေ။ ထိုဒေသတွင်းမှ ပြည်သူလူထု အများစုကလည်း ဖြစ်နေကျ သာမန် အအေးမိတုပ်ကွေးရောဂါတစ်မျိုးဟုပင် ထင်ခဲ့ကြသည်။

ဂွမ်ဒေါင်ပြည်နယ်တွင် လူ ၃၀၅ ဦး၌ ပုံမှန်မဟုတ်သော နမိုးနီးယားရောဂါ ဖြစ်ပွား၍ ယင်းကြောင့် လူငါးဦး သေဆုံး ခဲ့ကြောင်း ၁၁-၂-၂၀၀၃ ရက်တွင် တရုတ် နိုင်ငံက ကြေညာခဲ့၍ ယင်းကို ထိန်းချုပ် ထားကြောင်း ၁၄-၂-၂၀၀၃ ရက်က ဆက်လက်သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာတစ်လွှား လူသိများခဲ့သည့် တုပ်ကွေးများ

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်သည့် တုပ်ကွေးရောဂါ သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကပ်ရောဂါ (Pandemic)အသွင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိခဲ့ ပါသည်။

၁၉၁၈ နှင့် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တို့တွင် **စပိန်တုပ်ကွေး** (Spanish Flu)ဟု ခေါ် သော တုပ်ကွေးရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်ပွား၍ ကမ္ဘာအနှံ့ပြန့်ပွားခဲ့ပြီး လူ သန်း ၂၀ မှ ၄၀ အတွင်း သေဆုံးခဲ့ရာ သမိုင်းတစ် လျှောက် အဆိုးရွားဆုံးရောဂါ ပျံ့နှံ့မှုကြီး တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုရောဂါကြောင့်

၁၉၁၈ ခုနှစ်က အမေရိကန်စစ်စခန်းတစ်နေရာတွင် စပိန်တုပ်ကွေးလူနာတစ်ဦးကို ကုသနေစဉ်

ကွန်ဂိုနိုင်ငံ၏ ဆေးရုံတစ်ရုံတွင် အီဘိုလာရောဂါ လူနာတစ်ဦး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြက်ခြေနီတစ်ဦးက ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းပေးနေစဉ်

Spanish Flu 1918-19
 Scientists believe the world's worst pandemic, which killed an estimated 20 million to 40 million people globally, was a mutation of a same flu virus that evolved in pigs in the U.S. and was spread around the globe by soldiers mobilizing for World War I

Asian Flu 1957-58
 About 1 million people worldwide died of this influenza A virus outbreak. The source was southern China: the virus had been dormant in ducks before passing to pigs, where it mutated and then migrated to humans

Ebola Virus 1976
 Scientists believe this highly contagious killer got its start in monkeys, breaking out along the Ebola River in the Congo before spreading to other African countries, killing more than 900 people. Sufferers bleed to death through all body orifices

Swine Flu 1976
 Another mutation of a flu virus common to pigs, this germ killed a U.S. soldier and caused mass panic over fears the Spanish flu had made a comeback; more than 40 million Americans were vaccinated. But the virus did not spread

HIV 1981
 More than 20 years after the first reported case of HIV, scientists continue to debate its origins. Worldwide, more than 40 million people are infected and more than 25 million others have died. The leading theory is infected African monkeys passed the virus to humans

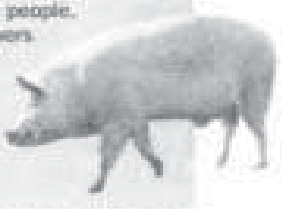

တိရစ္ဆာန်မှ လူသို့ ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့သည့် ဗိုးရပ်စ်ဗိုးရောဂါများ

Avian Flu 1997, 2009
 The first-ever direct viral transmission from bird to man—the source was chickens in Hong Kong—killed six people. Fearing a global health crisis, local officials ordered the slaughter of the territory's 1.5 million chickens, and the virus was contained

Nipah Virus 1998-99
 The bat-borne bug crossed over to pigs before causing a minor epidemic in humans in Malaysia, where it was first detected, and in Singapore. More than 100 people, mainly pig farmers and workers, died. Human-to-human transmission has not been reported

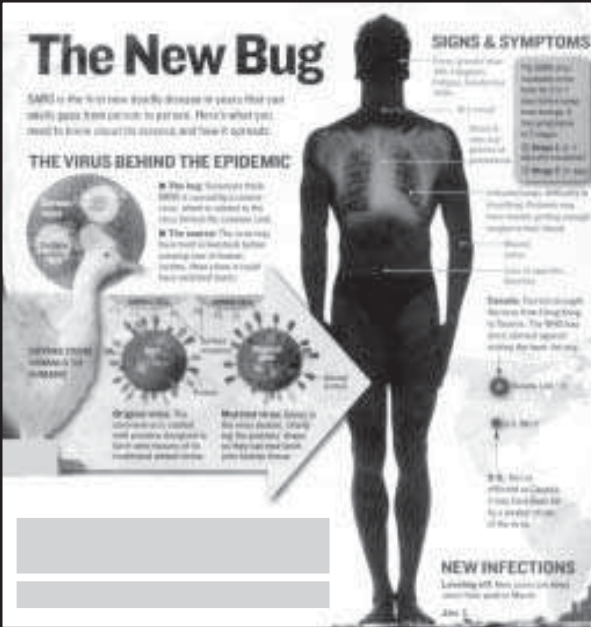

Source: World Health Organization, U.S. Centers for Disease Control and Prevention, TRM Research

သေနှုန်းမှာ ၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၍ ရောဂါဖြစ်သူ ၄၀ တွင် တစ်ယောက်နှုန်း သေဆုံးခဲ့ကြသည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ် မတ်လ တွင် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက် လျက်ရှိသည့် အမေရိကန်စစ်စခန်းတစ်ခု တွင် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ယင်းကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ လူ ၆၇၅၀၀၀ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလက တရုတ်နိုင်ငံတွင် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် Asian Flu ဟု အမည်တွင်သည့် အာရှ တုပ်ကွေးသည် ကမ္ဘာအနှံ့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီး လူ တစ်သန်းကျော် သေဆုံးခဲ့ရသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၆၈ နှင့် ၁၉၆၉ ခုနှစ် တို့တွင် ဟောင်ကောင်မှ စတင်ဖြစ်ပွား သည့်ဟောင်ကောင်တုပ်ကွေး (HongKong Flu) အဖျားရောဂါသည်လည်း ကမ္ဘာသို့ ပျံ့ခဲ့ရာ ကိုးလအတွင်း ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား အားလုံး၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကူးစက်ခဲ့ပြီး လူပေါင်း ခုနစ်သိန်းခန့် သေဆုံးခဲ့ရပြန် ပါသည်။

တိရစ္ဆာန်ဆဲလ်များတွင် ဝင်ရောက်လေ့ရှိရာမှ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ပုံစံပြောင်း၍ လူတို့၏ ဆဲလ်များတွင် ကပ်ငြိဝင်ရောက်လာပြီး SARS ရောဂါဖြစ်ပွားပုံ

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ယခင် စပိန် တုပ်ကွေးဖြစ်စေသော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးနှင့် ဆင်သော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးတစ်မျိုးကြောင့် အမေရိကန်စစ်သားတစ်ဦးသေဆုံးခဲ့ရပြီး

၁၉၁၈--၁၉ ခုနှစ်က ကမ္ဘာပတ် ကပ်ရောဂါ အသွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် တုပ်ကွေးရောဂါကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံဆေးရုံ တစ်ရုံ၌ လူနာများ ပြည့်ကျပ်နေခဲ့စဉ်

**ကွမ်တုံပြည်နယ်မှ
ကြက်ခြံတစ်ခြံ
(လူနှင့်တိရစ္ဆာန်
အလွန်အနေနီးစပ်
လှသည်။)**

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး ထိတ်လန့်စေခဲ့သော **ဝက်တုပ်ကွေး** (Swine Flu) သည် အမေရိကတိုက်အတွင်း ကာကွယ်ဆေး ထိထိရောက်ရောက် ထိုးနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာသို့ မပျံ့နှံ့ခဲ့ပေ။

ငှက်မှ လူသို့ ပထမဆုံး ကူးစက် ပြန့်ပွားခဲ့သော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးတစ်မျိုးကြောင့် ဖြစ်ပွားသည့် **ငှက်တုပ်ကွေး** (Avian Flu) သည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်က ဟောင်ကောင် တွင် ကြက်များ၌ စတင်ဖြစ်ပွား၍ လူတို့ထံ ကူးစက်ပြီး ခြောက်ယောက်သာ သေဆုံး ခဲ့သော်လည်း ရောဂါ မပြန့်ပွားစေရန် အတွက် ရောဂါပိုးကူးစက်ခံထားရသော ကြက်ကောင်ရေ တစ်သန်းခွဲကို သတ်ဖြတ် ခဲ့ရသည်။

**တိရစ္ဆာန်မှ လူသို့ ကူးစက်ခဲ့သည့်
အခြားဗိုင်းရပ်စ်ရောဂါများ**

တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားရာမှ ရောဂါဖြစ်စေသော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများ အသွင် ပုံစံပြောင်း၍ လူတို့တွင် အခြား ကူးစက်ရောဂါများလည်း အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်က အာဖရိကတိုက် ကွန်ဂိုနိုင်ငံ အီဘိုလာမြစ်တစ်လျှောက် နေထိုင်သော မျောက်များမှ လူတို့ကို **အီဘိုလာ**(Ebola) ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ကူးစက်ပြီး လူ ၉၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ရောဂါ ရသူတွင် ခန္ဓာကိုယ်၏ ဒွါရပေါက်များမှ သွေးများထွက်ပြီး သေဆုံးကြရရှာသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်က အာဖရိကတိုက် တွင် မျောက်များမှ လူသို့ ကူးစက်သည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည့် **ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ** (AIDS) သည် HIV ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့်ဖြစ်ပြီး ယခုတိုင် လူတို့တွင် ကူးစက်ပြန့်ပွားလျက်ရှိရာ ယနေ့ အထိ လူ သန်း ၄၀ ကျော်တွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားပြီး ၂၅ သန်းကျော် အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံ၌ လင်းနို့များတွင် ရောဂါဖြစ်စေသော Nipah Virus ပိုး သည် ၁၉၉၈ ခုနှစ်၌ ဝက်များသို့ တစ်ဆင့် ကူးစက်ပြီး လူများသို့ ထပ်မံကူးစက်ခဲ့ သည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံသို့လည်း ကူးစက် ပြန့်ပွားခဲ့သည်။ ဝက်မွေးမြူရေး အလုပ် သမားများတွင်သာ ဖြစ်ပွားခဲ့၍ အခြား

ကွမ်ကျိုးမြို့တွင် ဘဲများ
မွေးမြူထားစဉ်
(ပိုင်ရှင်ကလည်း
မိမိဘဲများအနီး၌ပင်
နီးနီးကပ်ကပ်
နေထိုင်တတ်ကြသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ
ကွမ်တုံပြည်နယ်တွင်
ဤကဲ့သို့ တိရစ္ဆာန်နှင့်
လူတို့ နီးနီးကပ်ကပ်
နေထိုင်ခဲ့ကြရာမှ

လူများသို့ ထပ်ဆင့်မကူးစက်ခဲ့သဖြင့်
တော်သေးသည်ဟုပင် ဆိုရမည်ဖြစ်
ပေသည်။

SARS ရောဂါ၏ မူလအစ

SARS ရောဂါ၏ မူလအစကို
ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များ ယခုတိုင် တိတိ
ကျကျ မသိရသေးသော်လည်း အများစုက
အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါကဲ့သို့ တိရစ္ဆာန်
များထံမှ ဤရောဂါပိုး စတင်ပြန့်ပွားခဲ့
သည်ဟု ယူဆကြပါသည်။ (Animal Ori-
gin) . . . အထူးသဖြင့် တရုတ်ပြည်
ဂွမ်ဒေါင်ပြည်နယ်ဒေသတွင် လူနေအလွန်
စိပ်ပြီး ထိုဒေသ၌ နေထိုင်သူများသည်
ကြက်၊ ဘဲ၊ ဘဲငန်း၊ ဝက်၊ ငှက် (ခို၊ လင်းနို့၊
ဇီးကွက်)စသည့် သတ္တဝါများကို မွေးမြူ

ရောင်းချ၊ သတ်ဖြတ်၊ စားသောက်လေ့
ရှိကြ၍ ထိုတိရစ္ဆာန်များနှင့် အလွန်
နီးနီးကပ်ကပ် နေထိုင်လေ့ရှိသူများဖြစ်
ကြ၏။

ကမ္ဘာတစ်လွှား ယခင်က ဖြစ်ပွား
ခဲ့သည့် တုပ်ကွေးရောဂါပိုးသစ်များ
သည်လည်း များသောအားဖြင့် ထိုဒေသရှိ
တိရစ္ဆာန်များထံမှ လူသို့ ကူးစက်ခဲ့ခြင်း
ဖြစ်၍ ယခုလည်း ယင်းကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်
လာခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်ကြောင်း စဉ်းစားခဲ့
ကြသည်။

ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်အချို့ကလည်း
လူတို့ရှိ ရောဂါပိုးများက Mutation
(ထိန်ခြင်း ထွန်းခြင်း)ဖြစ်၍ ပုံစံ ပြောင်းလဲ
သွားပြီး ရောဂါအသစ်အဆန်း ဖြစ်ပေါ်
စေခြင်းဟု ယူဆကြသည်။ □

SARS ရောဂါ စတင်ပျံ့နှံ့ခဲ့ပုံ၊
(တရုတ်ပြည်ထောင်စုပိုင်းမှ ဟောင်ကောင်၊ ထိုမှ
ဗီယက်နမ်၊ ကနေဒါနှင့် စင်ကာပူသို့)

အခန်း (၅)

ကမ္ဘာတစ်လွှား ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားပုံ

မူလစတင်ဖြစ်ပွားရာ တရုတ်ပြည် ဝှမ်ဒေါင်ပြည်နယ်မှ အခြားအရပ်ဒေသများ၊ နိုင်ငံများသို့ SARS ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ပုံများမှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှသလို သတိပြု ဆင်ခြင်စရာများပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဟောင်ကောင်သို့ ကူးစက်ပျံ့နှံ့

၂၁-၂-၂၀၀၃ ရက်တွင် ဝှမ်ဒေါင်ပြည်နယ် ဝှမ်ဇူးမြို့(ကွမ်ကျိုးမြို့) (Guangzhou) မှ ရောဂါပိုး ကူးစက်ခံထားရသည့် အသက် ၆၄ နှစ်အရွယ်ရှိ တရုတ်ဆေးပညာပါမောက္ခ ဆရာဝန်တစ်ဦး ဟောင်ကောင်မြို့ကို ခရီးသွားရောက်ရာမှ ဟောင်ကောင်သို့ SARS ရောဂါ ကူးစက်ပျံ့နှံ့ခဲ့ရသည်။

**ဘေလင်းမြို့တွင်
မျက်နှာဖုံးတပ်
အမျိုးသမီးတစ်ဦး
မိဘများ၏ အုတ်ဂူ၌
ဂါရဝပြုပြီး
ပြန်ထွက်လာစဉ်**

ထိုသူသည်လည်း ဤရောဂါ ဝေဒနာများ ခံစားရပြီး ဟောင်ကောင်မှ ဝေလမင်းသားဆေးရုံ၌ တက်ရောက် ကုသခဲ့ရာ ထိုသူမှတစ်ဆင့် ထိုဆေးရုံရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ဒါဇင်ပေါင်းများစွာ ထံသို့ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ပြန်သည်။ ထိုအချိန်အထိ ရောဂါအသစ်အဆန်း တစ်မျိုးအနေဖြင့်သာ သိလာကြပြီး ရောဂါ အမည် မတပ်ရသေးပေ။

ကနေဒါသို့ ရောဂါပြန့်ပွား

တစ်ဖန် မက်ထရိုပိုလ်ဟိုတယ် နဝမထပ်တွင် တည်းခိုခဲ့သော အသက် ၇၈ နှစ်အရွယ် အဘွားအိုတစ်ဦးသည် ၂၃-၂-၂၀၀၃ ရက်တွင် နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ကနေဒါနိုင်ငံ တိုရွန်တိုမြို့သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာခဲ့ရာမှ ကနေဒါနိုင်ငံသို့ ဤရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ရပြန်ပါသည်။

တိုရွန်တိုမြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိ ပြီးနောက် ထိုအမျိုးသမီးကြီးထံမှ ဆွေမျိုး ငါးဦးထံသို့ ရောဂါပိုး ကူးစက် ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီး

၅-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် ဤရောဂါကြောင့် သူလည်း ကွယ်လွန်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။ သား အကြီးဆုံးသို့ ရောဂါ ကူးစက်ခဲ့ပြီး ထိုသူမှ တစ်ဆင့် သူ၏ဆရာဝန်ထံသို့ ရောဂါ ကူးစက်ခဲ့သည်။ ထိုသူသည်လည်း သူ့ မိခင်နှင့် မရှေးမနှောင်းပင် ဤရောဂါ ကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြန်သည်။

ဗီယက်နမ်သို့လည်း ပျံ့နှံ့

ဟောင်ကောင်မြို့မှ မက်ထရို ပိုလ်ဟိုတယ်ကို ဟောင်ကောင်မြို့မှ SARS ရောဂါစစ်ပွဲ၏ စတင် တိုက်ခိုက် ခံရသည့် အဓိကစစ်မြေပြင်(Ground Zero) ဟု စာနယ်ဇင်းများတွင် တင်စား ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ တရုတ်ပြည် မှ ဝှမ်ဒေါင်ပြည်နယ်ကိုလည်း တစ်ကမ္ဘာ လုံးအတွက် SARS ရောဂါပိုးစစ်ပွဲ၏ Ground Zero ဟု ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

မှန်ပါသည်။ မက်ထရိုပိုလ် ဟိုတယ် နဝမထပ်မှာပင် အလားတူ တည်းခိုခဲ့သော အသက် ၄၈ နှစ်အရွယ်

ဘေလျင်းမြို့တွင် SARS ရောဂါကို စိုးရွံ့နေသော နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးတပ် နိုင်ငံခြားသားနှစ်ဦး လှည့်လည်ကြည့်ရှုနေစဉ်

တရုတ်အမေရိကန်ကပြား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးတွင်လည်း ရောဂါ ကူးစက်ခံရပြီးနောက် ၂၄-၂-၂၀၀၃ ရက်က ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ သွားရောက်စဉ် ဤရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန် သဖြင့် ၂၆-၂-၂၀၀၃ ရက်၌ ဗီယက်နမ် နိုင်ငံ ဟနွိုင်မြို့ရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြင်သစ်ဆေးရုံသို့ တက်ရောက်ကုသခဲ့ရာ

မှ ဤရောဂါသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ရပြန်သည်။

ထိုသူသည်လည်း ၁၃-၃-၂၀၀၃ ရက်၌ ဤရောဂါကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရ သည်။ မသေဆုံးမီ ဆေးရုံဝန်ထမ်း ထက်ဝက်ကျော်(၆၀ ဦး)ခန့်ထံသို့ ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ရာ သူ၏ဆရာဝန်သည် လည်း ဤရောဂါကြောင့် သူနှင့်အတူ ၁၉-

**ဟနွိုင်မြို့လယ်က
နှာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးကိုယ်စီဖြင့်
ဗီယက်နမ်
မိသားစုတစ်စု**

**၂၀-၃-၂၀၀၃ ရက်က ကမ္ဘာအနှံ့ SARS ရောဂါ
ကူးစက်ပျံ့နှံ့မှုအခြေအနေ**

၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် မရှေးမနှောင်း ကွယ်
လွန်ခဲ့ပြန်ပါသည်။

SARS ဟု အမည်တွင်ခဲ့ပုံ

ကူးစက်မြန်၍ ပြင်းထန်သည့်
ရောဂါအသစ်အဆန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သဖြင့်
ဟန့်ဇိုင်မြို့ရှိ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့
(WHO)မှ ကပ်ပါးပိုးဆိုင်ရာ အဏုဇီဝ
ပညာရှင်ဒေါက်တာ ကာလိုအူရ်ဘာနီ
(Dr. Carlo Urbani) က ဗီယက်နမ်သို့
ဤရောဂါပိုး သယ်ဆောင်လာသူ စီးပွား
ရေးလုပ်ငန်းရှင်ကို **၂၈-၂-၂၀၀၃** တွင်
စတင်စမ်းသပ်စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ထို့
နောက် **၁၀-၃-၂၀၀၃** ရက်တွင် ဒေါက်တာ
ကာလိုအူရ်ဘာနီက ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင်
ထူးဆန်းသည့်ကူးစက်မြန်ပြင်းထန်သော
အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါ
တစ်မျိုး လူအများသို့ ကူးစက်ပြန့်ပွား
နေကြောင်း၊ ဟန့်ဇိုင်မြို့ရှိ အပြည်ပြည်
ဆိုင်ရာ ပြင်သစ်ဆေးရုံတွင် လူနာတစ်ဦး
တည်းထံမှ သူ့ကိုပြုစုကုသသည့် ကျန်းမာ

ရေးဝန်ထမ်း ၂၂ ဦး (ထိုအချိန်က သူ သိရှိ
ထားခဲ့သည့် ဦးရေ)ထံသို့ပင် ဤရောဂါပိုး
ကူးစက်နေကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး
အဖွဲ့ကြီးထံ အမြန်သတင်းပို့ခဲ့သည်။

ထိုသို့ သတင်းပို့ရာတွင် ရောဂါ
အမည်ကို Severe Acute Respiratory
Syndrome (SARS)ဟု ဖော်ပြပေးပို့ခဲ့
သည်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီးက
လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ဤရောဂါကူးစက်
ပြန့်ပွားနေကြောင်း အသေအချာ ဂရုပြု
မိပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဤရောဂါ
ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို
စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ရောဂါ
အမည်ကိုလည်း ဒေါက်တာအူရ်ဘာနီ
ဖော်ပြပေးပို့ခဲ့သည့်အတိုင်း လက်ခံအသိ
အမှတ်ပြု၍ ဆက်လက်အသုံးပြုခဲ့ရာ
ယခုတိုင် တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ ဤအမည်
"SARS" ဖြင့်ပင် လူသိများလျက်ရှိပါ
တော့သည်။

ဟောင်ကောင်တက္ကသိုလ်မှ ဒေါက်တာပီးယားရစ်နှင့် သူရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် SARS ရောဂါ ကိုရိုနာ ဗိုင်းရပ်ပိုးများ

၁၁-၃-၂၀၀၃ နေ့တွင် ဟောင်ကောင်မှလည်း ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများတွင် ထူးဆန်းသည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါတစ်မျိုး အလျင်အမြန်ကူးစက်ပျံ့နှံ့နေကြောင်း WHO သို့ သတင်းပို့ခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ၁၂-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် WHO က ဗီယက်နမ်နှင့် ဟောင်ကောင်တွင် ကူးစက်မြန်ရောဂါသစ်တစ်မျိုး ကူးစက်ပြန့်ပွားနေကြောင်း၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်သော ရောဂါဆန်းတစ်မျိုးဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးသို့ တပ်လှန့်အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ (Worldwide Disease Alert)

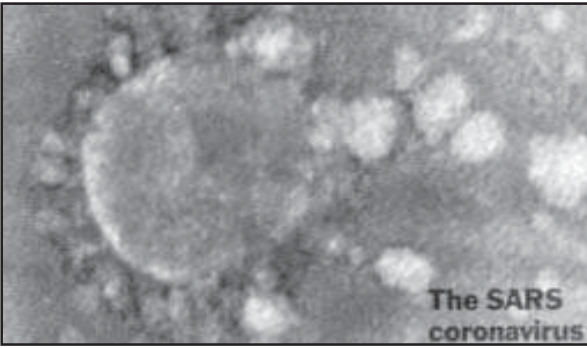
စင်ကာပူသို့လည်း ရောက်ရှိသွားပြန်

ယင်းနောက် မက်ထရိုပိုလ်ဟိုတယ်တွင် တည်းခိုခဲ့သော စင်ကာပူလူမျိုး ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်သုံးဦး ဌာနေ

သို့ အပြန်တွင် စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ ဤရောဂါပိုး ကူးစက်ပျံ့နှံ့သွားပြန်ပါသည်။

၁၅-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် WHO က စင်ကာပူနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံတို့တွင်လည်း ဤရောဂါ ပျံ့နှံ့နေကြောင်းနှင့် ရောဂါလက္ခဏာ၊ ရောဂါအမျိုးအမည် သတ်မှတ်ရန်အချက်များကို တစ်ကမ္ဘာလုံးသို့ ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး အထူးဂရုစိုက်ကာကွယ်ကြရန် တပ်လှန့်နှိုးဆော်ခဲ့သည်။

ဗီယက်နမ်၊ ကနေဒါနှင့် စင်ကာပူတို့ အပါအဝင် အဓိကအားဖြင့် တရုတ်ပြည် ဝှမ်းဒေါင်ပြည်နယ်နှင့် ဟောင်ကောင်တို့မှ ကမ္ဘာအနှံ့သို့ ဤရောဂါ ဆက်လက်ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ရာ ၂၁-၃-၂၀၀၃ ရက်အထိ နိုင်ငံပေါင်း ၁၃ နိုင်ငံသို့ ဤရောဂါပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ကြေညာခဲ့သည်။(ပုံတွင်ရှုပါ) ယခု မေလဒုတိယပတ်အထိဆိုလျှင် နိုင်ငံပေါင်း ၃၀ ခန့်သို့ပင် ဤရောဂါပိုး ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

SARS ဖြစ်စေသော ကိုရိုနာ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး

အကြောင်းရင်းရောဂါပိုးကို ရှာဖွေတွေ့ရှိ

၂၄-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ရောဂါနှိမ်နင်းရေးဗဟိုဌာန (Centre of Disease Control) (C.D.C)က Corona ဗိုင်းရပ်စ် အုပ်စုဝင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသစ်တစ်မျိုးကြောင့် ဤရောဂါဖြစ်ရကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ထို့တူဟောင်ကောင်တက္ကသိုလ် ရောဂါဗေဒဌာနက ဒေါက်တာ ပီးယားရစ်နှင့် ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များကလည်း ယင်းကဲ့သို့ပင် ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

၂၇-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် WHO က ယင်းဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့် SARS ရောဂါဖြစ်ပွားရကြောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းသို့ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

စွန့်လွှတ်စွန့်စား ကျန်းမာရေးသူရဲကောင်းများ

SARS ရောဂါကို ပထမဆုံး စနစ်တကျ လေ့လာစမ်းသပ် တွေ့ရှိ

သတင်းပို့ခဲ့သူ၊ ရောဂါအမည်ပေးခဲ့သူ အသက် ၄၆ နှစ် အရွယ်ရှိ အီတလီဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာအူရ်ဘာနီသည် သူလေ့လာစမ်းသပ်စစ်ဆေးခဲ့သည့် လူနာထံမှ SARS ရောဂါကူးစက်ခဲ့ပြီးနောက် ရောဂါဝေဒနာများ အပြင်းအထန် ခံစားခဲ့ရ၏။ သူသည် ၁၉၉၉ ခုနှစ်က ငြိမ်းချမ်းရေးနိုဘယ်ဆုရရှိခဲ့သည့် နယ်ခြားမထားဆရာဝန်များအဖွဲ့ (Doctors without Borders)၏ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လုပ်ငန်း များတွင်လည်း ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ကူးစက်မြန်၍ ပြင်းထန်သော ရောဂါမှန်းသိသော်လည်း လူသားအားလုံးကို အချိန်မီကာကွယ်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်ရန် မိမိ၏အသက် အန္တရာယ်ကို အမှုမထားဘဲ လူနာကို အကြိမ်ကြိမ် နီးနီးကပ်ကပ်စမ်းသပ်လေ့လာ စစ်ဆေးခဲ့သော ဒေါက်တာ အူရ်ဘာနီသည် ၂၉-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် ယိုးဒယားနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့၌ ဆေးကုသမှုခံယူစဉ် ဤရောဂါကြောင့် ကျန်းမာရေးအာဇာနည်တစ်ဦးသဖွယ် အသက်စွန့်ခဲ့ရပါသည်။ အများအကျိုးအတွက် အသက်စွန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်၍ ဤရောဂါဖြစ်စေသောရောဂါပိုး၏ အမည်ကို သူ့အမည်ဖြင့် ခေါ်တွင်ရန် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ရောဂါနှိမ်နင်းရေးဗဟိုဌာန အပါအဝင် အချို့သောဆေးပညာရှင်များက အကြံပြုခဲ့ကြသည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများသည် ရောဂါကူးစက်ခံစားရနိုင်သည့် လုပ်ငန်းခွင်အန္တရာယ် (Occupational hazards)

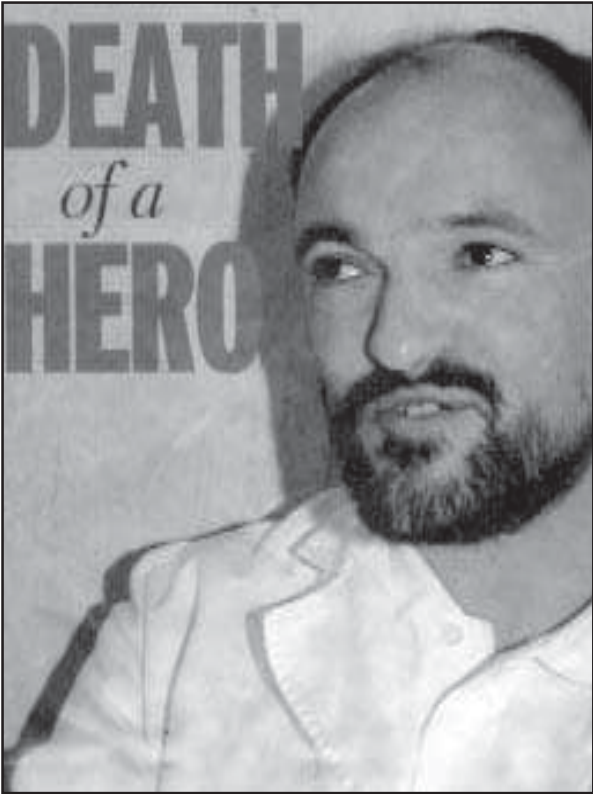
ကို ရင်ဆိုင်နေကြရသူများဖြစ်သည်။အထူးသဖြင့် ဆေးရုံဝန်ထမ်းများ၊ ဓာတ်ခွဲခန်းဝန်ထမ်းများသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှရောဂါပိုးနှင့်ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဝင်နေကြရသူများဖြစ်၏။

အာဖရိကတိုက်တွင် အီဘိုလာ (Ebola) ရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော ဆရာဝန်ကြီးသည်လည်း အီဘိုလာဗိုင်းရပ်စ်ကြောင့်ပင် ရောဂါကူးစက်ခံရပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရရှာရာ လူနာများ၏အသက်ကို ကယ်တင်နိုင်ရန် မိမိတို့အသက်အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အသက်စွန့်သွား ကြရသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတို့၏ ဘဝကို စာနာစရာပင် ဖြစ်တော့သည်။

အနစ်နာခံနိုင်သောသတ္တိတို့ဖြင့်

ဗီယက်နမ်နှင့် စင်ကာပူတို့တွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားနေသူတို့ကို ကုသပေးရသည့်ဆရာဝန်များသည် မိမိတို့၏မိသားစုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ အခြားသူများထံ ရောဂါမကူးစက်စေရန် မိမိတို့ ဆန္ဒအလျောက် အိမ်မပြန်ဘဲ ဆေးရုံဝင်းထဲ၌ နေ၍ နေ့ညမပြတ် ရောဂါကုသရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါကို အကြောက်လွန်သူများက ဘတ်စကားများကို SARS ရောဂါရှင်များအား ကုသပေးနေသည့် တန်တော့ခံဆန်ဆေးရုံမှတ်တိုင်ကျော်၍ ရပ်ခြင်း၊ Taxi အငှားယာဉ်အချို့ကလည်း ယင်းဆေးရုံသို့ ငှားလျှင် မလိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဆေးရုံသို့

SARS ရောဂါကို ကမ္ဘာကသိအောင် သတင်းပို့ခဲ့ပြီး SARS ရောဂါကြောင့်ပင် အသက်စွန့်ခဲ့ရသည့် ကျန်းမာရေးသူရဲကောင်း အာဇာနည် ဒေါက်တာအူရ်ဘာနီ

သွားရသည့် သူနာပြုဆရာမလေးများသည် အခက်အခဲကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်။ ထို့ပြင် ဆေးရုံမှ သူနာပြုများအနေဖြင့် အခြားသူများက တိုက်ခန်းများတွင် ဓာတ်လှေကားမှ တက်ခွင့်မပေးခြင်း၊ အခန်းချင်းကပ်လျက် မနေစေချင်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေများက ရင်းရင်းနှီးနှီး ပြောဆိုဆက်ဆံမှု မရှိတော့ခြင်းတို့ကိုလည်း ရင်ဆိုင်နေခဲ့ကြရသည်။

အိတလီနိုင်ငံတွင်
ကျင်းပသည့်
ကျန်းမာရေးသူရဲကောင်း
ဒေါက်တာ အူရ်ဘာနို၏
အသုဘ
အခမ်းအနားတွင်
သူ၏ဇနီးနှင့်
သားနှစ်ဦးကို
မြင်တွေ့ရစဉ်

အမှန်စင်စစ် ရောဂါကူးစက်မှုကို မကြောက်မရွံ့ဘဲ ဤရောဂါရှင်များကို ပြုစုကုသပေးနေသည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏သတ္တိနှင့် စွန့်စားမှုများမှာ ချီးကျူးဂုဏ်ယူဖွယ်ရာပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် လူထုက ရန်ပုံငွေများကောက်ခံပြီး ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏ ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံ မှုနှင့် သတ္တိရှိမှုတို့ကို ဂုဏ်ပြုပါကြောင်း ပို့စကတ်များတွင် ဖော်ပြ၍ လက်ဆောင် များနှင့်အတူ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ထံသို့ ပေးပို့ပေးလျက်ရှိပါသည်။ သတင်း

စာထဲ၌လည်း ကုမ္ပဏီကြီးများက ကျန်းမာ ရေးဝန်ထမ်းများကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုစာများ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

ထို့ပြင် စင်ကာပူဝန်ကြီးချုပ် ဝိုချောက်တောင်က SARS လူနာများကို စေတနာထား၍ ပြုစုကုသပေးနေကြ သော ဆရာဝန်နှင့် သူနာပြုများ၏ မြင့်မြတ်သောစွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို ဂုဏ်ပြု လေးစားကြောင်း ယခု ဧပြီလအတွင်း၌ တရားဝင် ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့ ပါသည်။ □

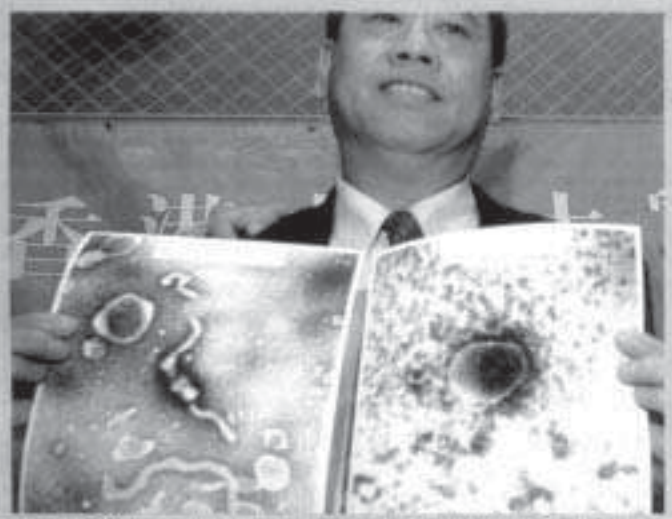
ရောဂါပိုး၏ သဘာဝ

SARS ဖြစ်စေသော ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကို အီလက်ထရွန်အကူကြည့်မှန်ပြောင်းအောက်တွင် မြင်ရစဉ်

အခန်း (၆)

ရောဂါအကြောင်း စတင် သိရှိခဲ့သည့် ၂၀၀၃ ခုနှစ် မတ်လအတွင်းက SARS ရောဂါသည် ရောဂါပိုးကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး ရောဂါပိုးသည်လည်း ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး တစ်မျိုးဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ကြသည်။ ဂျာမနီ၊ ကနေဒါနှင့်ဟောင်ကောင်တို့မှ ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်အချို့သည် ဝက်သက်ရောဂါနှင့် ဂျီကဲသိုးရောဂါတို့ကို ဖြစ်စေသော Paramyxo ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးအုပ်စု (Paramyxoviridae family) ဝင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသစ် တစ်မျိုးကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြ၏။

HOT ZONE: Doctors around the world now suspect the disease (called Severe Acute Respiratory Syndrome) belongs to the same virus family that causes measles and mumps

ဝက်သက်ရောဂါနှင့် ပါးချိတ်ရောင်ရောဂါ ဖြစ်စေသော Paramyxovirus ကို SARS ရောဂါလည်း ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု စောစောပိုင်းက ယူဆခဲ့ကြသည်။

SARS SARS SARS SARS SARS

အချို့ကလည်း မလေးရှားနိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့်လေးနှစ်က လူပေါင်း ၁၀၅ ဦးကို သေကျေပျက်စီးစေခဲ့သည့် Nipah ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြန်သည်။

SARS ဖြစ်စေသည့်ရောဂါပိုး

၁၇-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ အစီအစဉ်သစ်ဖြင့် ကနေဒါ၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ ဂျပန်၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်)၊ နယ်သာလန်၊ စင်ကာပူ၊ အင်္ဂလန်နှင့် အမေရိကန် စသည့် နိုင်ငံ ကိုးနိုင်ငံမှ အဆင့်မြင့် ဓာတ်ခွဲခန်းကြီး ၁၁ ခန်း ပူးပေါင်းပြီး ဤရောဂါပိုးနှင့် ကုသနည်းများကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း ရှာဖွေခဲ့ကြသည်။ ယခင်က ရောဂါပိုးတစ်မျိုးကို ယခုလောက်များများ ဓာတ်ခွဲခန်း ကြီးများ စုပေါင်း၍ ရှာဖွေခဲ့ကြခြင်းမရှိခဲ့ရာ ဤရောဂါအပေါ် ကမ္ဘာက မည်မျှ အလေးထားကြရကြောင်း ပေါ်လွင်နေပါသည်။

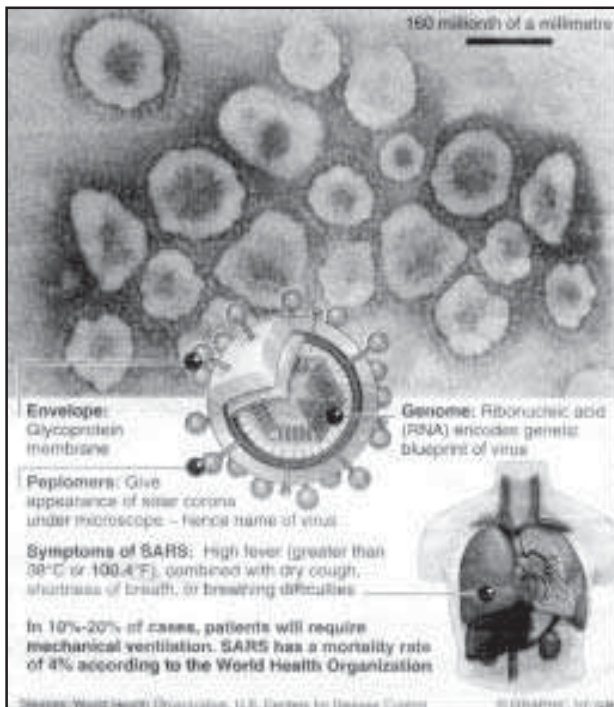
ထို့နောက် ၂၇-၃-၂၀၀၃ ရက်တွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ဤ ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယားရောဂါ (SARS)သည် ကိုရိုနာ(Corona) ဗိုင်းရပ်စ်အုပ်စု (Coronavirus family)ဝင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသစ်တစ်မျိုး (New strain) ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းသို့ အသိပေးကြေညာခဲ့သည်။

ယခင်က Corona ဗိုင်းရပ်စ်များသည် ကြက်၊ ဝက်၊ နွားတို့တွင် ရှိနေ တတ်၍ ယင်းတို့၌ ဦးနှောက်ရောင်ခြင်း (Encephalitis)နှင့် အသည်းရောဂါများ ဖြစ်စေတတ်ပြီး လူတို့၌ ဆိုးရွားပြင်းထန်သောရောဂါများ မဖြစ်စေခဲ့ပါ။ လူတို့တွင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းအပေါ်ပိုင်း၌ ရောဂါငယ်များသာ ဖြစ်ပွားစေလေ့ရှိ

ပါသည်။ ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများသည် အလွယ်တကူ ပုံစံပြောင်းတတ်သည်။ (Mutate easily) အီလက်ထရွန်အကူကြည့်မှန်ပြောင်း (Electron Microscope) အောက်တွင် အဆပေါင်းများစွာ ချဲ့၍ ကြည့်သောအခါ သရဖူပုံစံ အချွန်အတတ်များ၊ အလုံးများ (Crown like) ပါဝင်နေ၍ ကိုရိုနာ (Corona) ဟု အမည်တွင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

နိုင်ငံပေါင်း ၁၀ နိုင်ငံမှ ဓာတ်ခွဲခန်းကြီး ၁၃ ခန်းတွင် ဆက်လက် သုတေသနပြုခဲ့ကြ၍ ကူးစက်ရောဂါပိုး၏ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနိုင်ခြင်း အထောက်အထား အဆင့်လေးဆင့်ကို ကူးစက်ရောဂါများဆိုင်ရာ Koch's Postulates နည်းအရ ခိုင်လုံစွာ စမ်းသပ်တွေ့ရှိပြီးနောက် ၁၅-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် WHO ကပင် SARS ရောဂါသည် Corona ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသစ်တစ်မျိုးကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ လူတို့တွင် ယခင်က မတွေ့ခဲ့ဖူးသော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးပုံစံသစ်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်မံ အတည်ပြုကြေညာခဲ့သည်။

အဖြစ်များသည့် အအေးမိခြင်း (Common cold) ကို အဓိကဖြစ်စေသော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများသည်လည်း Corona ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးအုပ်စုဝင်များဖြစ်၍ ယင်းဗိုင်းရပ်စ်ပိုးအုပ်စုမှ ပုံစံသစ်ပိုးတစ်မျိုးကြောင့် ယခု SARS ရောဂါဖြစ်ပေါ်ခံစားကြရပါသည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် SARS ရောဂါပိုးများသည် အအေးမိရောဂါပိုးတို့နှင့် “ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲ” တော် စပ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

SARS ရောဂါ ဖြစ်စေသော Corona ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးပုံစံ၊ ရောဂါလက္ခဏာနှင့် ရောဂါအန္တရာယ်ကို ဖော်ပြထားပုံ

SARS ရောဂါဖြစ်စေသော ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ ကလာပ်စည်း(ဆဲလ်)အတွင်း ဝင်ရောက်ပြန့်ပွားပုံ

SARS SARS SARS

ဗိုင်းရပ်စ်ဆိုသည်မှာ

ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး(Virus)သည် ရောဂါဖြစ်စေသောကပ်ပါးပိုးတစ်မျိုးဖြစ်၍ အလွန်သေးငယ်ကာ သာမန်မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ဘဲ အီလက်ထရွန် အင်္ကျာကြည့်မှန်ပြောင်းတွင် အဆတစ်သိန်းခွဲ ချဲ့ပြီးမှသာ မြင်တွေ့နိုင်သည်။

ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများသည် အောက်ခြေအကျဆုံး၊ အသေးဆုံးသက်ရှိများဖြစ်၍ ပီဇီမျိုးစေ့ထုတ်ရန်လိုသည့်ပစ္စည်း(Nucleic acid)ကို အလယ်မှာ ထား၍ ပရိုတိန်းအလွှာဖြင့် ကာရံထားသည်။ အဖြစ်များလှသည့် အအေးမိခြင်းနှင့် တုပ်ကွေးရောဂါကအစ ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ(AIDS)အဆုံး ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးတို့က လူတို့တွင် ရောဂါမျိုးစုံကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်ပါသည်။

ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများသည် သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီး ကလာပ်စည်းဆဲလ်(Cells)များကို အောက်ပါအဆင့်ဆင့်အတိုင်း ပျက်စီးစေနိုင်ပါသည်။

၁။ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် ဆဲလ်၏နံရံတွင် တွယ်ကပ်၍ အတွင်းသို့ ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်ပြီးနောက် မိမိ၏ပရိုတိန်းအခွံကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်သည်။ (Stage of Invasion)

၂။ ဆဲလ်အတွင်းမှ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို စုပ်ယူပြီး ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး အတွင်းပိုင်း (Virus particle)(Virion)သည် မိမိနှင့်ဆင်တူဗိုင်းရပ်စ်များစွာကို ပွားလိုက်သည်။ (Stage of Replication)

၃။ ဆဲလ်အတွင်း၌ ဗိုင်းရပ်စ်များ လွန်စွာများပြားလာ၍ ဆဲလ်ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးသွားပြီး ပြင်ပသို့ ထွက်လာသော ဗိုင်းရပ်စ်များက တစ်ဖန် အခြားဆဲလ်များ အတွင်းသို့ ထပ်မံဝင်ရောက်ကြသည်။ (Stage of Destruction)

နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး
တပ်ဆင်ထားသည့်
နာမည်ကျော်
အနုပညာရှင်များကို
ဟောင်ကောင်မြို့
သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ
တစ်ရပ်၌ မြင်တွေ့ရစဉ်

ပြင်ပတွင် ကြာကြာ အသက်မရှင်သန်နိုင်

၁၁-၄-၂၀၀၃ ရက်က WHO ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ်အရ Metapeumovirus ဟုခေါ်သည့် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး တစ်မျိုးသည် SARS ဖြစ်စေသော Corona virus အသစ်ကို အကူအညီပေးသော Helper virus အနေဖြင့် Corona virus နှင့်အတူ ယှဉ်တွဲတွေ့ရတတ်ကြောင်း သိရပြန်ပါသည်။

နယ်သာလန်နိုင်ငံမှ ဆေးပညာရှင်များကလည်း ဤရောဂါဖြစ်စေသော Corona ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကို မျောက်များ၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်စေသော အခါ မျောက်တို့တွင် ဤရောဂါလက္ခဏာများပေါ်ပေါက်လာသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ဧပြီလအတွင်းက ဤ Corona ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများသည် လူ့ခန္ဓာကိုယ်၏ပြင်ပတွင် သုံးနာရီအထိသာ အသက်ရှင်သန်နိုင်သည်ဟု ဆို၏။

သို့သော် ၄-၅-၂၀၀၃ ရက်က WHO ၏ ထပ်မံကြေညာချက်အရ SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် သာမန်အခန်းတွင်း အပူချိန်၌ ပလတ်စတစ်မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် အနည်းဆုံး ၂၄ နာရီအထိ အသက်ရှင်နိုင်ကြောင်း၊ ရာသီဥတုအေးလျှင် ယင်းထက်ပို၍ အသက်ရှင်နိုင်ကြောင်း၊ လူနာ၏ဝမ်းနှင့်ဆီးတွင် ဤဗိုင်းရပ်စ်ပိုး အတော်များများပါနိုင်ကြောင်း၊ လူနာ၏ မစင်ထဲတွင် အနည်းဆုံး ခြောက်နာရီအထိ ရှင်သန်နိုင်ကြောင်း၊ ဝမ်းလျှောထားသော လူနာ၏ မစင်အညစ်အကြေးထဲတွင်မူ လေးရက်အထိပင် အသက်ရှင်နိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် Bleaching Powder အမှုန့်၊ အီသနောလ်၊ ဖီနောလ်၊ ဖော်မောဒီဟိုက်၊ ပါရာဖော်မောဒီဟိုက် စသည့် ရောဂါပိုးသတ်ဆေးများဖြင့် ဤရောဂါပိုးကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်ကြောင်း သိရပါသည်။

ထို့ပြင် ဤရောဂါပိုးသည် အပူချိန် ၅၆ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့်အထက်တွင် မရှင်သန် နိုင်ကြောင်း၊ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် (Ultraviolet ray)နှင့် တွေ့လျှင် သေကြောင်း၊ နေရောင်အောက်တွင် အသက်မရှင်နိုင်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ □

SARS SARS SARS SARS SARS

အနားတွင် ကပ်၍
 နှာချေခြင်းကို
 မလိုလားကြောင်း
 မျက်နှာဖုံးပေါ်တွင် ရေးဆွဲ
 သရုပ်ဖော်ပြနေသည့်
 ကာတွန်းလက်ရာတစ်ခု

ရောဂါကူးစက်နည်းများ

အခန်း (၇)

ယခု လောလောဆယ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ကြေညာရာတွင် ဤရောဂါဖြစ်စေသော ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် ရောဂါရှိသူထံမှ အခြားသူတစ်ဦးသို့ **အနီးကပ် ထိတွေ့မှုများ (Close Contact)** ဖြင့် ကူးစက်နိုင်ကြောင်း သိရှိ ရသည်။

ချောင်းဆိုး၊ နှာချေ၊ တံတွေးထွေးရာမှ

(၁) ဤရောဂါရှိသော လူတစ်ဦးတစ်ယောက်က ချောင်းဆိုးခြင်း၊ နှာချေခြင်း၊ သလိပ်ဟပ်ခြင်း၊ တံတွေးထွေးခြင်း၊ စကားကျယ်ကျယ်ပြောခြင်း၊ အားရပါးရ ရယ်ခြင်း၊

ထိုသူထံမှ သလိပ်များ စုပ်ထုတ်ခြင်းနှင့်၊

ထိုသူ၏ အဆုတ်တွင်းသို့ မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်စဉ် ထိုသူ၏ နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်တို့က ထွက်လာသည့် အမှုန်ကလေးများ (Droplets) ဖြင့် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊

တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး
 အတွက်
 လက်ဆေးရန်နှင့်
 ပတ်ဝန်းကျင်
 သန့်ရှင်းရေးကို
 ဆောင်ရွက်ရန်
 စင်ကာပူနိုင်ငံတွင်
 ကာတွန်းဖြင့်
 ပညာပေး
 နှိုးဆော်ထားပုံ

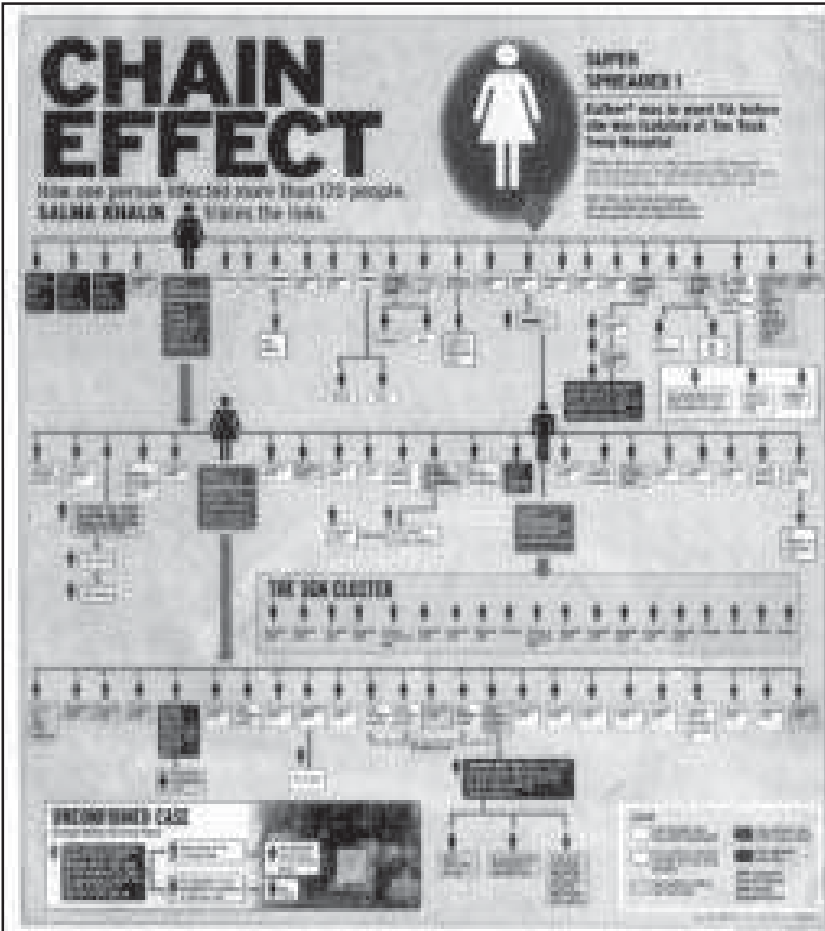
(၂) ဤရောဂါရှိသူ၏ခန္ဓာကိုယ်မှ ထွက်သော တံတွေး၊ သလိပ်၊ နှာရည်၊ အခြားအရည်များနှင့် ယင်းတို့ဖြင့် ထိတွေ့ထားသည့်ပစ္စည်းများ (Formites) ကို အခြားသူက လက်ဖြင့်ထိတွေ့ပြီး မျက်နှာကို ကိုင်တွယ်မိရာမှလည်းကောင်း၊

အခြားသူ၏ နှာခေါင်း၊ ပါးစပ်၊ မျက်စိတို့ကတစ်ဆင့် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကူးစက်နိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဤရောဂါရှိသူအား လက်အိတ်၊ နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး

စည်းကမ်းမဲ့ တံတွေးထွေးခြင်းသည် ဖုံးကြဲခြင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ရှန်ဟဲမြို့က ပိုစတာ

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင်
SARS
လူနာတစ်ဦးထံမှ
လူ ၁၂၀ ဦးသို့
ရောဂါအဆင့်အဆင့်
ကူးစက်ပြန့်ပွား
သွားခဲ့ပုံကို
ဖော်ပြသည့်ဇယား

စသည့် အကာအကွယ်ပစ္စည်းများ မသုံးဘဲ ကိုင်တွယ်ထိတွေ့ ပြုစုနေရသူ အတူနေထိုင်သူတို့တွင် ရောဂါကူးစက်လေ့ရှိပါသည်။

လူတို့၏ နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်က အရှိန်ဖြင့် ထွက်လာသော အမှုန်လေးများသည် အငွေ့ပျံခြောက်သွေ့ပြီးနောက် ကျန်ရှိသည့်အမှုန်အမွှား(Droplet nuclei) တို့သည် ၅ မိုက်ကရိုမီတာ (တစ် မီတာ၏ အပုံနှစ်သိန်းပုံတစ်ပုံ)ထက် သေး၍ ပေါ့ပါးသဖြင့် လေထဲတွင် အချိန်

အတန်ကြာအောင် ပျံ့လွင့်နေလေ့ရှိပြီး ယင်းတွင် ဆက်လက်ရှင်သန်ကပ်ညှိနိုင်သော ရောဂါပိုးတို့သည် လေမှတစ်ဆင့် ကူးစက်လေ့ရှိကြသည်။ (ယခု SARS ဖြစ်စေသောရောဂါပိုးမှာ နေရောင်အောက်တွင် ကြာကြာ အသက်မရှင်သန်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။)

ယခုအထိ ဤရောဂါတွင် လေမှတစ်ဆင့် လေထဲတွင် ပျံ့လွင့်နေပြီး ကူးစက်ခြင်း(Aerosol transmission) ကို ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ရသေးကြောင်း

စင်ကာပူမြို့တွင်
 Taxiအငှားယာဉ်
 ၁၆၀၀၀ ကို
 နေ့စဉ် ဤသို့
 ကားအတွင်းအပြင်
 အထူးသန့်ရှင်းစေလျက်
 ရှိသည်။

သိရှိရပေသည်။ ချောင်းဆိုး၊ နှာချေရာမှ ထွက်သော အမှုန်လေးများသည် ၅ မိုက်ကရိုမီတာ အရွယ်ထက်ကြီးသဖြင့် များသောအားဖြင့် ၁ မီတာ(၃ ပေကျော်)၊ အများဆုံး ၂ မီတာ(၆ ပေ ကျော်) အကွာ အထိသာ အများဆုံး ပျံ့လွင့်ကူးစက်နိုင် သောကြောင့် တော်သေးသည်ဟုပင် ယူဆရမည်ဖြစ်ပါ၏။

ဆေးရုံ ဆေးခန်းများရှိ ရောဂါ ကူးစက်မှုကာကွယ်ရေးအတွက် ပုံမှန်

သန့်ရှင်းမှုနည်းစနစ်များဖြင့် SARS ရောဂါကို ကာကွယ်နိုင်ခြင်း မရှိသော် လည်း လူနာကို သီးသန့်ခွဲထားပြီး (Iso- lation လုပ်ပြီး) အကာအကွယ်ပစ္စည်း များဖြင့် စနစ်တကျပြုစုခြင်း(Barrier nursing) ဖြင့် ထိုလူနာထံမှ ရောဂါ ပြန့်ပွားမှု သိသိသာသာ လျော့ကျသွား သည်ကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိကြပါသည်။

ရောဂါလက္ခဏာပေါ်စ ပထမ နှစ်ရက် (Prodromal phase) တွင်

ဟောင်ကောင်မြို့
 အမှိုက်ဥယျာဉ်
 ကွန်ဒိုမိနီယံတွင်
 SARSရောဂါ
 ကူးစက်ရခြင်း
 အကြောင်းရင်းကို
 စူးစမ်းလေ့လာ
 နေကြသည့်
 ကျန်းမာရေး
 ဝန်ထမ်းနှစ်ဦး

ဘေဂျင်းမြို့တွင်
ဤသို့ နယ်မှ
တွေ့လာရောက်
လုပ်ကိုင်နေကြသည့်
လုပ်သားများ
နယ်ပြန်လျှင်
ရောဂါထပ်မံ
ပြန့်ပွားသွားမည်ကို
စိုးရိမ်နေကြသည်။

တရုတ်ပြည်အရှေ့ပိုင်း ဂျီနန်မြို့တွင်
ဂျီနန်နှင့် ဘေဂျင်းပြေးဆွဲသည့် ရထားတစ်စီးကို
၂၂-၄-၂၀၀၃ ရက်က ဝန်ထမ်းများ
ပိုးသတ်ဆေးများ ပက်ဖျန်းနေကြစဉ်

ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုနည်း၍ တတိယ
ရက်မှ နောက်ပိုင်းတွင် ပိုမိုကူးစက်စေ
နိုင်ပါသည်။

အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် ကူးစက်နိုင်သလော

ဟောင်ကောင်မြို့ ကောင်းလွန်
ဘက်ခြမ်းရှိ အမွိုင်ဥယျာဉ် (Amoy Gar-
dens) အမည်ရှိ ကွန်ဒိုမီယံ၏ အဆောက်
အအုံ သုံးခုတွင် ၁၅-၄-၂၀၀၃ ရက်အထိ
ဤရောဂါရှင်ပေါင်း ၃၂၁ ဦးရှိပြီး ယင်း၏
ထက်ဝက်နီးပါးမှာ ၃၃ထပ်မြင့်သော
အဆောက်အအုံဖြစ်သည့် Book E တစ်ခု
တည်း၌ပင် တစုတဝေးတည်း ရှိနေသည်
ကို တွေ့ရသည်။

ယင်းအခန်းများတွင် နေထိုင်သူ
များသည် အချင်းချင်း ရင်းရင်းနှီးနှီး
ရောရောနှောနှောနေသော သီးသီးသန့်
သန့်နေလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုသို့သော
အဆောက်အအုံတစ်ခုတည်း၌ပင် ရောဂါ

ဟောင်ကောင်မြို့မှ
SARS ရောဂါ
အဖြစ်များသည့်
AMOY
GARDENS
ကွန်ဒိုမိနီယံ

ရှင် အများအပြားရှိ နေသည့် အတွက် ပတ်ဝန်းကျင် မသန့်ရှင်းမှုကြောင့် (မသန့်ရှင်းသောရေ သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သော အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်စနစ်ကြောင့်) ဤရောဂါဖြစ်နိုင်မည်လောဟု အချို့သောသိပ္ပံပညာရှင်များက လေ့လာစူးစမ်းခဲ့ကြသည်။ (ဤရောဂါပိုးသည် ရောဂါရှိသူ၏ မစင်တွင် ခြောက်နာရီမှ လေးရက်အထိ ရှင်သန်နေနိုင်ကြောင်း ထပ်မံသိရှိလာခဲ့ကြပြီးနောက် မစင်အညစ်အကြေးမှလည်း ကူးစက်နိုင်မည်ဟု အချို့က ယူဆလာခဲ့ကြသည်။)

အချို့ကလည်း ယင်းအဆောက်အအုံတွင် နေထိုင်ကြသူများသည် သီးသီးသန့်သန့် နေထိုင်တတ်ကြသော်လည်း အချို့သော တံခါးလက်ကိုင်များ၊ လှေကားလက်ရန်းများ၊ ဓာတ်လှေကားခလုတ်များကဲ့သို့ အများသုံးပစ္စည်းများမှတစ်ဆင့်

ဟောင်ကောင်မြို့က
ဓာတ်လှေကား
တစ်စင်းအတွင်း၌
ဆေးကြော
သန့်ရှင်းနေစဉ်

သော် လည်းကောင်း၊ ဓာတ်လှေကားအတွင်း ခေတ္တဆုံချိန်၌လည်းကောင်း ဤရောဂါကူးစက်နိုင်သည်ကို သတိပြုမိကြပြန်ပါသည်။ □

တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့၊ ဆေးရုံကြီး SARS ရောဂါ လူနာဆောင်တွင် တာဝန်ကျနေသော ဆရာဝန်ကို သူ၏ချစ်သူ ဆရာဝန်မလေးက မှန်အပြင်ဘက်မှနေ၍ ချစ်သင်္ကေတအဖြစ် စက္ကူငှက်ရုပ် ပြသနေစဉ်

အခန်း (၈)

ရောဂါဖြစ်ပွားလွယ်သူများ

ဤရောဂါသည် လူမျိုးမရွေး ကျားမ၊ အသက်အရွယ်မရွေး ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ သူများတွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားလွယ်ပါသည်။

- (၁) ကလေးငယ်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ
- (၂) ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါရှိသူများ
- (၃) ကင်ဆာကဲ့သို့ နာတာရှည်ရောဂါဆိုးဖြစ်နေသူများ
- (၄) နာတာရှည်အဆုတ်နှင့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါရှိသူများ
- (၅) ကာလကြာရှည်စွာ ဆေးလိပ်စွဲသောက်ခဲ့သူများ
- (၆) ကိုယ်တွင်းခုခံစွမ်းအားကျနေသူများ
- (၇) ကိုယ်တွင်းခုခံစွမ်းအားကျဆင်းစေသည့်ဆေးဝါး မှီဝဲသောက်သုံးနေရသူများ(ဥပမာ။ ။ စတီးရွိုက် (Steroid)ပါဝင်သည့်ဆေးများ၊ ကင်ဆာဆေးဝါးများ စသည်ဖြင့်)

SARS ရောဂါကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရန် ကတိသစ္စာပြုနေသည့် တရုတ်နိုင်ငံ ရန်ဟဲမြို့မှ တပ်မတော်ဆရာဝန်တစ်ဦး

ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများသို့ ကူးစက်နိုင်

ထို့ပြင် ဤရောဂါရှိသူများအား အနီးကပ်ပြုစုပေးရသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရောဂါရှိသူနှင့်အတူ နေထိုင်သူများ၊ နီးနီးကပ်ကပ်နေထိုင်သူများတွင် ဤရောဂါ အထူးဖြစ်ပွားလွယ်ပါသည်။ ဤရောဂါ လူနာများကို အနီးကပ် ပြုစုစောင့်ရှောက်ကုသပေးသည့် ဆရာဝန်များ အပါအဝင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို ဤရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့သည့် သာဓကများစွာ ရှိပါသည်။

ဤရောဂါ စတင်ပြန့်ပွားစဉ်ကာလများက လူနာကို ပြုစုကုသပေးရသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ထက်ဝက်ကျော်ခန့်သည် လူနာထံမှ ရောဂါကူးစက်ခံခဲ့ရကြောင်း သိရှိရသည်။

ဟောင်ကောင်မြို့

Polytechnic တက္ကသိုလ်
ထမ်းစားဆောင်တွင်
ကျောင်းသူတစ်ဦး
မျက်နှာဖုံးဖြုတ်၍
ထမ်းစားရန်
ပြင်ဆင်နေစဉ်
(SARS မကူးစက်စေရန်
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကြား၌
ပလတ်စတစ်အကြည်
ခြားထားသည်။)

စင်ကာပူနိုင်ငံ တန်တောင်ဆန်
ဆေးရုံကြီးတွင်
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား
မီဒီယာသမားများက
SARS ရောဂါပြုစု
ကုသမှုအခြေအနေကို
မေးမြန်းရိုက်ကူးနေကြစဉ်။

တိုင်ပင်ဖြေ ဟိုပင်း
ဆေးရုံတစ်ရုံလုံး
အဝင်အထွက် မလုပ်ရဘဲ
သီးသန့်နေထိုင်မှု
(Quarantine)
ပြုလုပ်ထားစဉ်
သူနာပြုတစ်ဦးကို
လှမ်းမြင်ရပုံ

ဥပမာအားဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ၁၉-၄-၂၀၀၃ ရက်အထိ ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားသူ ၁၇၀ ဦးရှိရာ ဆေးရုံများမှ ကူးစက်ခံရသူ ၁၄၆ ဦးနှင့် ဆေးရုံပြင်ပတွင် ကူးစက်ခံရသူ ၂၄ ဦးရှိသည်။ ဆေးရုံများမှ ရောဂါကူးစက်ခံရသူ ၁၄၆ ဦးအနက်-

- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ၈၁ ဦး
(ဆရာဝန် ၁၂ဦး၊ သူနာပြု ၄၇ ဦးနှင့် အခြား ၂၂ ဦး)
- လူနာများ ၂၁ ဦး နှင့်
- ဆေးရုံသို့လာ၍ လူနာသတင်းမေးသူ ၄၄ ဦးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ စုစုပေါင်း ရောဂါရှိသူအားလုံး(၁၇၀ဦး)၏ ထက်ဝက်နီးပါး(၈၁ ဦး)မှာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း များ ဖြစ်နေကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဟောင်ကောင်တွင် ၇-၅-၂၀၀၃ ရက်က SARS ရောဂါဖြစ်ပွားသူ စုစုပေါင်း ၁၆၅၄ ဦးရှိရာ ယင်းတို့အနက် ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ကျန်းမာရေး

ဟောင်ကောင်မြို့မှ SARSအဖြစ်များသည့် အထပ်မြင့်တိုက်ကြီးတစ်တိုက်၏ အဝင်ဝတွင် SARSရောဂါ မပြန့်ပွားစေရေးအတွက်

ဝန်ထမ်းများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းသို့ SARS ရောဂါ ကူးစက်ခံရသူ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ သူနာပြုများ၊ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆရာဝန်များနှင့် ကျန် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အခြားကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဟောင်ကောင်တွင် ဤရောဂါဖြစ်နေသူများကို ဆရာဝန် ၁၃၀၀ ဦး နှင့် သူနာပြု ၄၅၀၀ တို့က ပြုစုကုသပေးလျက်ရှိသည်။ ဟောင်ကောင်တွင် SARS စတင် ကူးစက်ခံရသည့် မတ်လ အလယ်လောက်က SARS လူနာအားလုံးလိုလိုမှာ မူလ SARS လူနာများကို ပြုစုကုသပေးခဲ့ရသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြ သည်။

ယခုအခါ ကြောက်စရာ ရောဂါကူးနိုင်မှန်းသိလျက်နှင့် စေတနာမေတ္တာ ထား၍ တာဝန်ကျေပွန်စွာ ပြုစုကုသပေးလျက်ရှိသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို နိုင်ငံအတော်များများတွင် ပြည်သူ့အများက စာနာသနားကာ လေးစားဂုဏ်ပြု လျက်ရှိကြသည်။ စင်ကာပူ၊ တိုင်ပေ၊ ဟောင်ကောင်မြို့များနှင့် ဝမ်ဒေါင်ပြည်နယ် တို့တွင် SARS ရောဂါ ပြုစုကုသပေးရင်း ဤရောဂါကူးစက်ခံရကာ အသက်စွန့် သွားရရှာသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်သူများက ကျန်းမာရေးအာဇာနည်များအဖြစ် အထူးဂုဏ်ပြုလျက်ရှိကြသည်။

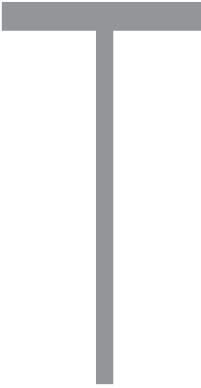
သြစတြေးလျနိုင်ငံ
ဆစ်ဒနီမြို့ရှိ
တရုတ်တိုင်းရင်းဆေး
ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ SARS
ရောဂါကာကွယ်နိုင်သည်ဟု
အချို့က ယူဆကြသည့်
တရုတ်ဆေးလက်ဖက်ရည်
ဖျော်ရန် ဆေးဝါးပစ္စည်း
ကုန်ကြမ်းများကို
ဆိုင်ပိုင်ရှင်က ပြသနေစဉ်

ကွမ်ကျိုးမြို့၌ SARS
ရောဂါ ကုသပေးရင်း
အသက်စွန့်သွား
ရရှာသည့် သူနာပြု
ယီဇင်အတွက်
ကြေကွဲဝမ်းနည်း
နေကြသည့်
လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်နှစ်ဦး

ကလေးများတွင် အဖြစ်နည်းနေသေး

ယခုလောလောဆယ်တွေ့ရှိချက်များအရ လူနာအများစုမှာ ယခင်က ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ်မှ ၇၀ နှစ်အထိ အရွယ်များဖြစ်၍ အသက် ၁၆ နှစ်အောက် ကလေးများတွင် အဖြစ်နည်းသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဤ ရောဂါရှင်များကို အနီးကပ်ပြုစုပေးသူများ၊ အနီးကပ်နေထိုင်သူများ၊ လာရောက် သတင်းမေးသူ လူရွယ်လူကြီးများတွင် အဖြစ်များသဖြင့် ကလေးများတွင် အထွေထွေရောဂါ ခုခံအားနည်းလေ့ရှိသော်လည်း ဤရောဂါ အဖြစ်နည်းနေ သေးကြောင်း ယူဆရသည်။ □

SARS SYMPTOMS TO LOOK OUT FOR

- Sudden onset of high fever (38°C)
- Dry cough
- Chills and shivering
- Muscle aches
- Breathing difficulties

FREQUENTLY ASKED QUESTION

“ I have flu-like symptoms, does it mean I have SARS? ”

“ Not everyone with flu-like symptoms has SARS. But, if you are unwell, see a doctor first. ”

စင်ကာပူတွင် ကာတွန်းဖြင့် SARS ရောဂါလက္ခဏာများကို ဖော်ပြထားပုံ

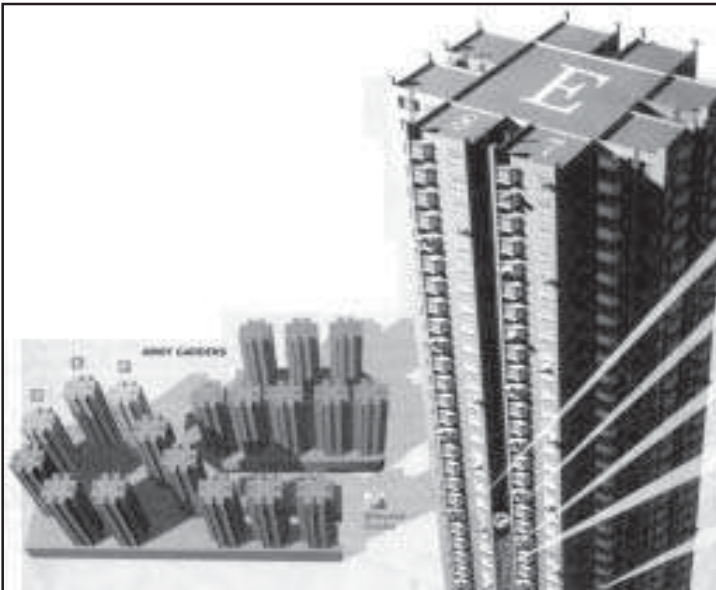
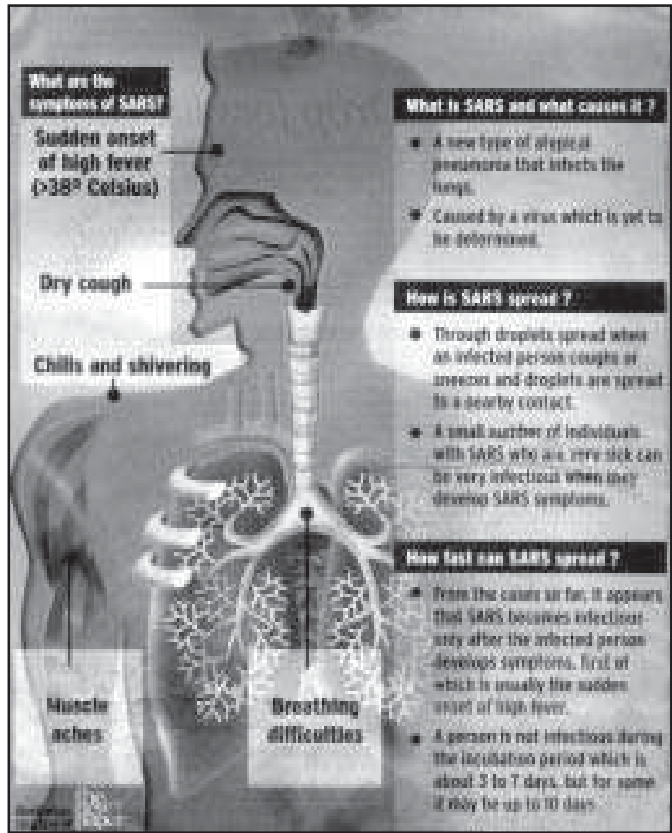
ရောဂါလက္ခဏာများ

ကူးစက်ရောဂါများတွင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့ ရောဂါပိုးဝင်ရောက်ချိန်မှ ပထမဆုံးရောဂါလက္ခဏာ စတင်ခံစားရချိန်ထိ ကာလကို ရောဂါပျိုးချိန်(Incubation Period) ဟု ခေါ်ပါသည်။

ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်) ရောဂါ၏ ရောဂါပျိုးချိန်၊ ရောဂါပျိုးရက်မှာ ၂ ရက် မှ ၁၀ ရက် (များသောအားဖြင့် ၂ ရက် မှ ၇ ရက်)အထိ ဖြစ်ပါသည်။ (ခြွင်းချက်အနေဖြင့် အချို့သောလူနာများတွင် ၁၃ ရက် အထိ ရှိကြောင်း သိရှိရသည်။)

SARS ရောဂါလက္ခဏာများ

SARSရောဂါ
လက္ခဏာများ

SARSရောဂါ
အဖြစ်များသည့်
ဟောင်ကောင်မှ
အမှိုင့်ဥယျာဉ် ကွန်ဒိုမီနီယံ
Block D, E နှင့် F
(ပုံကြီး Block E တွင်
အများဆုံး
ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။)

ချောင်းဆိုးတိုင်း SARS ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ TARS(ကတ္တရာ)ကြောင့် (ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းကြောင့်) ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ လိုသည်ထက် ပိုပြီး အကြောက်မလွန်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် စင်ကာပူက ကာတွန်း

ဤရောဂါ၏ရောဂါလက္ခဏာများမှာ -

- ၁။ ကိုယ်အပူချိန် ၃၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်(၁၀၀ ဒီဂရီ ၄ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်) ထက် ပို၍ပြင်းထန်စွာ ဖျားခြင်း၊
- ၂။ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါလက္ခဏာများ (Respiratory Symptoms) ဖြစ်ကြသည့် -
 - ချောင်းဆိုးခြင်း(အထူးသဖြင့် သလိပ်မထွက်သော ချောင်းခြောက်ဆိုးခြင်း)
 - အသက်ရှူမဝခြင်း
 - အသက်ရှူရခက်ခဲခြင်း
- ၃။ အောက်ပါနောက်ကြောင်းရာဇဝင် (History)တစ်ခုခု ရှိခြင်း

တိုင်ပေမြို့တွင်
၁၈-၅-၂၀၀၃ ရက်က
အေမီ (ရှေ့တန်း
ဝဲဘက် ဒုတိယ)
အပါအဝင် နာမည်ကျော်
အဆိုတော်များ SARS
တိုက်ဖျက်ရေးသီချင်း
စုပေါင်းသီဆိုနေကြစဉ်

ဟောင်ကောင်မြို့
ဟိုလပ်ကောလိပ်တွင်
SARS ရောဂါ မကူးစက်စေရန်
ရက်သတ္တပတ်
သုံးပတ်အကြာ
ကျောင်းပိတ်ခဲ့ပြီးနောက်
ကျောင်းပြန်ဖွင့်ချိန်၌
ကျောင်းသူကျောင်းသားများကို
မြင်တွေ့ရစဉ်

- (က) လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပတ်အတွင်း ဤရောဂါရှိသူနှင့် အနီးကပ် ထိတွေ့မှု(Close Contact) ရှိခြင်း၊ (အနီးကပ် ထိတွေ့မှုရှိခြင်း ဆိုသည်မှာ ဤရောဂါရှိသူလူနာကို အနီးကပ်ပြုစုသူများ၊ လူနာနှင့်တစ်အိမ်တည်းအတူနေသူများ၊ လူနာနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် နေထိုင်သူများကို ဆိုလိုပါသည်။)
- (ခ) ဤရောဂါ လောလောဆယ် ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသည့် နိုင်ငံဒေသများ (ဥပမာ-တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်၊ စင်ကာပူ စသည်ဖြင့်) မှ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပတ်အတွင်း ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခြင်း၊
- (ဂ) လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပတ်အတွင်း ဤရောဂါ လောလောဆယ် ကူးစက် ပြန့်ပွားနေသော နေရာဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

နိုးချည့်နေခြင်း၊ ကိုယ်လက်ကိုက်ခဲခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ကြွက်သားများ နာကျင်တောင့်တင်းခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်း၊ ရင်ဘတ်အောင့်ခြင်း၊ ခံတွင်းပျက်ခြင်း၊ မလှုပ်ရှားချင်ခြင်း၊ အင်ပျဉ်ထခြင်းနှင့် ဝမ်းလျှောခြင်းတို့သည်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့၍ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ဤရောဂါဖြစ်ပွားရာတွင် နေရာအများစု၌ ရောဂါရှင် ၂ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၌သာ ဝမ်းလျှောခြင်းပါ တွေ့၍ဖြစ်တတ်သော်လည်း ဟောင်ကောင်မြို့ အမျိုင်းဥယျာဉ်(Amoy Gardens) ကွန်ဒိုမီနီယံရှိ ဤရောဂါလူနာများ၏ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းတွင် ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်ခြင်းပါ တွေ့၍ဖြစ်သည်ကို အံ့ဩဖွယ်ရာ သိရှိရသည်။

လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ပုံ

အဆင့် (၁)။ ။ □ SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် များသောအားဖြင့် လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နီးနီးကပ်ကပ် ထိတွေ့ ဆက်ဆံစဉ် ရောဂါရှိသူ နှာခေါ့၊ ချောင်းဆိုးရာမှ ကူးစက်နိုင်သည်။ ရောဂါရှိသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှထွက်သော အရည်များကို ထိကိုင်မိခြင်းဖြင့်လည်း ကူးစက်နိုင်၏။

□ ဥပမာအားဖြင့် ရောဂါရှိသူ၏ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းမှ ထွက်သောအရည်များကို ထိကိုင်မိပြီး မိမိမျက်နှာကို ပွတ်မိလျှင် မိမိနှာခေါင်း၊ ပါးစပ်နှင့် မျက်စိတို့မှတစ်ဆင့် ဤရောဂါပိုးများ ဝင်ရောက်ကူးစက်နိုင်သည်။

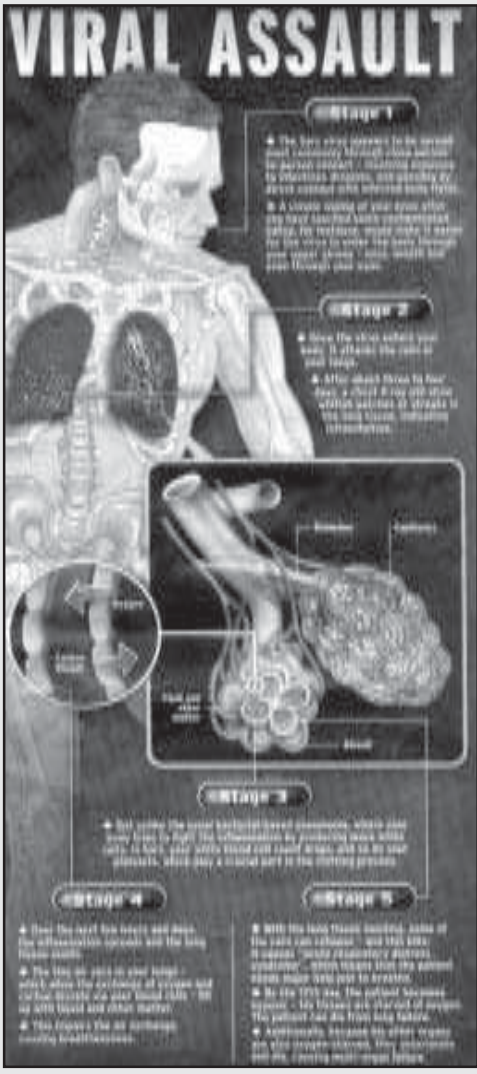
အဆင့် (၂)။ ။ □ ခန္ဓာကိုယ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများက အဆုတ်အတွင်းရှိ ကလာပ်စည်းများကို တိုက်ခိုက်ကြသည်။

□ နောက်သုံးလေးရက်အကြာ၌ ရင်ဘတ်ကို ဓာတ်မှန် ရိုက်ကြည့်လျှင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများကြောင့် ရောင်စပြုလာသည့် အဆုတ်တစ်သျှူးများကို အဖြူရောင်အစက်များ၊ အစင်းများအသွင် တွေ့မြင်ရသည်။

အဆင့် (၃)။ ။ □ သာမန်အဆုတ်ရောင်ရောဂါများတွင် အဆုတ်ရောင်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်ရန် ခန္ဓာကိုယ်က သွေးဖြူဥများကို ပိုမိုထုတ်လုပ်လေ့ရှိသော်လည်း SARS ရောဂါတွင် သွေးဖြူဥအရေအတွက် လျော့နည်းလာသည်။ သွေးချပ်ပြားအရေအတွက်လည်း ကျဆင်းလာစေသည်။

အဆင့် (၄)။ ။ □ နောက်ထပ် နာရီအနည်းငယ် သို့မဟုတ် ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် အဆုတ်ရောင်သည့် နေရာကို ပိုကျယ်ပြန့်လာပြီး တစ်သျှူးများ ပိုရောင်လာသည်။ □ သွေးထဲမှ ကာဘွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်နှင့် အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့ကို လဲလှယ်ပေးသည့် အဆုတ်လေအိတ်ငယ်လေးများ၌ အရည်နှင့် အခြားအရာများ ပြည့်နှက်လာသည်။ □ ထို့ကြောင့် ဓာတ်ငွေ့လဲလှယ်မှုချို့ယွင်းပြီး အသက်ရှူမဝဘဲ ဖြစ်လာသည်။

အဆင့် (၅)။ ။ □ အဆုတ်တစ်သျှူးများ ရောင်လာခြင်းကြောင့် အဆုတ်လေအိတ်ငယ်များ ပိပြားပြီး ပြင်းထန်သည့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းပိတ်ဆို့မှု ဖြစ်လာသောကြောင့် အသက်ရှူနိုင်ရန် ပြင်ပအကူအညီ လိုလာသည်။ □ ရောဂါစတင်ပြီး ၁၂ ရက်အကြာတွင် ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့က တစ်သျှူးများ အောက်ဆီဂျင် ငတ်မွတ်လာပြီး၊ အဆုတ်ပျက်စီးမှုကြောင့် အသက် သေဆုံးသွားနိုင်သည်။ □ အခြား ခန္ဓာကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများသည်လည်း အောက်ဆီဂျင် မရသဖြင့် ချို့ယွင်းပျက်စီးကာ နောက်ဆုံး၌ အသက်ဆုံးရှုံးရသည်။

၁၄-၅-၂၀၀၃ ရက်က
 ဘေဂျင်းမြို့
 ပြည်သူ့ခန်းမကြီးတွင်
 ရိုမေးနီးယားနိုင်ငံ
 ဝန်ကြီးချုပ်အား ကြိုဆိုမည့်
 စစ်တီးဝိုင်းအဖွဲ့ကို
 ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းနေစဉ်

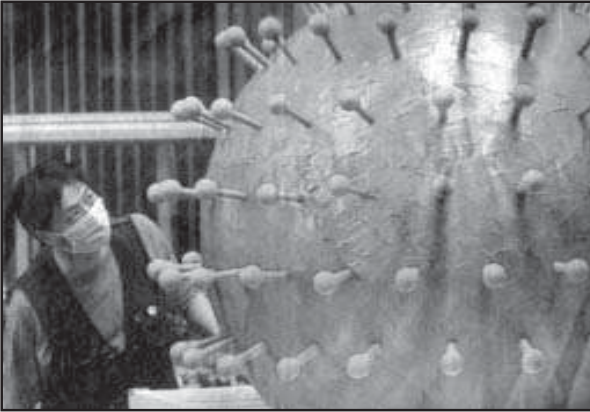
၇-၄-၂၀၀၃ ရက်က ဟောင်ကောင်မြို့တွင် SARS ရောဂါ လူနာ ၁၃၈ ဦးကို ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များက လေ့လာခဲ့ရာ ထိုလူနာများတွင် SARS ရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်မှုနှုန်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- အဖျားရှိခြင်း ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း(အမေရိကန်၌လည်း ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း)
- ချမ်းတုန်ခြင်း ၇၃ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း
- ကိုယ်လက်ကိုက်ခဲခြင်း ၆၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း
- ချောင်းဆိုးခြင်း ၅၇ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း (အမေရိကန်၌ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း)
- ခေါင်းကိုက်ခြင်း ၅၅ ရာခိုင်နှုန်း
- ခေါင်းမူးခြင်း ၄၃ ရာခိုင်နှုန်း
- လည်ချောင်းနာခြင်း ၂၃ ရာခိုင်နှုန်း
- ပျို့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းသွားခြင်း ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း

ယင်းလေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ **SARS ရောဂါဖြစ်သူတိုင်း အဖျားရှိပြီး** အဖျားတက်ခြင်းသည် SARS ရောဂါ၏ ရှေးဦးလက္ခဏာပင်ဖြစ်ပါသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ SARS ရောဂါဖြစ်သူတိုင်း အဖျားရှိသော်လည်း အဖျားရှိသူတိုင်း SARS ရောဂါရှိသည် မဟုတ်ပါ။)

တွေးကြောက်နေစရာလည်း မလိုပါ

ဖျားခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ အသက်ရှူမဝခြင်း၊ မောခြင်းတို့သည် လူတို့၌ အဖြစ်များသော ရောဂါဝေဒနာများဖြစ်၍ ယင်းဝေဒနာများဖြစ်လာတိုင်း SARS ရောဂါကို တွေးကြောက်နေစရာမလိုပါ။ အမှတ်စဉ်(၃)ပါ အကြောင်းအချက်လည်း တစ်ခုခုရှိနေမှသာ ဤရောဂါကို သံသယဖြစ်ရပါမည်။

**တိုင်ပေမြို့
မြို့တော်ခန်းမတွင်
SARS ဖြစ်စေသော
ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ပိုး
ရုပ်လုံးကြွပုံစံကို
ပြသထားစဉ်**

ယင်းသို့ သံသယရှိဖွယ်အခြေအနေမျိုးဖြစ်ပါက နီးစပ်ရာ ကျန်းမာရေး ဆေးခန်း၊ ဆေးရုံများမှ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့်ဆရာဝန်များနှင့် ပြသ၍ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အထူးလိုက်နာကာ စနစ်တကျ ဆေးကုသမှုခံယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသူများတွင်လည်း ဤသို့ သံသယဖြစ်ဖွယ် တွေ့ရှိရပါက နီးစပ်ရာကျန်းမာရေးဌာနသို့ ပြသရန် ကူညီစီစဉ်ပေးပါ။

ကျွမ်းကျင်သူ ဆေးပညာရှင်များက အဆုတ်ကို ဓာတ်မှန်ရိုက်ကြည့်ခြင်း၊ သွေးရည်ကြည်ထဲ၌ ဤရောဂါပိုး၏ ပဋိဇီဝပစ္စည်း (Antibody) ရှိ မရှိ သွေးစစ် ကြည့်ခြင်း အပါအဝင် စနစ်တကျ စစ်ဆေး၍ ဤရောဂါ ဟုတ်မဟုတ် တိတိကျကျ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ကုသပေးလိမ့်မည်ဖြစ်ပေသည်။

အဖျားက အရင်ဖြစ်

ရောဂါဖြစ်စ နှစ်ရက်တွင် အဖျားရှိနေပြီး တတိယမြောက်နေ့မှစ၍ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာများပါ ထပ်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာ လေ့ရှိပါသည်။ အဖျားကြီးနေသူများသည် အခြားသူများသို့ ပိုမိုကူးစက်ပြန့်ပွားစေ နိုင်သည်။ ဆဋ္ဌမမြောက်နေ့ သို့မဟုတ် သတ္တမမြောက်နေ့တို့တွင် အများစုက ရောဂါ ပျောက်ကင်းသွားလေ့ရှိသော်လည်း ဤလူနာများ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် အခြေအနေဆိုး၍ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဝေဒနာများကို ပြင်းထန်စွာခံစားရကာ အချို့မှာ နောက်ဆုံး၌ အဆုတ်များ ပျက်စီး ပြီး အသက်ဆုံးရှုံးကြရ၏။

ဤရောဂါလူနာများကို ရင်ဘတ်ပိုင်း ဓာတ်မှန်(Chest Xray)ရိုက်ကြည့် ရာတွင် တတိယနေ့မှ သတ္တမနေ့ကြားတွင် ဓာတ်မှန်၌ နမိုးနီးယားလက္ခဏာများကို စတင်တွေ့ရသည်။ သွေးစစ်ကြည့်ပါက များသောအားဖြင့် သွေးဖြူဥ (WBC)နှင့် သွေးချပ်ပြား(Platelet) အရေအတွက်တို့ နည်းနေတတ်သည်။ အသည်းလုပ်ငန်း

တရုတ်ပြည် နန်ဂျင်းမြို့၌ SARS ရောဂါနှိမ်နင်းရေးကို လှုံ့ဆော်သည့် အနေဖြင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများက SARS စာလုံးကို ပုံဖော်ပြသနေကြစဉ်

များအတွက် သွေးစစ်ဆေးကြည့်လျှင် အသည်း၏လုပ်ဆောင်ချက်များ ချို့ယွင်းနေ တတ်သည်။ ကျောက်ကပ်များကမူ ပုံမှန်အတိုင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနိုင်ပါသည်။

ရောဂါပျောက်ပြီးလျှင်

ဤရောဂါဖြစ်ပြီးနောက် သက်သာပျောက်ကင်းသွားသူများအနေဖြင့် သွေးထဲ၌ ရောဂါပိုးကို ခုခံတိုက်ဖျက်နိုင်သည့် ပဋိပစ္စည်းများ(Antibodies) ရှိပြီးဖြစ်၍ ခုခံအားအထိုက်အလျောက်ရှိကာ နောက်တစ်ကြိမ်ရောဂါ ထပ်မံဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းပါသည်။ သို့သော်လည်း ရောဂါပိုး ထပ်မံတိုက်ခိုက်ခံရခြင်းမရှိတော့ဟု အပြတ်မပြောနိုင်ပါ။

ဟောင်ကောင်၌ SARS ရောဂါဖြစ်ပွားပြီးသူ ၁၂ ဦးတွင် ယခုနှစ် ဧပြီလ ကုန်ရက်က ဤရောဂါလက္ခဏာများပေါ်ပေါက်လာ၍ ဆေးရုံပြန်တက်ကြရသော ကြောင့် SARS ရောဂါပြန်ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပြီး အများက စိတ်ပူခဲ့ကြ၏။ သို့သော် သေသေချာချာ စစ်ဆေးကြည့်ရာတွင် အခြားရောဂါများကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း သိလာခဲ့ရသည်။

သို့ရာတွင် ဟောင်ကောင်မှ ဆရာဝန်ကြီးများက SARS ရောဂါဖြစ်ပြီးသူ များအနေဖြင့် ရောဂါပျောက်ပြီး အနည်းဆုံး တစ်လအတွင်း အခြားသူများသို့ ဖက်ရမ်းနမ်းရှုပ်ခြင်း မပြုရန် အကြံပေးထားကြသည်။ ထိုသူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးအချို့ ကျန်နေနိုင်မည်စိုး၍ ဖြစ်သည်။

ဟောင်ကောင်တက္ကသိုလ်မှ လေ့လာချက်များအရ ဤဗိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် ရောဂါပျောက်ကင်းသွားသူ၏ ဝမ်းနှင့်ဆီးတို့တွင် အနည်းဆုံးတစ်လအထိ ပါရှိနေ နိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။ □

ရောဂါအန္တရာယ် အသွယ်သွယ် ရောဂါအန္တရာယ် အသွယ်သွယ်

ဤရောဂါဖြစ်လျှင် ရောဂါလက္ခဏာစတင်ခံစားရသည့် ၆ ရက် သို့မဟုတ် ၇ ရက်မြောက်နေ့တွင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ရောဂါ သက်သာပျောက်ကင်းသွားသော်လည်း ကျန် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ရက်ပိုင်းအတွင်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတွင် ရုတ်တရက် ပြင်းထန်စွာပိတ်ဆို့၍ အသက်ရှူရ အလွန်ခက်ခဲခြင်း (Acute Respiratory Distress Syndrome)ကို ခံစားရပါသည်။ ၁၀ မှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ထိုသို့ ခံစားရပြီး နောက်ဆုံး၌ အသက်ဆုံးရှုံးရပါသည်။

SARS ရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုနှုန်း(Mortality rate)မှာ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံမတူပါ။ ရောဂါစတင်ဖြစ်ပွားစဉ်ကာလများတွင် ပါဝင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဟောင်ကောင်နှင့် စင်ကာပူတို့တွင် သေဆုံးမှုနှုန်း ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ဖြစ်၍ နောက်မှ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အမေရိကန်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများတွင် ၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှပင် မရှိပေ။

အခန်း (၁၀)

**SARSရောဂါအန္တရာယ်ကြောင့် ခရီးသွားနည်းသွားပြီး
လေယာဉ်ခရီးစဉ်များ ဖျက်သိမ်းထား၍ ဟောင်ကောင်လေဆိပ်တွင်
အနားယူနေကြရသည့် လေယာဉ်ကြီးများ**

ဟောင်ကောင်က
ရထားထဲမှာ
မျက်နှာဖုံးကိုယ်စီနှင့်
ခရီးသည်နှစ်ဦး
တစ်ယောက်နှင့်
တစ်ယောက် SARS
ကူးမှာ ကြောက်နေ၍

တိုင်ပေမြို့ရှိ Pacific Sogo ကုန်တိုက်ကို
မေလလယ်က ပြန်ဖွင့်ရာ အပေါက်ဝ၌ ဝယ်သူများ၏
လက်များကို ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းနေစဉ်

ဟောင်ကောင်တွင် SARS ကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း
ကျဆင်းပြီး ဧည့်ကြိုအမျိုးသမီးလေးများ
အလုပ်အားနေကြစဉ်

ဓာတ်ပုံရိုက်သူ ကမ္ဘာ့လှည့်ခရီးသည်များ အမြဲမပြတ်ရှိနေတတ် သည့် စင်ကာပူမြို့ အထိမ်းအမှတ် MERLIONရုပ်တုကြီး တစ်ဝိုက်တွင် ဧပြီလလယ်က လူရှင်းနေစဉ်

ဟောင်ကောင်တွင် မေလလယ်လောက်က ဆိုင်များပြန်ဖွင့်လာခဲ့ကြရာ SARSဂယက်ကြောင့် ပစ္စည်းများကို အပြိုင်အဆိုင် ဈေးလျှော့ရောင်းခဲ့ကြသည်။

ရက်ပိုင်းအတွင်း အသက်အန္တရာယ်ရှိ

ဤရောဂါကို စတင်သိရှိစကားတွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ဤရောဂါ၏ သေပျောက်နှုန်းမှာ ၄ ရာခိုင်နှုန်း ဟု ကြေညာခဲ့သော်လည်း ၈-၅-၂၀၀၃ ရက်တွင် ဤရောဂါကြောင့် သေပျောက်နှုန်းမှာ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိသည်ဟု ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ထပ်မံထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။

ဟောင်ကောင်မြို့နှင့်
ရှန်ကျင့်မြို့
နယ်စပ်ဝင်ပေါက်
များတွင် အသွားအလာ
နည်းပါးပြီး
လူရှင်းနေစဉ်

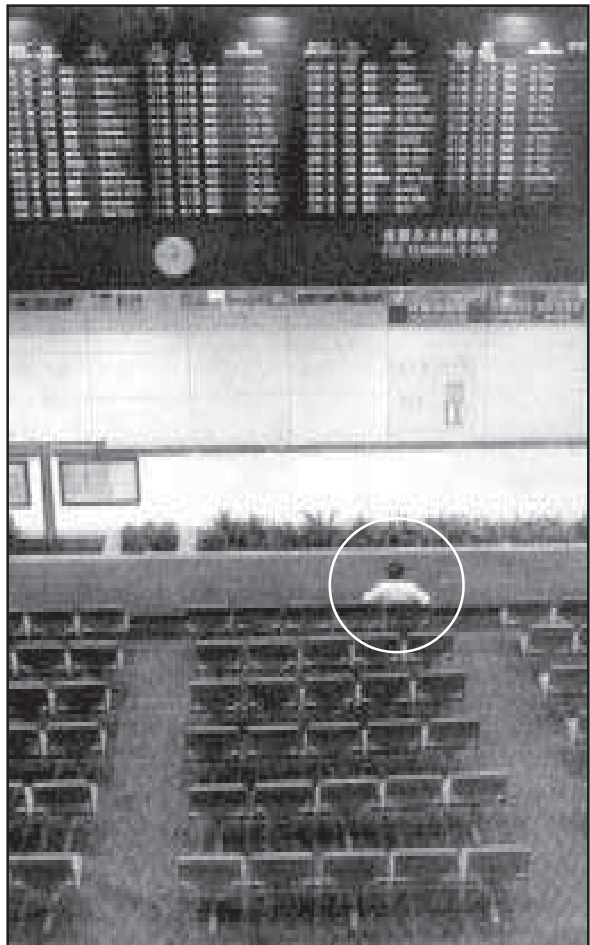

လေယာဉ်ခရီးစဉ်များ
ဖျက်သိမ်းထား၍
စင်ကာပူနိုင်ငံ
ချန်ဂီလေဆိပ်တွင်
လူရှင်းနေစဉ်

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ ကူးစက်သော တုပ်ကွေးနှင့် ရိုးရိုးအအေးမိ
ရောဂါတို့သည် SARS ရောဂါထက် ပို၍အဖြစ်များသော်လည်း ရောဂါကြောင့်
သေနှုန်းသည် SARS ရောဂါထက်နည်းသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တုပ်ကွေးရောဂါ
ကြောင့် နှစ်စဉ် လူပေါင်း ၄၀၀၀၀ ခန့် သေဆုံးကြရသည်။ တုပ်ကွေးရောဂါ၏
သေနှုန်းမှာ ၅ ရာခိုင်နှုန်းအောက်ဖြစ်၍ ရိုးရိုးအအေးမိရောဂါတွင် သေနှုန်းမှာ
၀ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း(ရောဂါဖြစ်သူ ၂၀၀တွင် တစ်ယောက်နှုန်း) မျှပင် မရှိပေ။

ဘေဂျင်းမြို့၊
မြေအောက်ရထား
တစ်စီးပေါ်တွင်
၂၆-၄-၂၀၀၃ ရက်က
လူရှင်းနေစဉ်

ဧပြီလအတွင်းက
တိုင်ပေမြို့၊ ချန်ကီရှက်ခံ
လေဆိပ်ခန်းမကြီးထဲမှာ
ခရီးသည်
တစ်ဦးတည်းသာ

တရုတ်ပြည်
မဟာတံတိုင်းကြီးပေါ်မှ
လေဟာပြင်
စားသောက်ဆိုင်
တစ်ဆိုင်တွင်
SARS ကြောင့်
လူရှင်းနေစဉ်

သို့သော် SARS ရောဂါသည် အချို့ရောဂါကြီးများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ရောဂါကြောင့် သေနှုန်း ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိ၍ မပြင်းထန်လှဟု ထင်ရပါသည်။

အချို့ရောဂါများမှာ ဆိုးရွားလှ၍ သေဆုံးမှုနှုန်း မြင့်မားလှသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပန်းကရိယပ်(Pancreas) ကင်ဆာဆိုလျှင် မျှော်လင့်ချက် အလွန် နည်းပေသည်။ အဆုတ်ကင်ဆာ၊ အသည်းကင်ဆာတို့တွင် ရောဂါပျောက်ကင်း နှုန်းက ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှပင် မရှိပေ။ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ (Pandemic) အသွင် ဖြစ်ခဲ့သည့် အကျိတ်ပလိပ် (Bubonic Plague) ရောဂါတွင် သေနှုန်း ၅၀-၆၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၍ အာဖရိကတိုက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အီဘိုလာရောဂါဆိုလျှင် သေနှုန်း ၅၀ မှ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်၏။

လူသိများသည့် ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ (AIDS)ဆိုလျှင် ရောဂါပျိုးချိန်ကလည်း ၆ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်ဖြစ်၍ ရောဂါပိုးဝင်ပြီး အတော်ကြာမှ AIDS ရောဂါရသည်။ သို့သော် လူနာဘဝသို့ ရောက်လျှင် ကုရာနတ္ထိဆေးမရှိဘဲ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းက သုံးနှစ်အတွင်း သေဆုံးကြရသည်။ ကျန် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း သည်လည်း နောက်သုံးနှစ်အတွင်း သေဆုံးကြရသည်။ သို့ရာတွင် AIDS ဖြစ်စေသော HIVရောဂါပိုး ဝင်ရောက်ကူးစက်ခံရတိုင်း AIDS လူနာဘဝသို့ မရောက်ပါ။ အချို့ဆိုလျှင် AIDS လူနာဘဝ မရောက်သေးဘဲ ကျန်းမာသူ လူကောင်းအသွင်ဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ HIV ပိုး သယ်ဆောင်သူဖြစ်နေတတ်ပါသည်။

ထိုင်ဝမ်ကျွန်း၊ တိုင်ပေမြို့တွင်
 SARS ရောဂါ
 ကာကွယ်ရေးအတွက်
 နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးများ
 ရောင်းချနေသည့်
 လမ်းဘေးဈေးသည်တစ်ဦး

ဆိုလိုသည်မှာ ယင်းရောဂါများသည် သေနှုန်းမြင့်မားသော်လည်း လူနာ
 သည် ရက်ပိုင်းအတွင်း သေဆုံးခြင်း မရှိဘဲ နှစ်နှင့်ချီ၍ အသက်ရှင်နေထိုင်ရ
 နိုင်ပါသည်။

SARS ရောဂါတွင် သေနှုန်းအသင့်အတင့်သာရှိသော်လည်း အဆိုးရွား
 ဆုံးအခြေအနေသို့ရောက်ရန် **အလွန်မြန်ဆန်** ပြင်းထန်သည်။ **ရက်ပိုင်းအတွင်းဖြစ်၍**
 ယခုသိရှိကြရသမျှ **တစ်လခန့်အတွင်း သေဆုံး** ကြလေ့ရှိသည်။ မသေမီ **ဝေဒနာကို**
ပြင်းထန်စွာ ခံစားကြရသည်။

ထို့ပြင် ပန်းကရိယပ်ကင်ဆာ၊ အဆုတ်ကင်ဆာ၊ အသည်းကင်ဆာတို့
 ထက် ဖြစ်ပွားသူ များပြားလာနိုင်သည်။ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို စနစ်တကျ
 မထိန်းချုပ်နိုင်ပါက SARS လူနာ အများအပြား ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ကူးစက်ရန် လွယ်ကူမြန်ဆန်

AIDS ရောဂါတွင် လိင်ကိစ္စများမှလည်းကောင်း၊ သွေးမှတစ်ဆင့်
 လည်းကောင်း၊ မိခင်မှ သန္ဓေသားသို့ လည်းကောင်း အကြောင်းအချက်တစ်ခုခု

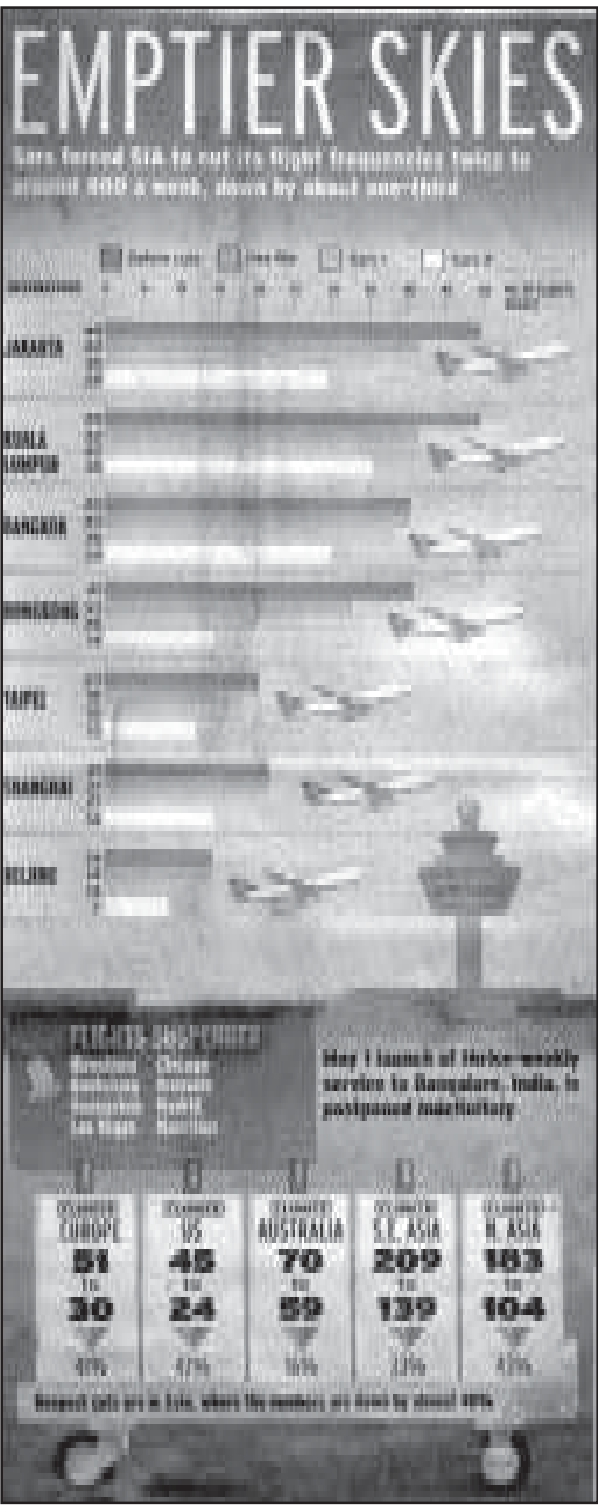
**စင်ကာပူနိုင်ငံတွင်
Woodlands
ဝင်ပေါက်၌ ရောက်ရှိ
လာသူနှင့် ထွက်ခွာမည့်
သူများကို အနီအောက်
ရောင်ခြည်သုံး
အပူအာရုံခံကိရိယာဖြင့်
စစ်ဆေးနေစဉ်**

ကြောင့် အနေအထိုင်မှားယွင်းမှုကြောင့် ကူးစက်ခံကြရပါသည်။ သတိထားလျှင်၊ ကျန်းမာရေးအသိဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်လျှင် AIDS ရောဂါ မဖြစ်နိုင်ပါ။

SARS ရောဂါတွင်မူ ဤသို့မဟုတ်ပါ။ ရောဂါရှိသူ နှာချေရုံ၊ ချောင်းဆိုးရုံမျှဖြင့် ၆ ပေ ပတ်လည်အတွင်းရှိ လူအများသို့ ကူးစက်နိုင်သည်။ ထိုသူနှင့် ထိတွေ့ရုံ၊ ထိုသူ ကိုင်တွယ်ပြီး ပစ္စည်းများ(Fomites)ကို အခြားသူများ ထိတွေ့ရုံမျှဖြင့် ယင်းသို့ ကူးစက်နိုင်သည်။ လေထဲမှ ပျံ့လွင့်ကူးစက်ခြင်းလောက် ကူးစက်မှု မမြန်ဆန်သော်လည်း AIDS ထက်စာလျှင် ကူးစက်ရန် အလွန်မြန်ဆန်သည်။ အလွန်လွယ်ကူသည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ ကူးစက်နိုင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ SARS ရောဂါသည် **သေနှုန်း လွန်စွာမများလှသော်လည်း ကူးစက်မှု လွယ်ကူမြန်ဆန်သဖြင့် ဆိုးရွားပြင်းထန်**ရပါသည်။

တစ်ဖန် SARS ရောဂါကဲ့သို့ ကူးစက်တတ်သော အခြား အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်ရောဂါများတွင် သေဆုံးမှုနှုန်းမှာ အလွန်နည်းပါးသည်။ အချို့မှာ ၁၀၀၀ လျှင် တစ်ယောက်ခန့်သာ ရှိတတ်ပါသည်။ ယင်းတို့နှင့်စာလျှင် SARS ရောဂါသည် သေနှုန်း ၁၀ မှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိ၍ ဆိုးရွားပြင်းထန်နေရပြန်ပါသည်။

ထို့ပြင် SARS ရောဂါ၏ မူလအစနှင့် ကူးစက်ပုံ ကူးစက်နည်းများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဂယနဏမသိကြရသေးဘဲ ယခုအထိ ကာကွယ်ဆေးနှင့် ရောဂါပျောက်ကင်းစေသည့် ကုသဆေးလည်း မရှိသေးသဖြင့် ဤရောဂါသည် ကြောက်စရာကောင်းနေပြန်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အတော်များများတွင် ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များက ဤရောဂါကာကွယ်ဆေးကို တီထွင်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အထူး

ကြိုးပမ်းလျက်ရှိရာ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် တစ်နှစ်အတွင်း (နောက်အကျဆုံး သုံးနှစ်အတွင်း)ကာကွယ်ဆေး ထုတ်လုပ်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

တစ်ချိန်က ကပ်ရောဂါအသွင် ဖြစ်ခဲ့သော ကျောက်ရောဂါ(Smallpox) သည် အစွမ်းထက်သည့် ကာကွယ်ဆေး ကြောင့် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကမ္ဘာပေါ်မှ ပပျောက်ခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် ပိုလီယို အကြောသေရောဂါ (Poliomyelitis) ဆို လျှင်လည်း အစွမ်းထက်၍ အစက်ချ တိုက်ရသည့် ကာကွယ်ဆေးရှိခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ကင်းစင်ခဲ့ပြီ ဖြစ် သည်။ အဖြစ်များသည့် တုပ်ကွေးရောဂါ ဆိုလျှင်လည်း ကာကွယ်ဆေး ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

သက်ကြီးရွယ်အိုများ သတိပြုစရာ

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ၁၅-၅-၂၀၀၃ ရက်အထိ SARS လူနာ ၂၀၄ ဦးရှိ၍ ယင်းတို့၏ အသက်အပိုင်းအခြားအလိုက် ရောဂါဖြစ်သူဦးရေ၊ ရောဂါဖြစ်သူ အားလုံး ၏ရာခိုင်နှုန်း၊ ရောဂါကြောင့် သေနှုန်းနှင့် တစ်ဦး၏ ပျမ်းမျှဆေးရုံ တက်ရက်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

**SARS ကြောင့်
 စင်ကာပူလေကြောင်း
 (SIA) တွင်
 လေယာဉ်ခရီးစဉ်များ
 လျော့နည်းသွားပုံ**

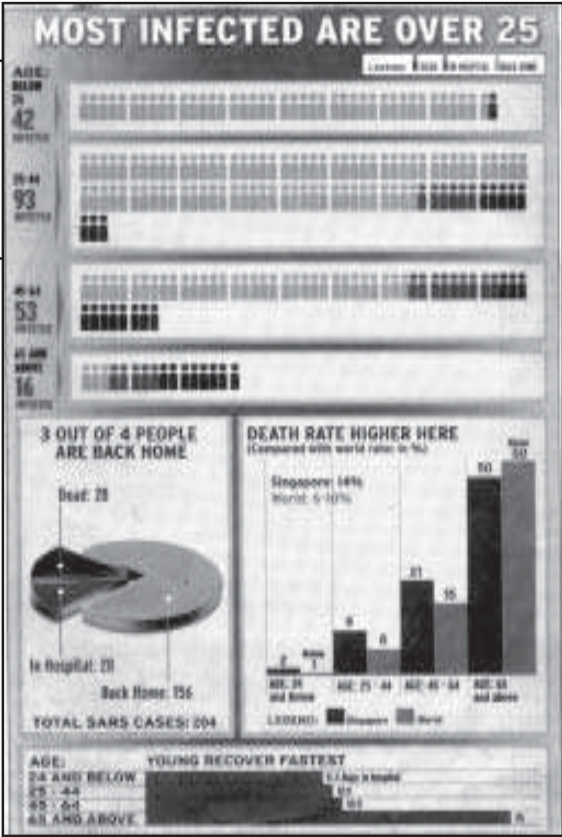
အသက်အပိုင်းအခြား	ရောဂါဖြစ်သူ ဦးရေ	ရောဂါဖြစ်သူ အားလုံး၏ရာခိုင်နှုန်း	ရောဂါကြောင့် (သေနှုန်း)ရာခိုင်နှုန်း	တစ်ဦးစီ၏ဆေးရုံ တက်ရက်(ပျမ်းမျှ)
၂၅ နှစ် အောက်	၄၂	၂၀ ဒသမ ၅၉	၂	၁၁ ဒသမ ၄
၂၅ နှစ်မှ ၄၄ နှစ်	၉၃	၄၅ ဒသမ ၅၉	၉	၁၂ ဒသမ ၉
၄၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	၅၃	၂၅ ဒသမ ၉၈	၂၁	၁၃ ဒသမ ၅
၆၅ နှစ် အထက်	၁၆	၇ ဒသမ ၈၄	၅၀	၂၆

အထက်ပါဇယားအရ အသက် ၂၅ နှစ်မှ ၄၄ နှစ်အတွင်း လူလတ်ပိုင်းတွင် အများဆုံး(၄၅ ဒသမ ၅၉ ရာခိုင်နှုန်း)ဖြစ်ပွား၍ ဤရောဂါကြောင့် သေနှုန်းမှာ အသက် ၆၅ နှစ်နှင့်အထက်အရွယ်တွင် အများဆုံး(၅၀ရာခိုင်နှုန်း) နှင့် အသက် ၂၅ နှစ်အောက်အရွယ်တွင် အနည်းဆုံး(၂ ရာခိုင်နှုန်း)ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူတစ်ဦးစီ၏ ဤရောဂါကြောင့် ဆေးရုံတက်ရသည့် ပျမ်းမျှရက်ချင်း နှိုင်းယှဉ်လျှင် အသက် ၆၅ နှစ်နှင့်အထက်တွင် ၂၆ ရက်ဖြစ်၍ အများဆုံးဖြစ် သည်။ အသက် ၂၅ နှစ်အောက်တွင် ၁၁ ဒသမ ၄ ရက်သာဖြစ်၍ အနည်းဆုံး ဖြစ်သည်။

၁၅-၅-၂၀၀၃ ရက်က စင်ကာပူတွင် အသက်အရွယ်အလိုက် SARSဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဤရောဂါ ဖြစ်လျှင် ဆေးရုံကြာကြာ တက်ကြရ၍ အသက်အန္တရာယ်လည်း ပိုများပြီး ၂၅ နှစ် အောက်လူငယ်များတွင် ဆေးရုံလည်း သိပ်ကြာကြာမတက်ရဘဲ အားလုံးလိုလို (၉၈ ရာခိုင်နှုန်း) ဤရောဂါမှ ပျောက်ကင်း သွားကြကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ဟောင်ကောင်နိုင်ငံတွင် ၁၅-၄-၂၀၀၃ ရက် စာရင်းဇယားများအရ ဤ ရောဂါဖြစ်၍ သေဆုံးမှုနှုန်းမှာ ၄ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဤရောဂါရှိသူများ၏ အသက်အရွယ်အလိုက် သေဆုံးမှုနှုန်းမှာ -

- ၁၄ နှစ်အောက်တွင် မရှိ
- ၁၅ နှစ်မှ ၃၄ နှစ်တွင် ၀ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း
- ၃၅ နှစ်မှ ၅၄ နှစ်တွင် ၃ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း
- ၅၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်တွင် ၆ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း
- ၆၅ နှစ်မှ ၇၄ နှစ်တွင် ၁၈ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း နှင့်
- ၇၅ နှစ်အထက်တွင် ၂၈ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကနေဒါနိုင်ငံတွင်လည်း ဟောင်ကောင်ကဲ့သို့ပင် အသက်ကြီးသူများ ဤရောဂါဖြစ်လျှင် သေဆုံးမှုနှုန်း ပိုများသည်။

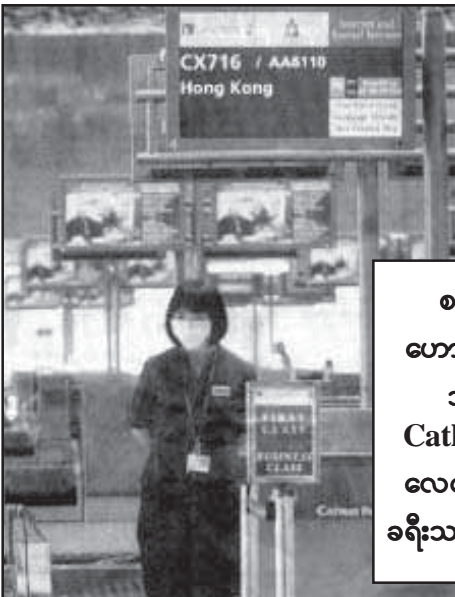
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ၈-၅-၂၀၀၃ ရက်က စာရင်းဇယားများအရ အသက်အရွယ်အလိုက် ဤရောဂါကြောင့် သေပျောက်နှုန်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၅ နှစ် အောက်	၁ ရာခိုင်နှုန်း အောက်
၂၅ နှစ်မှ ၄၄ နှစ်	၆ ရာခိုင်နှုန်း
၄၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	၁၅ ရာခိုင်နှုန်း
၆၅ နှစ်နှင့်အထက်	၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်

ယင်းစာရင်းအရ တစ်ကမ္ဘာလုံးခြုံကြည့်လျှင်လည်း အသက်ကြီးသူများ ဤရောဂါရလျှင် ပို၍ အရေးကြီးကြောင်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထိခိုက်

ဤရောဂါအဖြစ်များသောနိုင်ငံ များတွင် ရောဂါကူးစက်ဖြစ်ပွားပျံ့နှံ့မှုကို လူအများ စိုးရွံ့နေကြခြင်းကြောင့် အထွေထွေစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဘက်စုံထိခိုက် ကြရသည်။ အထူးသဖြင့် လေကြောင်း ပို့ဆောင်ရေး၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ ရုပ်ရှင်ဂီတဖျော်ဖြေရေး၊ ဟိုတယ်လုပ်ငန်း၊ စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း ယင်းနှင့် ဆက်သွယ်သည့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတို့တွင် သိသိသာသာ ဝင်ငွေ လျော့နည်းကျဆင်းသွားကြသည်။

စင်ကာပူမှ ဟောင်ကောင်သို့ သွားမည့် Cathay Pacific လေကြောင်းတွင် ခရီးသည် ရှင်းနေစဉ်

အာရှနိုင်ငံများမှ
လေကြောင်းလိုင်းများတွင်
ဤသို့ ခရီးသည်များ
ရှင်းလျက်

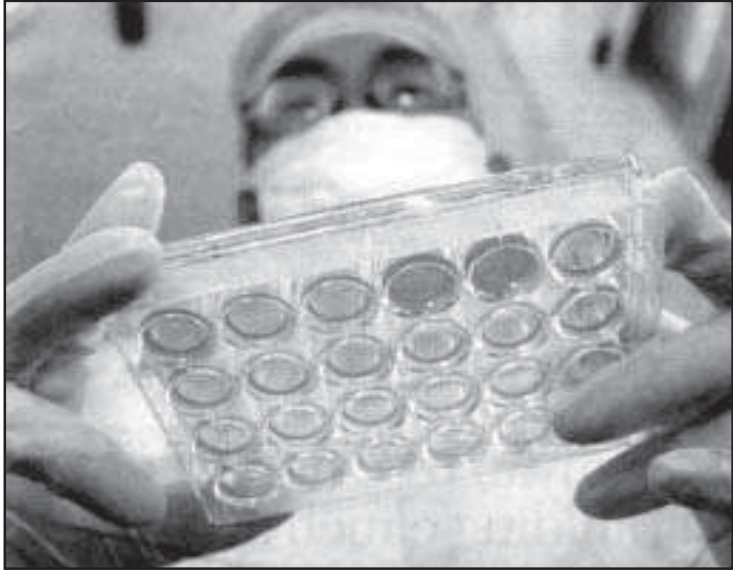
သို့ရာတွင် ရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် အကျိုးရှိမည်ထင်ပြီး သောက်သုံး
မို့ဝဲကြ၍ ဗီတာမင်အားဆေးများ၊ အချို့သော တိုင်းရင်းဆေးများ၊ နှာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးများ အရောင်းသွက်ကြသည်။ အိမ်ပြင်သို့ မကြာခဏမထွက်ဘဲ ကြိုတင်
ဝယ်ထားကြသဖြင့် အချို့နိုင်ငံများရှိ ကုန်တိုက်များ၊ စတိုးဆိုင်ကြီးများ၌
စားသောက်ကုန်များ ပိုမိုရောင်းကောင်းကြသည်။

SARS ရောဂါ အရေးကြီးရသည်မှာ

ဤရောဂါသည် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးကပင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးသို့
သတိပေးရလောက်အောင် အလွန် အရေးကြီးနေခြင်းမှာ အောက်ပါအချက်တို့
ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု လေ့လာသုံးသပ်မိပါသည်။

- ၁။ SARS ရောဂါသည် ကျားမကြီးငယ် လူမျိုးဘာသာမရွေး၊ နိုင်ငံဒေသ
မရွေး ဖြစ်နိုင်သည်။
- ၂။ အလွန်ကူးစက်လွယ်သည်။ အလွန်မြန်ဆန်စွာ ကူးစက်နိုင်သည်။ မိမိ၏
မှားယွင်းစွာ ပြုမူခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက်
ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။
- ၃။ ရက်ပိုင်းအတွင်း ဝေဒနာပြင်းထန်စွာ ခံစားရပြီး သေဆုံးနိုင်သည်။
သေဆုံးမှုနှုန်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။
- ၄။ ခန္ဓာကိုယ်ခုခံအား လျော့နည်းကျဆင်းနေတတ်သူများသာမက ကျန်းမာရေး
ကောင်းမွန်နေသူများကိုလည်း ကူးစက်စေနိုင်သည်။ ရောဂါရှင်ကို အနီးကပ်
ပြုစုကြရသူ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများတွင်လည်း များစွာ ကူးစက်ဖြစ်ပွား
ခဲ့သည်။
- ၅။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းသို့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။ ရောဂါပြန့်ပွားမှု မရပ်တန့်သေးပါ။
ယခုဆိုလျှင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း ၃၀ ကျော်ခန့် ဤရောဂါ ရောက်ရှိနေပြီ
ဖြစ်သည်။
- ၆။ ဤရောဂါအတွက် ကာကွယ်ဆေးမရှိသေးပါ။ ရောဂါပျောက်ကင်းစေနိုင်
သည့် ကုသဆေး မရှိသေးပါ။ □

ဆေးရောဂါစစ်ဆေးရေးစနစ်များ

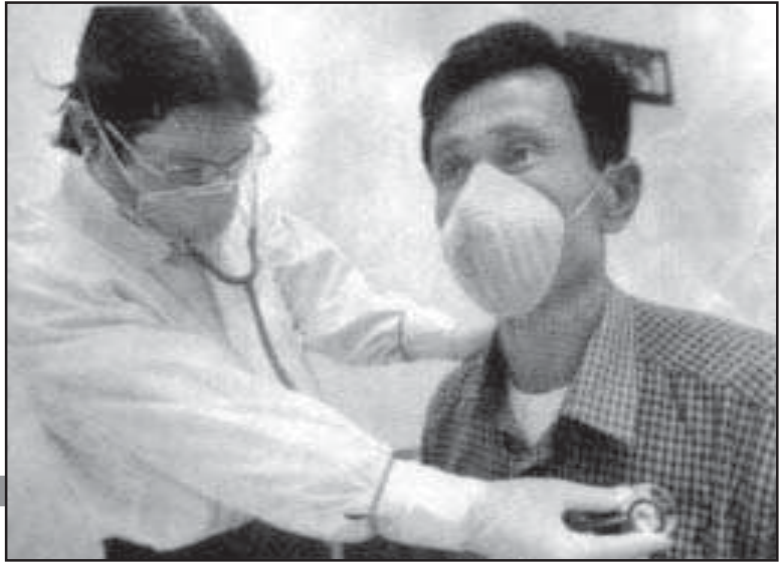

တရုတ်ပြည် ကွမ်ကျိုးမြို့က ဓာတ်ခွဲခန်းတွင် SARSရောဂါ ဟုတ်မဟုတ် Cell Cultureပြုလုပ်စမ်းသပ်နေစဉ်

ရောဂါစူးစမ်းရှာဖွေသတ်မှတ်ခြင်း

အခန်း (၉) တွင် ဖော်ပြသည့် ဤရောဂါလက္ခဏာများနှင့် နောက်ကြောင်း ရာဇဝင်တစ်ခုခုရှိသူများကို သံသယရှိဖွယ် လူနာများ (Suspect Case)အဖြစ် သတ်မှတ် ကြပါသည်။

ဘန်ကောက်
လေဆိပ်တွင်
SARS ရောဂါ
လက္ခဏာရှိသူ
တစ်ဦးကို
စမ်းသပ်နေစဉ်

သံသယလူနာမှ တကယ်လူနာသို့

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ၁-၅-၂၀၀၃ ရက်က ထပ်ဆင့် ညွှန်ကြားချက် အရ -

(၁) သံသယဖြစ်ဖွယ်လူနာတစ်ဦးတွင် အဆုတ်ဓာတ်မှန်ရိုက်ကြည့်ရာ တွင် နမိုးနီးယား သို့မဟုတ် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ခက်ခဲပိတ်ဆို့နေခြင်း (Respiratory Distress Syndrome) လက္ခဏာများ တွေ့ရှိလျှင် -

(၂) သံသယရှိဖွယ်လူနာတစ်ဦး အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဝေဒနာ များပြင်းထန်စွာဖြစ်ပွား၍ သေဆုံးသွားပြီးနောက် ရင်ခွဲစစ်ဆေးရာတွင် အကြောင်း

ရှန်ဟဲလေဆိပ်တွင်
ခရီးသည်တစ်ဦးကို
အဖျားရှိ မရှိ
စမ်းသပ်ကြည့်နေစဉ်

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဘတ်စကားဖြင့် ခရီးရှည်ထွက်ကြမည့်သူများကို အပူအာရုံခံကိရိယာဖြင့် အဖျားရှိမရှိ တိုင်းတာကြည့်ခဲ့ကြသည်။

ရင်းခံမရှိဘဲ အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ခက်ခဲပိတ်ဆို့ခြင်း (RDS)ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် -

(၃) သံသယဖြစ်ဖွယ်လူနာတစ်ဦးတွင် ဓာတ်ခွဲခန်းစစ်ဆေးမှုတစ်ခုခုမှ ဤရောဂါပိုး၏ ပဋိပစ္စည်းရှိကြောင်း အဖြေထွက်လျှင် -

ထိုလူနာကို SARS ရောဂါဖြစ်တန်ရာသောလူနာ(Probable Case) အဖြစ် သတ်မှတ်ရပါသည်။

လူနာ၏ ကိုယ်တွင်းအရည်တစ်ခုခုတွင် ရောဂါပိုးနှင့် သွေးတွင် ယင်း၏ ပဋိပစ္စည်းများ ရှိမရှိကို ဓာတ်ခွဲခန်း၌ စမ်းသပ်စစ်ဆေးနိုင်ပါသည်။

သို့သော် ELISA ဟုခေါ်သည့် Enzyme Linked Immuno Sorbant Assay စမ်းသပ်မှုတွင် ယင်းပဋိပစ္စည်းကို လူနာတွင် ရောဂါစတင်ပြီး ၂၁ ရက်

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့တော် အင်ချွန်းလေဆိပ်တွင် ခရီးသည်နှစ်ဦးကို အဖျားရှိမရှိ စစ်ဆေးကြည့်နေစဉ်

စင်ကာပူမြို့ မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ကလေးငယ်များ အဖျားရှိမရှိ နဖူးတွင်တိုင်းကြည့်နေကြစဉ် (အဖျားရှိကြောင်းတွေ့လျှင် ပိုမိုသေချာစေရန် Digital သာမိုမီတာဖြင့် ထပ်မံတိုင်းကြည့်သည်။)

အကြာမှ စတင်တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ လူနာတွင် ရောဂါလက္ခဏာများ စုံအောင် ပေါ်ပေါက်လာပြီး နောက်ပိုင်းမှ ယင်းဓာတ်ခွဲခန်းစမ်းသပ်မှုကို ပြုလုပ်နိုင်၏။

အခြားစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုတစ်ခုမှာ IFA ဟုခေါ်သည့် Immono fluorescence assay ဖြစ်၍ ရောဂါစတင်ပြီး ၁၀ ရက်မြောက်နေ့တွင် ယင်း၏ ပဋိပစ္စည်းကို လူနာ၏သွေးရည်ကြည်ထဲ၌ ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်သည်။

ထို့ပြင် ရောဂါဖြစ်စ စောစောပိုင်းတွင် Molecular test(PCR)ဖြင့် လူနာ၏ သွေး၊ ဝမ်း၊ အရည်၊ သလိပ်၊ တံတွေးနှင့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်သျှူးထဲ၌ ဤပိုင်းရပ်စ်ပိုး၏ မျိုးရိုးဗီဇပစ္စည်းများ ရှိမရှိကို ရှာဖွေစစ်ဆေးနိုင်ပါသည်။

လူနာ၏ ကိုယ်တွင်းအရည်တစ်မျိုးမျိုးမှ ဤရောဂါပိုးကို သီးသန့်မွေးမြူ စမ်းသပ်နိုင်ပြီး (Cell culture လုပ်ပြီး) မှသာလျှင် ဤရောဂါရှင် (Confirmed Case) (Definite Case) ဟု တိတိကျကျ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့က

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက **ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့** ဖွဲ့စည်း ထား၍ သံသယရှိသောလူနာများကို ယင်းအဖွဲ့က စစ်ဆေးစမ်းသပ်ပြီး ဤရောဂါရှိမရှိသတ်မှတ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ မည်သည့် ဆေးရုံ ဆေးခန်းကမဆို သံသယဖြစ်ဖွယ် လူနာမှန် သမျှကို ဤအဖွဲ့၏အတည်ပြုချက်ရယူပြီးမှသာ SARS ရောဂါအဖြစ် သတ်မှတ်မည် ဖြစ်ပေသည်။ □

တရုတ်နိုင်ငံ
ဘေဂျင်းမြို့တွင်
ရိုများလွှတ်၍
SARSရောဂါ
အန္တရာယ်မှ
ကင်းဝေးစေရေး
ဆုတောင်းနေ
ကြသူများ

နိုင်ငံတကာ
ရောဂါဖြစ်ပွားမှု
အခြေအနေ

၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်းက တရုတ်ပြည် ဝှမ်ဒေါင်ပြည်နယ်တွင် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် SARS ရောဂါသည် ၃ လခန့်အကြာ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၌ ဟောင်ကောင်သို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ကနေဒါ၊ ဗီယက်နမ်၊ စင်ကာပူ စသည့် အခြားနိုင်ငံများသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။

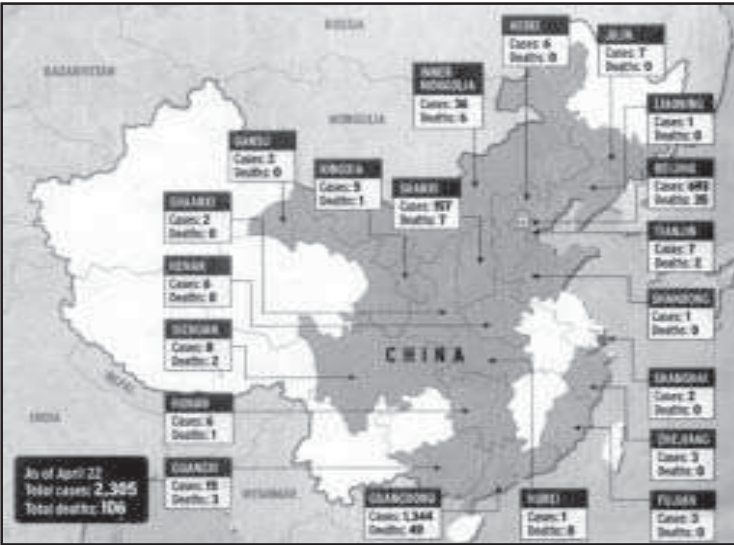
ထို့နောက် ယင်းနိုင်ငံ၊ ဒေသများမှ မတ်လအတွင်း အခြားနိုင်ငံများသို့ ဆက်လက်ပျံ့နှံ့ခဲ့ရာ ယခုအခါ ၂၈-၅-၂၀၀၃ ရက်တွင် နိုင်ငံနှင့် ဒေသပေါင်း ၃၁ ခုသို့ ကူးစက်ပြန့်ပွား၍ လူပေါင်း ၈၂၄၀ ဦးတွင် ရောဂါဖြစ်ပွားပြီး ၇၄၅ ဦး အသက်သေဆုံးခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။

ဟောင်ကောင်မြို့ စိန်တောင်ကုန်းသုသာန်၌ ကွင်းမင်းပွဲတော်ရက်အတွင်းက ကွယ်လွန်ပြီးသော မိဘဆွေမျိုးတစ်ဦး၏ အုတ်ဂူရှေ့တွင် မျက်နှာဖုံးတပ် သားအမိနှစ်ဦး ဂါရဝပြုနေကြစဉ်

၂၅-၄-၂၀၀၃ ရက်က
ရှန်ဟဲမြို့တွင် ကျင်းပသည့်
တောင်ကိုရီးယားဖက်ရှင်
ပြပွဲတွင် ပရိသတ်များကို
နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး
ကိုယ်စီနှင့် တွေ့မြင်ရစဉ်

၂၂-၄-၂၀၂၃ ရက်က တရုတ်နိုင်ငံတွင် ပြည်နယ်အလိုက် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

တိုက်ကြီးများအားလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီ

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးသို့ ၂၈-၅-၂၀၂၃ အထိ မိမိတို့နိုင်ငံ၌ ဤ ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေကြောင်း သတင်းပို့ခဲ့ သည့်နိုင်ငံများမှာ -

- အာရှတိုက်တွင် တရုတ်ပြည်မ ကြီး၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်)၊ ထိုင်ဝမ် (တရုတ်)၊ မကာအို(တရုတ်)၊ ဗီယက်နမ်၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ယိုးဒယား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ကူဝိတ်၊ အိန္ဒိယ၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ တောင်ကိုရီးယား

တိုင်ပင်ပြီး ချန်ကီရှက်ခဲလေဆိပ် တစ်နေရာတွင် ခရီးသည်တစ်ဦးတည်းသာ ထိုင်စောင့်နေစဉ်

SARS ရောဂါဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

(၁. ၁၁. ၂၀၀၂ မှ ၂၈. ၅. ၂၀၀၃ ထိ စုစုပေါင်းဦးရေဖြစ်၍ WHO က ၂၈. ၅. ၂၀၀၃ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။)

နိုင်ငံ	ရောဂါဖြစ်ပွားသူဦးရေ	ရောဂါကြောင့်သေဆုံးရသူဦးရေ
ဩစတြေးလျ	၆	၀
ဘရာဇီး	၂	၀
ကနေဒါ	၁၄၉	၂၆
တရုတ်ပြည်မကြီး	၅၃၂၃	၃၂၅
ဟောင်ကောင်(တရုတ်)	၁၇၃၀	၂၇၀
မကာအို(တရုတ်)	၂	၀
ထိုင်ဝမ်(တရုတ်)	၆၁၀	၈၁
ကိုလံဘီယာ	၁	၀
ဖင်လန်	၁	၀
ပြင်သစ်	၃	၀
ဂျာမနီ	၉	၀
အိန္ဒိယ	၃	၀
အင်ဒိုနီးရှား	၂	၀
အီတလီ	၉	၀
ကူဝိတ်	၁	၀
မလေးရှား	၅	၂
မွန်ဂိုလီးယား	၉	၀
နယူးဇီလန်	၁	၀
ဖိလစ်ပိုင်	၁၂	၂
အိုင်ယာလန်	၁	၀
တောင်ကိုရီးယား	၃	၀
ရိုမေးနီးယား	၁	၀
စင်ကာပူ	၂၀၆	၃၁
တောင်အာဖရိက	၁	၁
စပိန်	၁	၀
ဆွီဒင်	၃	၀
ဆွစ်ဇာလန်	၁	၀
ယူးဒယား	၈	၂
အင်္ဂလန်	၄	၀
အမေရိကန်	၆၆	၀
ဗီယက်နမ်	၆၃	၅

စုစုပေါင်း

၈၂၄၀

၇၄၅

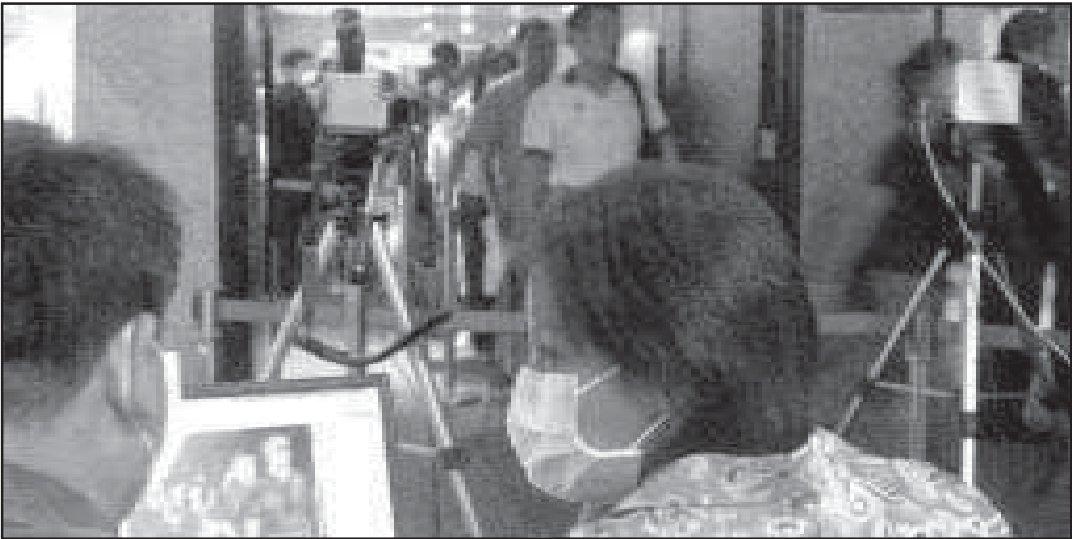
၂၅-၄-၂၀၀၃
ရက်အထိ
ဤရောဂါ
ကူးစက်ခံရသည့်
နိုင်ငံများပုံ

- ဥရောပတိုက်တွင် အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ရုမေးနီးယား၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဆွီဒင်၊ စပိန်၊ အိုင်ယာလန်၊ ဖင်လန်
- အာဖရိကတိုက်တွင် တောင်အာဖရိက
- သြစတြေးလျတိုက်တွင် သြစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်

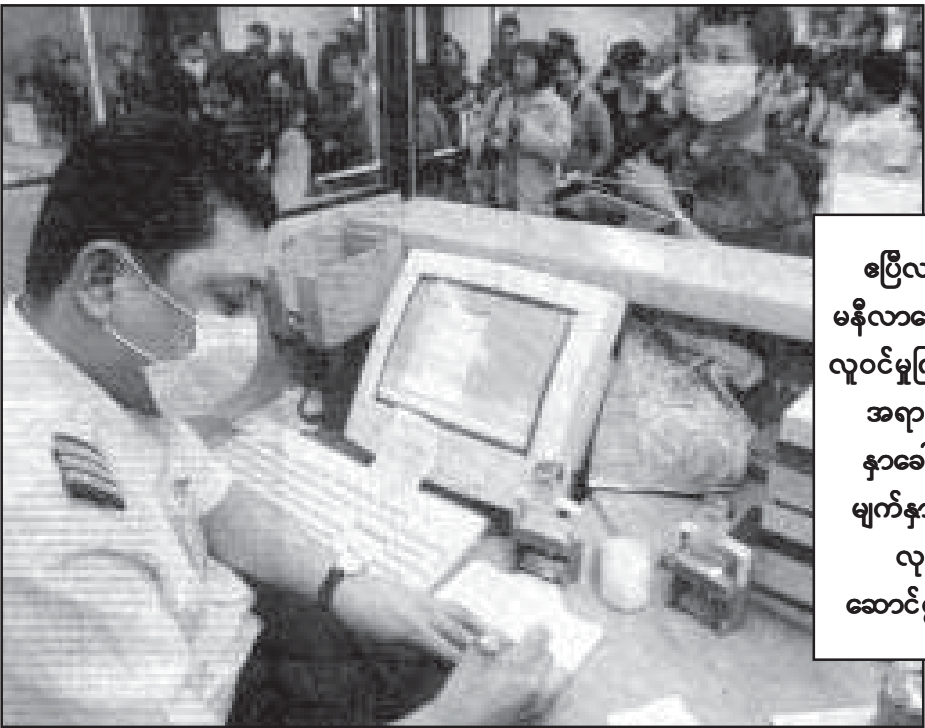
- မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် ကနေဒါ၊ အမေရိကန်
- တောင်အမေရိကတိုက်တွင် ဘရာဇီး၊ ကိုလံဘီယာ တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ပေါ်တူဂီ၊ ဖိဂျီ၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ အစ္စရေး၊ ဂရိ၊ ဘူဂေးရီးယား၊ ဘရူနိုင်း၊ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ ဂျပန်၊ ရုရှားနှင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတို့တွင် သံသယဖြစ်

SARS ကြောင့် ခရီးသွားနည်းပါးပြီး ဧပြီလအတွင်းက စင်ကာပူနိုင်ငံ ချန်ဂီလေဆိပ်တွင် လူရှင်းနေစဉ်

စင်ကာပူမြို့ရှိ ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ၂၇-၄-၂၀၀၃ ရက်က လာရောက်သူများအား အဖျားရှိမရှိ အပူချိန်ပုံရိပ်ဖော်ကိရိယာဖြင့် စတင်စစ်ဆေးကြည့်ရှုနေစဉ်

ဧပြီလဆန်းက မနီလာလေဆိပ်တွင် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး အရာရှိတစ်ဦး နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးတပ်၍ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်

မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ လေဆိပ်ကြီးမှ မျက်နှာဖုံးကိုယ်စီနှင့် တာဝန်ကျဝန်ထမ်းနှစ်ဦး

ဖွယ် လူနာများကို တွေ့နေရပြီ ဖြစ်သည်။
သို့ဖြစ်ရာ ယခုအခါ SARS ရောဂါသည် လူတို့ အခြေချနေထိုင်ရာ ကမ္ဘာတိုက်ကြီးများအားလုံးသို့ ကူးစက် ပြန့်ပွားသွားခဲ့ပြီဖြစ်ပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် ဆိုင်သည့် ကပ်ရောဂါကြီးအသွင် ရောက် ရှိသွားခဲ့ပြီဖြစ်လေသည်။

မိမိနိုင်ငံအတွင်းမှာလည်း ယုံနုံ

ယင်းတို့အနက် မူလက တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်၊ ကနေဒါ၊ စင်ကာပူ၊ ဗီယက်နမ်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အင်္ဂလန်နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့တွင် ပြင်ပနိုင်ငံမှ ဝင် ရောက်၍ ရောဂါဖြစ်ရုံသာမက မိမိနိုင်ငံ အတွင်း၌ တစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ ထပ်ဆင့် ကူးစက်မှုများ(Local transmission) ရှိ နေကြပါသည်။

SARS လူနာအသစ် တွေ့ရှိပြီး ရက် ၂၀ အကြာ (ဤရောဂါပျိုးချိန်ကာလ ၏နှစ်ဆ)အထိ နောက်ထပ် လူနာအသစ်

တိုင်ပေမြို့တွင်
SARS ရောဂါ
အထူးကုပေးမည့်
ဆန်ရှင်းစစ်ဆေးရုံရှေ့၌
SARS နှိမ်နင်းရေး
ပိုစတာကို
စိုက်ထူရန်
ပြင်ဆင်နေစဉ်

ဖြစ်ပွားပေါ်ထွက်လာခြင်းမရှိလျှင် ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ထိုနိုင်ငံကို ထပ်ဆင့်ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုရှိသော ဒေသ စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ပေးပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ၃၁-၅-၂၀၀၃ ရက် စာရင်းအရ တရုတ် ပြည်မကြီး၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်)၊ ထိုင်ဝမ်(တရုတ်) နှင့် ကနေဒါတို့၌သာ ထပ်ဆင့်ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုများ ကျန်ရှိနေ ပါတော့သည်။

ပူးတွဲပါဇယားတွင် နိုင်ငံအလိုက် ဤရောဂါဖြစ်ပွားသူဦးရေနှင့် သေဆုံးသူ ဦးရေတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ဤရောဂါဖြစ်ပွားမှုအများဆုံး နိုင်ငံဒေသများမှာ တရုတ်ပြည်မကြီး၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်)၊ ထိုင်ဝမ်(တရုတ်)၊ စင်ကာပူနှင့် ကနေဒါ (အစဉ်လိုက် အတိုင်း) ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤရောဂါ ကြောင့် သေဆုံးရသူအများဆုံး နိုင်ငံ ဒေသများကလည်း အထက်ပါအတိုင်း အစဉ်လိုက် ဖြစ်ကြပါသည်။

ရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားရာ တရုတ် ပြည်မကြီးသည် ယခုတိုင် SARS ဖြစ်ပွား သူအများဆုံး၊ ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသူ အများဆုံးနိုင်ငံပင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် SARS ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ထိန်း ချုပ်နိုင်သော ပထမဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ကနေဒါနှင့် စင်ကာပူတို့ကလည်း ယင်းသို့ ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ကြိုးစားလျက်ရှိကြသည်။ တရုတ်ပြည်မကြီးနှင့် ဟောင်ကောင်တွင် SARS ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှု လျော့

IN CHINA		
	Cases	Deaths
Beijing	2,520	177
Guangdong	1,511	57
Shanghai	450	21
Inner Mongolia	284	28
Hebei	216	12
Tianjin	175	14
Jilin	25	6
Guangxi	22	3
Sichuan	19	2
Henan	15	0
Shaanxi	12	0
Anhui	10	0
Gansu	8	1
Shanghai	8	2
Hubei	7	1
Jiangsu	7	0
Hubei	6	1
Luoning	6	2
Ningxia	5	1
Zhejiang	4	0
Fujian	3	0
Chongqing	3	0
Shandong	1	0
Jiangxi	1	0
TOTAL	5,328	328
THE WORLD		
	Cases	Deaths
China	5,328	328
Hong Kong	1,736	274
Taiwan	667	81
Singapore	206	31
Canada	169	29
Vietnam	63	5
Rest of world	160+	7
TOTAL	8,300+	745

၃၀-၅-၂၀၀၃ ရက်အထိ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ နှင့် တရုတ်နိုင်ငံပြည်နယ်များတွင် SARSရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

ဟောင်ကောင်
လေဆိပ်တွင်
Lufthansa
လေကြောင်းမှ
ဝန်ထမ်းများ
မျက်နှာပုံးကိုယ်စီနှင့်

ကနေဒါနိုင်ငံ တိုရန်တိုမြို့မှ SARSရောဂါ
လူနာတစ်ဦးကို ဆေးရုံတွင်း
သယ်ဆောင်လာစဉ်

နည်းလာလျက်ရှိသည်။ ထိုင်ဝမ်တွင် ၁၉-
၅-၂၀၀၃ ရက်အထိ ဤရောဂါ ကူးစက်
ပြန့်ပွားလျက် ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံရှိ
ပြည်နယ်အများအပြားတွင် SARS
ရောဂါ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော်လည်း မြန်မာ

နိုင်ငံနှင့်ကပ်လျက် တည်ရှိနေသည့် ယူနန်
ပြည်နယ်တွင် ၃၀-၅-၂၀၀၃ ရက်အထိ
ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားကြောင်း မကြားသိ
ရသေးပါ။ □

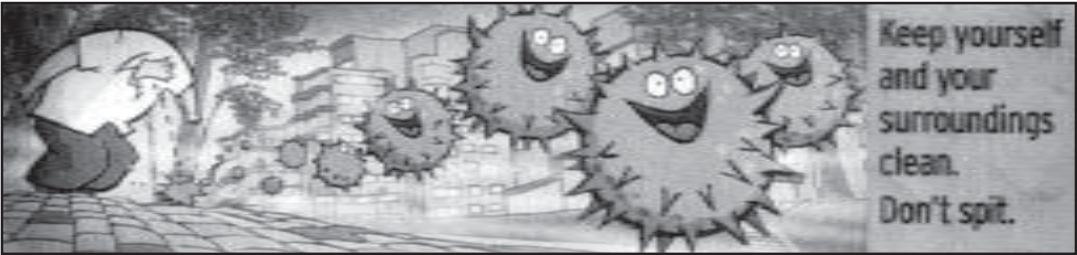
SARSရောဂါရှင်များအား ကုသပေးနိုင်ရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့၊ ဝေဘာဂီ အထူးကုဆေးရုံနှင့် မန္တလေးမြို့၊ ခုတင် ၃၀၀ ဆံ့ ဆေးရုံတို့တွင် ဤကဲ့သို့ သီးသန့်ခန်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စီစဉ်ထားပါသည်။ (ဓာတ်ပုံ-သွင်အေး/ ကြေးမုံ)

အခန်း (၁၃)

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဤရောဂါအန္တရာယ်

၂၀၀၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်က ကျင်းပခဲ့သော အမျိုးသားကျန်းမာရေး ကော်မတီ (၃၇)ကြိမ်မြောက် အစည်း အဝေးတွင် အမျိုးသားကျန်းမာရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအတွင်း ရေးမှူး(၁) ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်က ဤရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ -

ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းစေရေးအတွက် တံတွေးကို တွေ့ကရာမထွေးဖို့ ပညာပေးကာတွန်း (တံတွေးထွေးခြင်းဖြင့် SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများ ပျော်ရွှင်စွာ ပျံ့နှံ့နေကြောင်း ပုံဖော်ထားသည်။)

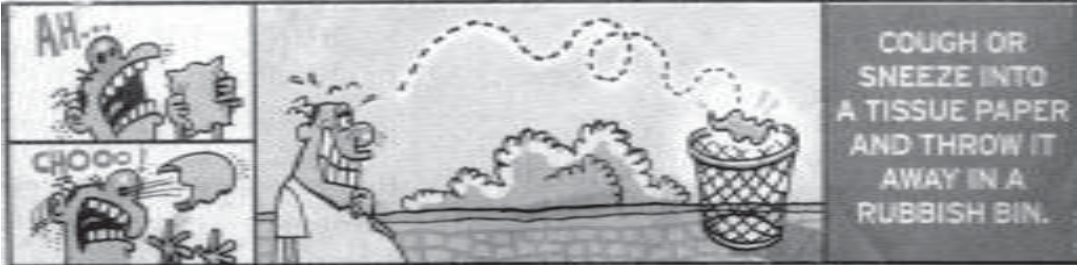
“ယနေ့ အာရှနှင့် အရှေ့တောင် အာရှဒေသများတွင် ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နှစ်ဆိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ (Severe Acute Respiratory Syndrome-SARS) ဆိုသည့် ရောဂါဆန်းဖြစ်ပွား ပျံ့နှံ့နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ ယင်းရောဂါမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားခြင်း မတွေ့ရှိရသော်လည်း ယင်းရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့်နိုင်ငံများမှာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နီးစပ်ပြီး ဆက်သွယ်ဆက်ခံမှု များပြားသည့်နိုင်ငံများဖြစ်သည့်အလျောက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အစီအမံများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ကူးစက်မြန်ဆန်ပြီး ပြင်းထန်သည့်ရောဂါဖြစ်သည့်အတွက် ရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်သည့်

အန္တရာယ်ကို လျော့မတွက်ဘဲ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေသည့် ကြိုတင်ကာကွယ်မှု လုပ်ငန်းများ၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများကို အလေးအနက်ထား ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားဖို့ မှာကြားလိုကြောင်း။

ယင်းရောဂါမှာ ကူးစက်မှုမြန်ဆန်သလို အသက်အန္တရာယ် ဆိုးရွားမှုနှုန်းများပြားသည့်ရောဂါဖြစ်ရာ မိမိနိုင်ငံအတွင်း ကူးစက်ဝင်ရောက် မလာစေရေးအတွက် ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင်ရန် ရောဂါနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်သတင်း အချက်အလက်များ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီရယူပြီး မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာနေဖို့လိုကြောင်း။

ယင်းရောဂါ ဖြစ်ပွားကူးစက်နေသည့်နိုင်ငံအချို့တွင် စာသင်ကျောင်းများ

နာချေ၊ ချောင်းဆိုးရာတွင် တစ်သျှူးစက္ကူသုံးပြီး အမှိုက်ပုံး၊ အမှိုက်ခြင်းထဲသို့ စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ရန် ပညာပေးကာတွန်း

SARS ရောဂါရှင်များအတွက်
ကုသပေးကြမည့်
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ
အသုံးပြုကြရမည့်
ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းအချို့
(ဓာတ်ပုံ-သွင်အေး/ကြေးမုံ)

မလေးရှားနိုင်ငံ
ဂျိုဟိုးမြို့တွင်
စင်ကာပူမှ ဝင်လာသူများကို
အဖျားရှိမရှိ
စစ်ဆေးကြည့်ရှုနေစဉ်

ပိတ်ထားခြင်း၊ ရောဂါဖြစ်ပွားသူများကို သီးသန့်ထားရှိကုသခြင်း၊ အခြားနိုင်ငံများနှင့် ဝင်ထွက်သွားလာရာ လေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ် စသည်တို့တွင် ဝင်ထွက်သွားလာသူများကို စနစ်တကျ ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်းစသည့် ကြိုတင်ကာကွယ်တားဆီးမှု အစီအမံများကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း နိုင်ငံတကာလေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်များတွင် သာမက နယ်စပ်ဒေသ ဝင်ပေါက်ဂိတ်များမှာပါ ရောဂါကာကွယ်တားဆီး နှိမ်နင်းရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ထားဖို့လိုကြောင်း၊ ယင်းနိုင်ငံတကာဝင်ပေါက်များ

နှင့် နယ်စပ်ဝင်ပေါက်များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူများ အားလုံးကို ဤရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးမှုများ ဆောင်ရွက်ပြီး ရောဂါသွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ ဖြစ်ပွားမှုအသွင်သဏ္ဍာန်များ၊ ရောဂါကူးစက်မှုကာကွယ်ရေးအတွက် ရှေးဦး ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများ စသည့် သိသင့်သိထိုက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အသိပေးဖို့လိုကြောင်း။

သို့ဖြစ်၍ ဤရောဂါ ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်ရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံများကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တင်ဆောင်ရွက်ပြီး မိမိပြည်သူများ သိသင့်

**မြန်မာနိုင်ငံသို့
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ
ထောက်ပံ့ပေးပို့ထားသော
SARS ရောဂါကုသရာတွင်
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ
ဝတ်ဆင်ကြရမည့်
ဝတ်စုံပစ္စည်းများ
(ဓာတ်ပုံ-သွင်အေး/ ကြေးမုံ)**

**ဟောင်ကောင်မြို့တွင် Quarantineပြုလုပ်ထားသော
အဆောက်အအုံတစ်ခု၏ ရှေ့တွင်
လုံခြုံရေးအရာရှိနှစ်ဦး စောင့်ကြပ်နေကြစဉ်**

သိထိုက်သည့် ကျန်းမာရေးအသိပညာ ပေးမှုများကို မူ ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ မှာကြားလိုကြောင်း၊ ယင်းသို့ အသိပညာပေးခြင်းဖြင့် မိမိ ပြည်သူများ ကြောက်လန့်ချောက်ချားစေ ဖို့မဟုတ်ဘဲ၊ ရောဂါတားဆီးကာကွယ်ရေး ကို အထောက်အကူပြုစေရန်ဖြစ်ကြောင်း” လမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့သည်။

**အမျိုးသားရေးတာဝန်
တစ်ရပ်အနေဖြင့်**

၄-၅-၂၀၀၃ ရက်က ကျင်းပ ခဲ့သော အမျိုးသားကျန်းမာရေးကော်မတီ (၃၈)ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးပွဲ၌လည်း အမျိုးသားကျန်းမာရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး ရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး(၁) ဗိုလ်ချုပ် ကြီးခင်ညွန့်က -

SARS ရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိသော် လည်း ပေါ့ပေါ့တန်တန် သဘောမထားဘဲ ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ

ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်သလို တိုင်းရင်း သားပြည်သူများအကြား SARS ရောဂါ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံဒေသ၊ ရပ်ကွက် နှင့် ကျေးရွာအဆင့်အထိ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ကျန်းမာရေးအသိ ပညာပေးရန်လိုကြောင်း၊

မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း SARS ရောဂါကူးစက်ပျံ့နှံ့မလာရေးကို **အမျိုးသား ရေးတာဝန်တစ်ရပ်**အဖြစ် ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ တက်တက် ကြွကြွ ညီညီညွတ်ညွတ် လက်တွဲပူးပေါင်း ပြီး တက်ညီလက်ညီ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် သွားကြရန်လိုကြောင်း” ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားရေး တာဝန်ဆိုသည်မှာ ယင်းနိုင်ငံတွင် မှီတင်း နေထိုင်ကြသောနိုင်ငံသားအားလုံး ဆောင် ရွက်ကြရမည့် အဓိကတာဝန်၊ မဟာ တာဝန်ကြီးပင် ဖြစ်ပါ၏။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေး နှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသားရေးတာဝန် အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြရန် နိုင်ငံတော် က လမ်းညွှန်ခဲ့သည့်လုပ်ငန်းများမှာ -

- (က) မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် တိုက်ဖျက်ရေး
- (ခ) ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေး
- (ဂ) ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး
- (ဃ) တီဘီရောဂါ ကာကွယ် နှိမ်နင်းရေး နှင့်

ဟောင်ကောင်တွင် SARSကြောင့် တစ်လကြာ ကျောင်းပိတ်အပြီး ကျောင်းပြန်အဖွင့်၌ ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် မျက်နှာဖုံးကိုယ်စီတပ်၍ ကာယလေ့ကျင့်ခန်း ပြုလုပ်နေကြစဉ်

(င) ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိနိုးယား (အဆုတ် ရောင်)(SARS)ရောဂါ ကူးစက်ပျံ့နှံ့မလာရေးတို့ပင် ဖြစ်ကြ ပါသည်။

ပေါ့ပေါ့ဆဆ သဘောထား၍မရ

ဤရောဂါသည် ယခု ၂၈-၅-၂၀၀၃ ရက်အထိ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပျံ့နှံ့ ရောက်ရှိလာခြင်း မတွေ့ရသေးသော် လည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မဖြစ်ပွားသေး သော်လည်း ပေါ့ပေါ့ဆဆသဘောထား၍ မရပါ။

ဘေဂျင်းမြို့တွင် တရုတ်-ဂျပန် ချစ်ကြည်ရေးဆေးရုံ၌ ဆရာဝန်များ တာဝန်ထမ်းဆောင်အပြီး အကာအကွယ်ခြေစွပ်များ ချွတ်နေကြစဉ်

အမည်နှင့်လိုက်အောင်ပင် ဤ ရောဂါသည် ကူးစက်နှုန်းမြန်ဆန်ခြင်း၊ ရောဂါပြင်းထန်၍ ရောဂါကြောင့် သေဆုံးနှုန်းများပြားခြင်း၊ တရုတ်၊ ယိုးဒယား၊ အိန္ဒိယ စသည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ စင်ကာပူ၊ ဟောင်ကောင် စသည့် နီးစပ်ပြီး ဆက်သွယ်ဆက်ဆံ သွားလာမှုများပြားသည့် နိုင်ငံဒေသများ တွင် ဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ ယခုခေတ်ကာလ တွင် ကမ္ဘာရွာကြီး (Global Village) ဟု ဆိုရလောက်အောင် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကူးလူးသွားလာမှု၊ ဆက်သွယ်မှု အလွန် လွယ်ကူလာခြင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့ ဤရောဂါ

ဆက်လက်ပြန့်ပွားနေခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဤရောဂါ မရောက်ရှိနိုင် ဟု ပုံသေကားကျ မပြောနိုင်ပါ။ ကူးစက် ပြန့်ပွားလာနိုင်မည့် အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော်၏ဦးဆောင် လမ်းညွှန်မှုနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဤရောဂါမရောက်ရှိစေရန်၊ ရောက်ရှိ လာပါကလည်း စနစ်တကျ ကာကွယ် နှိမ်နင်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်နေသည်များကို အခန်း(၁၆)တွင် ဆက်လက် ဖော်ပြသွား မည်ဖြစ်ပါသည်။ □

တရုတ်နိုင်ငံ ကွမ်ကျိုးမြို့တွင် SARS ရောဂါ လူနာတစ်ဦးကို ခက်ခက်ခဲခဲ စစ်ဆေးကုသပေးနေစဉ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ

အခန်း (၁၄)

ယခုလောလောဆယ်၌ SARS ရောဂါပိုးကို သေစေနိုင်သောဆေးများ မပေါ်သေးပါ။ အထူးကြိုးပမ်း လေ့လာ ရှာဖွေစမ်းသပ်နေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါတို့၏ သဘာဝအတိုင်း ဤရောဂါ ဖြစ်သူ အများစုတွင် လူနာ၏ကိုယ်တွင်း ခုခံမှုစွမ်းအားက အနိုင်ယူပြီး ၆ ရက်၊ ၇ ရက်အကြာ၌ ရောဂါသက်သာသွားလေ့ ရှိပါသည်။

စင်ကာပူမြို့၊
 တန်တောင်ဆန်ဆေးရုံကြီးတွင်
 ခွဲစိတ်ခန်းဝင်မည့်
 သူနာပြုကို
 ဇီဝစစ်ပွဲအန္တရာယ်
 ကာကွယ်ရေးဝတ်စုံနှင့်
 ဆင်သည့် အထူးဝတ်စုံ
 ဝတ်ဆင်ပေးနေစဉ်

စနစ်တကျ ပြုစုကုသရသည်

များသောအားဖြင့် လူနာများကို ဝေဒနာသက်သာစေရန် အထောက်အကူ ပြုကုထုံးကုနည်းများ(Supportive treatment) ဖြင့် ကုသပေးလေ့ ရှိပါသည်။ အသက်ကောင်းစွာ မရှုနိုင်သဖြင့် အောက်

ဆီဂျင်ဓာတ် အလုံအလောက်ရစေရန် အောက်ဆီဂျင်ပေးခြင်း(Oxygenation) ကို ပြုလုပ်ပေးရပါသည်။ ဗက်တီးရီးယားပိုး များ ထပ်ဆင့်ဝင်ရောက်၍ ဒုက္ခမပေး နိုင်ရန် သင့်တော်ရာ ပဋိဇီဝ ဆေးဝါးများ (Antibiotics) ကို ပေးလေ့ရှိကြပါသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံ တန်တောင်ဆန်ဆေးရုံတွင် အခြေအနေကောင်းသော SARS လူနာတစ်ဦးကို ဆရာဝန်က စစ်ဆေးကုသနေစဉ်

ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော နိုင်ငံ အချို့၌ ဤရောဂါ၏ ပြင်းထန်သော အဆင့်တွင် စတိုးရှိုက်ဆေးများ (Corticosteroids) နှင့် ဗိုင်းရပ်စ် ပိုးသေဆေး တစ်မျိုးဖြစ်သော Ribavirin ကို ပေးလေ့ရှိကြသော်လည်း ထိရောက်မှုရှိမရှိ ထင်ထင်ရှားရှား မသိရသေးပေ။ အချို့ကလည်း ရောဂါ သတ္တမမြောက်နေ့တစ်ဝိုက်တွင် အနည်းငယ် ထိရောက်မှုရှိကြောင်း သတင်းပေးပို့ခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဟောင်ကောင်တွင် Ribavirin ဖြင့် စမ်းသပ်ကုသလျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဆေး၌လည်း အခြားသော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ(Side effects) ရှိ၍ အထူးသဖြင့် ကျောက်ကပ်ကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။

မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့တွင် SARS ရောဂါလူနာကို ကုသပေးရန် အသင့်ရှိနေကြသည့် ဆရာဝန်များ

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဤရောဂါလူနာများကို အထူးသီးသန့်ခန်း (Isolation room) တွင် ထားပြီး စနစ်တကျ ကုသကြရသည်။ ယင်းအခန်းသို့ မဝင်မီ ယင်းနှင့် ကပ်လျက်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အကာအကွယ် ဝတ်စုံပစ္စည်းများ (Personal Protective Equipment) (PPE) ဝတ်ဆင်နိုင်ရန်၊ သန့်စင်နိုင်ရန် အခန်း (Changing room) လည်း ထားရှိရပါသည်။

ထို့ပြင် ဤရောဂါ သံသယဖြစ်ဖွယ် လူနာများနှင့် တကယ့်လူနာများကို အတူထား ကုသခြင်း မပြုကြပါ။ သံသယဖြစ်သော်လည်း ရောဂါမရှိသေးသောသူများသို့ တကယ့်လူနာများထံမှ ရောဂါကူးစက်ခြင်း မပြုနိုင်ရန် ဖြစ်၏။

ဤရောဂါ လူနာကို အနီးကပ်ပြုစုစောင့်ရှောက်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများသည် အကာအကွယ်ဝတ်စုံပစ္စည်းများကို ဝတ်ဆင်ကြရပါသည်။ ထို့ပြင် ရောဂါပိုးရှိမရှိ ရှာဖွေစမ်းသပ်စစ်ဆေးကြရသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းဝန်ထမ်းများသည်လည်း PPE များကို အသုံးပြုကြရပေသည်။ ဤလူနာများသည်လည်း သီးသန့်ခန်းသို့ အခြားသူများ ရောက်ရှိလာသည့်အခါတိုင်းတွင် N 95 နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးများကို ဝတ်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဘေဂျင်းမြို့၊
ဒီတန်ဆေးရုံ၌
သီးသန့်ခန်းတွင်
SARS လူနာအား
ဆေးရည်ပေးသွင်းထားမှု
အခြေအနေကို
သူနာပြုတစ်ဦး
စစ်ဆေးကြည့်ရှုနေစဉ်

**ကုသရေးနည်းသစ်များ
ရှာဖွေစမ်းသပ်နေ**

၁၈-၄-၂၀၀၃ အထိ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဟောင်ကောင်နှင့် စင်ကာပူ နိုင်ငံတို့တွင် ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များသည် ဤရောဂါပိုး၏ မျိုးရိုးဗီဇ သင်္ကေတ (Genetic Code) များကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိပါသည်။ ယင်းသို့

ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းသည် ဤရောဂါကုသဆေး ရှာဖွေဖော်ထုတ် ရာတွင် များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ ပျောက်ကင်းသွားသူ ၏ သွေးထဲမှ သွေးရည်ကြည်ကို ထုတ်ယူပြီး ဤရောဂါ အခြေအနေဆိုးနေသူကို ပေးသွင်းကြည့်ရာ ရောဂါ အနည်းငယ်သက်သာလာကြောင်း သိရှိရသည်။

မည်သည့်အခြေအနေတွင် သွေးရည် ကြည် မည်မျှပေးသွင်းရမည်ကို လေ့လာနေဆဲဖြစ်၏။

တရုတ်နိုင်ငံ ကွမ်တုံပြည်နယ် ကွမ်ကျိုး မြို့တွင် SARS ရောဂါကုသပေးသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား အကာအကွယ်ဝတ်စုံဖြင့် တွေ့ရစဉ်

မလေးရှားနိုင်ငံတွင်
SARS ရောဂါလူနာအား
အောက်ဆီဂျင်
ဓာတ်ငွေ့ ပေးနည်းကို
သူနာပြုများ
ကြိုတင်လေ့ကျင့်
နေကြစဉ်

တရုတ်ပြည်
တီယန်ဂျင်းမြို့၌ မေလလယ်က
SARS ကာကွယ်ရေး
ရန်ပုံငွေအတွက် လူထု
လှူဒါန်းမှုများကို
သူနာပြုဆရာမလေးများက
ပြသနေစဉ်

SARS ရောဂါ
ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရသည့်
လူနာကို အနီးကပ်
ပြုစုရမည့် ကျန်းမာရေး
ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား
သီးသန့်အသက်ရှု
ကိရိယာဝတ်စုံဖြင့်
တွေ့မြင်ရစဉ်

တိုင်ပေမြို့ ဟိုပင်ဆေးရုံအဆောက်အအုံကို မီးသတ်သမားများက ပိုးသတ်ဆေးများ ပက်ဖျန်းနေစဉ်

ယခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် အခြေစိုက်သည့် HVI Bio-Pharma ဆေးကုမ္ပဏီကြီးက SARS ရောဂါကုသရေးအတွက် Neugene အမည်ရှိ ဆေးသစ်ကို စမ်းသပ်လေ့လာလျက်ရှိသည်။ ဤဆေးသည် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး၏ မျိုးရိုးဗီဇကို ထိခိုက်စေခြင်းဖြင့် ရောဂါရှိသူ၏ ကလာပ်စည်းများအတွင်း SARS ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး၏ မျိုးပွားခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို တားဆီးနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြသည်။ ယင်းကုမ္ပဏီကြီးသည် West Nile virus နှင့် အသည်းရောင်အသားဝါစီ ရောဂါဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများကို နှိမ်နင်းနိုင်၍ လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အန္တရာယ်ကင်းသောဆေးများကို ထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခု Neugene ဆေးကိုလည်း စိတ်ချစွာ သုံးနိုင်ရန် အဆင့်ဆင့် စမ်းသပ်လေ့လာလျက်ရှိပေသည်။

ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ

အခန်း (၁၅)

စင်ကာပူတွင် ကျောင်းများပြန်ဖွင့်စဉ် ကျောင်း၌ လက်ဆေးနေကြသည့် မူလတန်းကလေးငယ်များ

ယနေ့အထိ ကာကွယ်ဆေး မပေါ်သေးသော်လည်း အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့် SARS ရောဂါ မဖြစ်ပွားစေရန် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

တစ်ဦးချင်း အပြန်အလှန်ကာကွယ်

လူတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် မိမိထံ ဤရောဂါ မကူးစက်စေရန်နှင့် မိမိထံမှ အခြားလူသို့ မကူးစက်စေရန် တစ်ဖက်ပါ အချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၁) တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု
(Personal hygiene)ကို
ဂရုပြုဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး နည်းစနစ် များစွာအနက် “လက်ဆေးခြင်း”သည် ဤ ရောဂါကာကွယ်ရေးတွင် အဓိကကျပါသည်။ “ရောဂါ ကူးစက် ညစ်ပေလက်၊ သန့်ရှင်းသော လက်ဆေးတစ်ခွက်၊ သင့်လက်သည် သင့် ကျန်းမာရေး၊ သင့်လက်မသန့် ရောဂါပြန့်၊ လက်သည်းခြေသည်း မှန်မှန်ညှပ် သန်ကောင် ရောဂါ လုံးဝမကပ်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်များဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာနက ပညာပေးလျက်ရှိသဖြင့် လက်မှန်မှန်ဆေးရန် သိပြီး ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။

တောင်ကိုရီးယား၏ ရိုးရာအစားအစာ ကင်းမ်ချီ (Kimchi) (ချဉ်ဖတ်တစ်မျိုး) သည် SARSရောဂါကို ကာကွယ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ယုံကြည်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့တွင် ကင်းမ်ချီများ အရောင်းသွက်နေသည်။ ပုံမှာ ဆိုးလ်မြို့ ကုန်တိုက်တစ်ခုတွင် ကလေးငယ်တစ်ဦး ကင်းမ်ချီမဝယ်မီ မြည်းကြည့်နေစဉ်ဖြစ်သည်။

အစာမစားမီ၊ အစာစားပြီးတိုင်း၊ အိမ်သာမှ ဆင်းပြီးတိုင်း၊ အညစ်အကြေးတစ်ခုခုကို ကိုင်ပြီး တိုင်း လက်ကိုဆပ်ပြာဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် အောင် ဆေးရပါမည်။

လက်ဆေးခြင်းဖြင့် SARS ရောဂါကို သာမက ဝမ်းနှင့် ပတ်သက်သည့်ရောဂါများ၊

လက်ကို ဆပ်ပြာဖြင့် မကြာခဏ စင်ကြယ်စွာဆေးရန် ပညာပေးကာတွန်း (လက်ဆေးပြီးစ တံခါးလက်ကိုင်ဖုကို ကိုင်ရန် ရွံ့နေစဉ်)

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး သင်ခန်းစာ၌ နှာချေချောင်းဆိုးလျှင် လက်ဖြင့်အုပ်၍ ဘေးကို လှည့်ကာ နှာချေရန် မူလတန်းကလေးများကို သရုပ်ပြသင်ကြားနေစဉ်

သန်ကောင်စွဲရောဂါ၊ အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါ၊ တိုက်ဖွိုက် (Typhoid)ခေါ် အူရောင်ငန်းဖျားရောဂါ စသည်တို့ကိုလည်း ကာကွယ် နိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် SARS ရောဂါ ကာကွယ်ရေးအတွက် အစာမစားမီ၊ မျက်စိ၊ ပါးစပ်၊ နှာခေါင်းသို့ မကိုင်တွယ်မီ လက်ကို ဆပ်ပြာ နှင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြောရပါမည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော အရပ် ဒေသတွင် မသန့်ရှင်းသောအရာများ၊ ရောဂါပိုးရှိမည်ဟု သံသယ ဖြစ်ဖွယ်အရာများ(ဥပမာ-အများသုံးရေခွက်များ၊ တယ်လီဖုန်းများ၊

စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ မူလတန်းကလေးငယ်များကို တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးနည်းလမ်းများ သင်ကြားပေးနေစဉ်

နေမကောင်းလျှင် နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးတပ်ပြီး ဆရာဝန်ထံသွားပြဖို့ ပညာပေးကာတွန်း

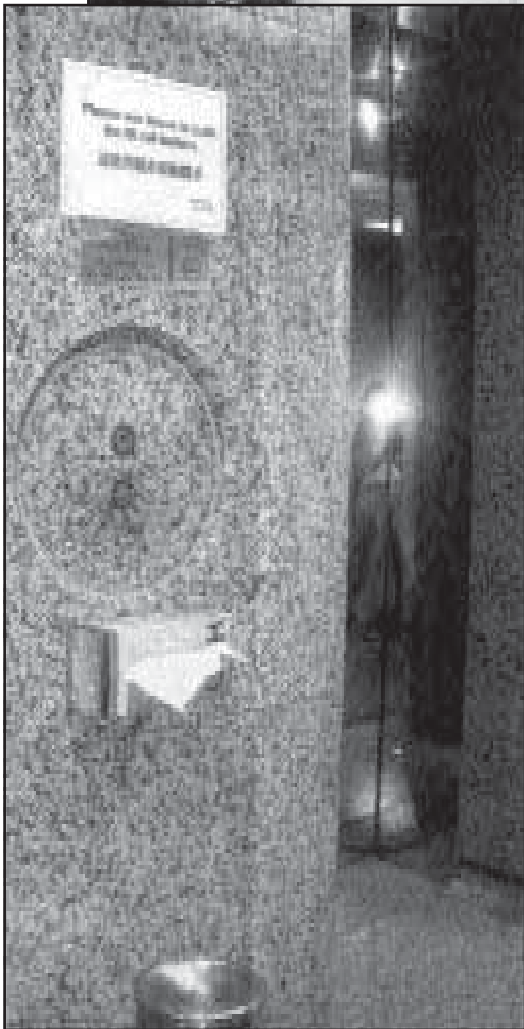
လက်ကိုင်များ၊ လက်တန်းများ၊ တံခါးလက်ကိုင်ဖုများ၊ ဓာတ်လှေကား ခလုတ်များ)ကို ကိုင်တွယ်မိ ထိမိပါက လက်ကို ချက်ချင်း ဆပ်ပြာဖြင့် စင်ကြယ်အောင် ဆေးရပါမည်။ နှပ်ညှစ်ပြီးသောအခါ လက်ကို စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြောပါ။

ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်များကို မည်သည့်ဆပ်ပြာနှင့် ဆပ်ပြာမှုန့်များဖြင့်မဆို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ပါသည်။ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများတွင် ပြင်ပအခွံလေး (Envelope) ပါရှိ၍ ဆပ်ပြာနှင့် ဆပ်ပြာမှုန့်များက ယင်းအမြှေးပါးတို့ကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီး ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်ပါသည်။ Alcohol ကို အခြေခံသည့် လက်ဆေးရည်များသည်လည်း အကျိုးပြုပါသည်။

SARS ရောဂါဖြစ်ပွားနေသောနိုင်ငံများတွင် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် လက်ကို ဆပ်ပြာဖြင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးနေကြပါသည်။ ရောဂါ

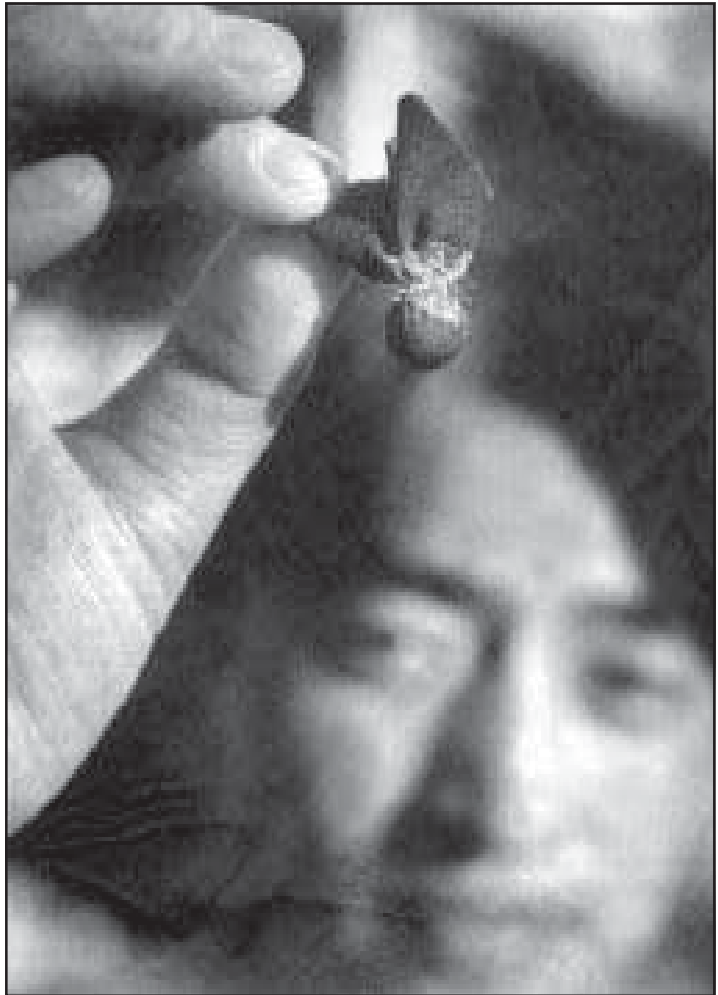
တရုတ်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်း နန်နင်းမြို့တွင် ပိုးသတ်ဆေးရည်ဖြင့် မည်သို့မည်ပုံ လက်ဆေးရသည်ကို ဆရာမတစ်ဦးက ကျောင်းသူကျောင်းသား လေးများအား သင်ကြားပြသနေစဉ်

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ၆-၄-၂၀၀၃ ရက်က SARS ရောဂါကာကွယ်ရေးဆွေးနွေးပွဲ၌ ဝန်ကြီးချုပ် ဂိုချောက်တောင်က ဤရောဂါ ကူးစက်မှုမှ အပြန်အလှန် ကာကွယ်နိုင်ရန် သတင်းထောက်များနှင့် လက်ဆွဲနှုတ်မဆက်ဘဲ လက်အုပ်ချိ၍ နှုတ်ဆက်နေစဉ်

ဟောင်ကောင်မြို့
 ဟိုတယ်များတွင်
 ဓာတ်လှေကားခလုပ်များကို
 တစ်သျှူးစက္ကူခံပြီးနိပ်ရန်
 ပြီးလျှင် စက္ကူကို
 လွှင့်ပစ်ရန် ဤသို့
 ညွှန်ကြားချက်များကပ်ပြီး
 စီစဉ်ထားရှိပေးထားသည်

SARS ရောဂါ
 ကာကွယ်ရေးအတွက်
 အကျိုးရှိမည်ဟု
 ယုံကြည်ထားကြသည့်
 တိဘက်ရိုးရာ
 ဆေးထုပ်လေးတစ်ထုပ်

ဖြစ်ပွားနေသည့် အချို့နိုင်ငံများဆိုလျှင် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သော အလေ့အကျင့်အစား လက်အုပ်ချီ၍လည်းကောင်း၊ ဦးညွတ်၍လည်းကောင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သကြသည့်အလေ့ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးနေကြပြီဖြစ်သည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် လူတစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ SARS အပါအဝင် ကူးစက်ရောဂါများ မကူးစက်စေရန် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခြင်း အလေ့အထများ လျော့နည်းသွားပြီး အိန္ဒိယနှင့် ယိုးဒယားပုံစံ လက်အုပ်ချီ၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဦးညွတ်အလေးပြုနှုတ်ဆက်လာကြသည်ကို တွေ့မြင်သိရှိရပါသည်။

သွားတိုက်တံ၊ သောက်ရေခွက် စသည်တို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင် သီးသန့်အသုံးပြုခြင်း၊ သီးသန့်ဖွန်း၊ ခက်ရင်း၊ သီးသန့်ဟင်းချိုခွက်တို့ဖြင့်

**တရုတ်နိုင်ငံ ကွမ်တုံပြည်နယ် စောင်ရှန်းမြို့မှ တီထွင်ထုတ်လုပ်လိုက်၍
ပိုးသတ်ဆေးပါရှိပြီး စွပ်ထားမှန်းမသိနိုင်သည့် လက်အိတ်တစ်မျိုး**

စားသောက်ခြင်း၊ မကြာခဏ လက်ဆေးခြင်း၊ မျက်နှာကို လက်ဖြင့် မကြာခဏကိုင်တွယ်မှု မပြုခြင်း စသည်တို့သည်လည်း ရောဂါကာကွယ်ရေး အတွက် လိုအပ်ပါသည်။

(၂) အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားအစာများကို စားသုံးခြင်း။

“အာဟာရပြည့်လျှင် ရောဂါစင်၊ ပျော်ရွှင်ကျန်းမာမည်” ဆိုသည့် ပညာပေးဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ပြည့်ဝမျှတသည့် အာဟာရသည် ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားစေပါသည်။ အင်အားကိုဖြစ်စေပါသည်။ ရောဂါကိုလည်း ကာကွယ်နိုင်စေပါသည်။ အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားအစာများကို စနစ်တကျ စားသောက်တတ်ပါက အထူးသဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံများများစားပေးပါက ခန္ဓာကိုယ်တွင်း ခုခံမှုစွမ်းအား မြင့်မားလာပြီး ရောဂါပိုးများကို ကာကွယ်နိုင်လေ့ရှိပါသည်။ (ရောဂါအဖြစ်များသောနိုင်ငံများတွင် ဗီတာမင်စီများ၊ အားဆေးများကို ရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် မှီဝဲလေ့ ရှိကြသည်။)

(၃) ကောင်းစွာအိပ်စက်အနားယူခြင်း။

အိပ်ရေးဝဝ (လူကြီးတွင် တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး ၇ နာရီ) အိပ်ခြင်း၊ အချိန်မှန်မှန်အိပ်စက်အနားယူခြင်း၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုများမှ တတ်နိုင်သမျှ လျော့နည်းစေခြင်းတို့သည် သဘာဝခန္ဓာကိုယ် ခုခံမှုစွမ်းအားကို မြင့်မားစေနိုင်ပါသည်။

၃-၄-၂၀၀၃ ရက်က
တရုတ်နိုင်ငံ
ကွမ်ကျိုးမြို့သို့
ရောက်ရှိလာသည့်
WHO မှ ရောဂါပိုးပါရဂူ
ဒေါက်တာရောဘတ်
ဘရီယန်မန်းအား
ဒေသခံ မီဒီယာသမားက
မေးမြန်းနေကြစဉ်

(၄) ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု မှန်မှန်ပြုလုပ်ခြင်း။

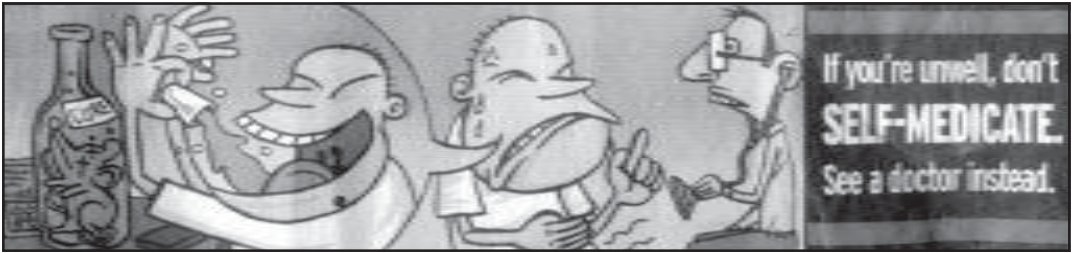
“ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား၊ ဆေးတစ်ပါး” ဆိုသည့်စကားအတိုင်း မိမိနှင့်သင့်လျော်သည့် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု မှန်မှန်ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်တွင်းခုခံမှုစွမ်းအား မြင့်တက်လာ၍ ရောဂါပိုးများကို ခုခံနိုင်စွမ်း ရှိသလို အဆီကျ အသားကျစ်လျစ်သန်မာပြီး သွေးတိုးရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ၊ ဆီးချိုရောဂါတို့ကိုလည်း ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဆောင်ပုဒ်အဖြစ် Move For Health “သက်ရွယ်မရွေး ကျန်းမာရေး၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားကစားပေး” ဟူ၍ပင် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

(၅) နှာချေ၊ ချောင်းဆိုးလျှင် လက်ကိုင်ပဝါ သို့မဟုတ် တစ်သျှူးစက္ကူဖြင့် ဖုံးအုပ်ခြင်း၊ လူအများကြားတွင် အခြားသူအနီးတွင် နှာချေ ချောင်းဆိုးမှု မပြုခြင်း၊ တံတွေး၊ နှပ်နှင့် သလိပ်ကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ မစွန့်ပစ်ခြင်း။

ယင်းသို့ ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မိမိထံမှ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါပိုးများကို အခြားသူများထံ မပျံ့လွင့်အောင် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

(၆) လူထုလူဝေးနှင့် ဖုန်ထူသော နေရာများသို့ သွားလာခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။

“လူထု ဖုန်ထူ ရောဂါထူ” ဆိုသည့်စကားရှိပါသည်။ ယင်းသို့ သောနေရာများကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် SARS ရောဂါအပါအဝင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါအများအပြား ကူးစက်နိုင်ခြင်းမှ

နေမကောင်းနှင့် မိမိသဘောနှင့် မိမိ ဆေးမသောက်ဘဲ ဆရာဝန်နှင့်ပြရန် ပညာပေးကာတွန်း

ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ မိမိတွင် နှာစေး ချောင်းဆိုးဖြစ်နေလျှင်လည်း အခြားသူများသို့ မကူးစက်စေရန် လူစည်ကားရာအရပ်သို့ မသွားသင့်ပါ။ မိမိဒေသတွင် SARS ရောဂါဖြစ်ပွားနေပါက ဖြစ်နိုင်လျှင် ဆေးရုံများသို့ လူနာမေးရန် သွားရောက်ခြင်းကိုလည်း ဆင်ခြင်နိုင်က ပိုကောင်းပါသည်။

(၇) **ဤရောဂါလက္ခဏာရှိသူများအား အကာအကွယ်မရှိဘဲ ထိတွေ့မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။**

ဤရောဂါလက္ခဏာရှိသူများအား ခွဲစိတ်ခန်းသုံး မျက်နှာဖုံး (Surgical mask)၊ ဝတ်ရုံ (Gown)၊ ပလတ်စတစ်ရှေ့ ဖုံးခါးဆီး (Apron) နှင့် ပလတ်စတစ်လက်အိတ် (Gloves) အသုံးမပြုဘဲ ထိတွေ့ခြင်းနှင့် လူနာအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရပါမည်။

လူတစ်ဦးတွင် ဤရောဂါလက္ခဏာရှိ မရှိ ခေတ္တခဏမြင်တွေ့ရုံဖြင့် မသိနိုင်သဖြင့် ဤရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနေသော နိုင်ငံများတွင် လူအများသည် အိမ်ပြင်ထွက်၍ သွားလာရာတွင် နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာအကာ (Mask)များကို တပ်ဆင်လေ့ရှိကြပါသည်။

(၈) **ဤရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသောနိုင်ငံများသို့ အရေးကြီးအကြောင်း မရှိလျှင် ခရီးသွားလာမှုမပြုခြင်း။**

ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနှုန်း မြင့်မားနေချိန်တွင် ဤရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားနေသောနိုင်ငံများ (ဥပမာ တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်၊ ကနေဒါ စသည်ဖြင့်)သို့ အရေးကြီးအကြောင်းမရှိလျှင် ခရီးမထွက်သင့်ပါ။

(၉) **အိမ်ခန်းနှင့် အလုပ်ဌာနများတွင် လေဝင်လေထွက် ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ လေအေးစက်များရှိလျှင် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းစီမံခြင်း။**

လူနာနှင့် အနီးကပ် ထိတွေ့သူများ အနေဖြင့်

မိမိတွင် ဤရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက လုပ်ငန်းခွင်၊ ကျောင်း စသည်သို့ မသွားဘဲ ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာဝန် နှင့် ပြသရန် လိုအပ်ပါသည်။ အခြားသူများ တွင် ဤရောဂါလက္ခဏာများ တွေ့ရှိပါက နီးစပ်ရာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများထံ သတင်း ပို့ အကူအညီတောင်းခံရပါမည်။

ဤရောဂါဖြစ်ပွားမှုရှိသော လူနာ၏ အိမ်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခြင်း မပြုလုပ် သင့်ပါ။ မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေများတွင် ရောဂါ ရှိလျှင် လူနာနှင့် အနီးကပ် ထိတွေ့သူ များသည် -

ငွေစက္ကူမှ SARSရောဂါ ကူးစက်မှု ရှိမရှိ အတိအကျ မပြောနိုင်သော်လည်း ဘေဂျင်းမြို့တွင် ဘဏ်သို့ရောက်ရှိလာသော ငွေစက္ကူများကို ဘဏ်တွင် ၂၄ နာရီထား၍ ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းထားပြီးမှ လူထုလက်သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသည်။

- သတ်မှတ်ထားသော သီးသန့်နေထိုင်မှု (Quarantine) အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါ။
(လုပ်ငန်းခွင်မှ ခေတ္တအနားယူ၍ အိမ်တွင်နေထိုင်ပြီး ရောဂါ သတင်းအချက်အလက်ကို ကျန်းမာရေးဌာနသို့ ၁၀ ရက်တိုင်အောင် နေ့စဉ် သတင်းပို့ပါ။)
- အခြားဧည့်သည်၊ မိတ်ဆွေများနှင့် မတွေ့သင့်ပါ။
- ကျန်းမာရေးဌာနမှ ချမှတ်ထားသောအချက်အလက်များကို ၁၀ ရက် အထိ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါ။
- အိမ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို လိုအပ်ပါက ပိုးသတ်ဆေးများ ဖြင့် ဆေးကြောပါ။ (Bleaching powder တစ်ဆ၊ ရေ ၄၉ ဆ)
- နေထိုင်မကောင်းဟု ယူဆလျှင် နီးစပ်ရာ ကျန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးသတင်းပေးပို့ အကူအညီ တောင်းခံပါ။

**သံသယဖြစ်ဖွယ်လူနာများကို
အထူးဆေးရုံသို့ပို့ရန် ချန်ဂီလေဆိပ်တွင်
အသင့်စောင့်ဆိုင်းနေကြသည့် ယာဉ်မောင်းများ**

၁၅-၅-၂၀၀၃ ရက်က ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီး၏ ကြေညာချက် အရ SARS ရောဂါသည် သွေးမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ကြောင်း အထောက်အထား မတွေ့ရသေးသော်လည်း ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိကောင်းရှိလာနိုင်သဖြင့် ဤရောဂါ ရှိသူ နှင့် အနီးကပ်ထိတွေ့မှုရှိသူများနှင့် ဤ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနေသည့် ဒေသများ မှ ပြန်လာသူများသည် အနည်းဆုံး ရက် သတ္တပတ်သုံးပတ်အတွင်း သွေးမလျှူသင့် ကြောင်း၊ ဤရောဂါ သံသယဖြစ်ခံခဲ့ရ သူများသည် ရောဂါမရှိကြောင်း သိရပြီး တစ်လအတွင်းနှင့် ဤရောဂါဖြစ်ပြီး ပြန် လည်သက်သာလာသူများသည် ရောဂါ ပျောက်ကင်း၍ ဆေးကုသမှုရပ်လိုက်ပြီး နောက်သုံးလအတွင်း သွေးမလျှူသင့် ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

နိုင်ငံတကာနည်းမျိုးစုံဖြင့် ကာကွယ်
ဤရောဂါဖြစ်ပွားနေသော နိုင်ငံ များ (ဥပမာ စင်ကာပူ၊ ဗီယက်နမ်၊ တရုတ်၊

ဟောင်ကောင်နှင့် ကနေဒါ) တွင် ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှု လျော့နည်းစေရန် ကျောင်းများ ပိတ်ထားခဲ့ကြပါသည်။ အဖြစ်များသောနိုင်ငံများသို့ ခရီးသွား လာခြင်းကို တားမြစ်ထားကြပြီး အချို့ လေယာဉ်ခရီးစဉ်များကို ဖျက်သိမ်း ရွှေ့ဆိုင်းထားကြပါသည်။ ထိုနိုင်ငံများမှ ရောက်ရှိလာသူများကိုလည်း မျက်ခြည် မပြတ် စောင့်ကြည့်စူးစမ်းလေ့လာကြည့်ရှု လျက်ရှိပါ၏။

ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများသော အချို့ နိုင်ငံများတွင် ထပ်မံမပြန့်ပွားစေရန် ဖြစ်ပွားနေသော ဒေသရပ်ကွက်ရှိ လူ အများကို အိမ်ထဲမှ အိမ်ပြင်မထွက်စေဘဲ ၁၀ ရက်ခန့် သီးသန့်နေခိုင်းပါသည်။ ထိုသို့

**တရုတ်နိုင်ငံ ကွမ်ကျိုးမြို့တွင် လူနေ
အိမ်ခြေခြံဝင်းအတွင်း ကျန်းမာရေး
ဝန်ထမ်းများက ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းနေကြစဉ်**

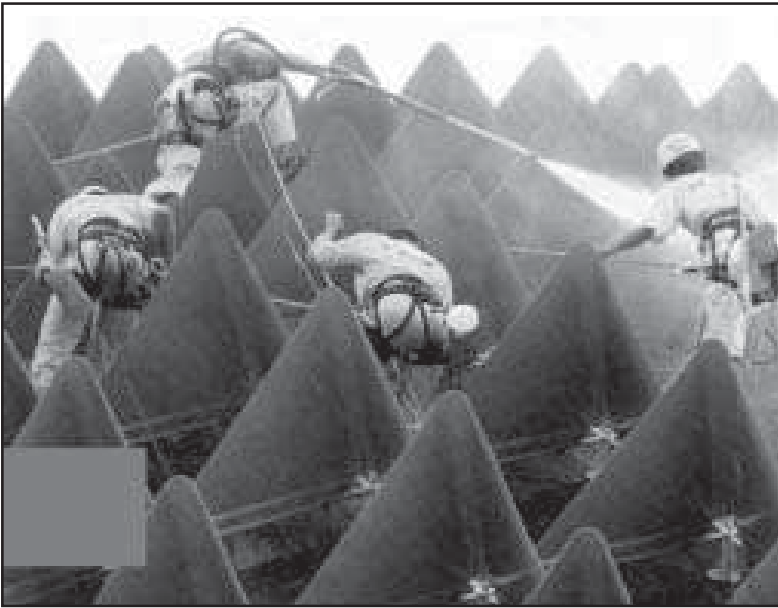
**SARS လူနာများကို ကုသပေးနေသည့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ဟန့်ဂွန်းမြို့မှ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြင်သစ်ဆေးရုံကြီးကို ယခုစွန့်လွှတ်အတွင်း
ယခင်အတိုင်း ပြန်ဖွင့်နိုင်ရန် ဧပြီလက ရောဂါပိုးသတ်ဆေးများ ပက်ဖျန်းနေခဲ့စဉ်**

နေစေခြင်းကို ဆေးပညာအရ (Quarantine) ပြုလုပ်သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုရက်အတွင်း နေ့စဉ် ကိုယ်အပူချိန်မှန်မှန်ချိန်ပြီး မှတ်တမ်းပြုလုပ်ထားကာ ၁၀ ရက်ပြည့်၍ ရောဂါလက္ခဏာများ မဖြစ်ပေါ်သည့်အခါမှ ပြင်ပသို့ ထွက်ခွင့်ရပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စင်ကာပူ နိုင်ငံတွင် လူ ၂၄၀၀ ကို တစ်ပြိုင်နက် Quarantine ပြုလုပ်ထားခဲ့ရပြီး သတ်မှတ်ဧရိယာ၏ ပြင်ပသို့ ထွက်လျှင် ဒဏ်ငွေ စင်ကာပူဒေါ်လာ ၅၆၅၀ ပေးဆောင်ရန် ညွှန်ကြားဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ စင်ကာပူလူထုအနေဖြင့်လည်း နားလည်မှုရှိပြီး တိကျစွာ လိုက်နာခဲ့ကြပါသည်။

ထို့ပြင် ရောဂါပြန့်ပွားနေသော ကာလတွင် အားကစားပြိုင်ပွဲများ၊

တေးဂီတဖျော်ဖြေပွဲများ၊ နေ့ခံပွဲများ၊ လူထုစည်းဝေးပွဲများကိုလည်း ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ကြပါသည်။

ဤရောဂါ ဖြစ်ပွားသူဦးရေ မြင့်မားလာခဲ့ခြင်းကြောင့် တရုတ်ပြည် အထူးအုပ်ချုပ်ခွင့် ရဒေသဖြစ်သော ဟောင်ကောင်နှင့် တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း ဝမ်ဒေါင်ပြည်နယ်တို့သို့ မလွဲမရှောင်သာ သော အရေးကြီးကိစ္စမှအပ ခရီးသွားရောက်ခြင်းမပြုလုပ်ရန် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ၂-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ W.H.O က ခရီးသွားလာခြင်းဆိုင်ရာ သတိပေးချက် ထုတ်ပြန်ခြင်းသည် နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာ ကာလအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် ဖြစ်လေသည်။

**စင်ကာပူနိုင်ငံမှ
ဒူးရင်းသီးပုံ
Esplanade
ဇာတ်ရုံကြီး၏
အမိုးပေါ်သို့
ပိုးသတ်ဆေးများ
ပက်ဖျန်းနေစဉ်**

ယိုးဒယားနိုင်ငံသည် ဤရောဂါ ကူးစက်ပျံ့နှံ့ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် မိမိနိုင်ငံ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော ကမ္ဘာ လှည့်ခရီးသည်များ လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းများကို ၂-၄-၂၀၀၃ ရက်က ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤရောဂါ အဓိက ဖြစ်ပွားနေသောနိုင်ငံများမှ လာရောက် သော ခရီးသည်များအားလုံးသည် ယိုးဒယားနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်စဉ် အပြင် သို့ထွက်လျှင် မျက်နှာဖုံးများ တပ်ဆင် ထားရန်၊ ယင်းသို့ တပ်ဆင်ထားခြင်း မရှိပါက ထောင်ဒဏ်ခြောက်လနှင့် ဒဏ် ငွေ ပေးဆောင်ရန် ကြေညာခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့မှ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များသည် ဤရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားရာဒေသဖြစ်သည့် တရုတ် ပြည် တောင်ပိုင်း၊ ဝှမ်ဒေါင်ပြည်နယ်တွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေနှင့်

ပတ်သက်၍ ၄-၄-၂၀၀၃ က စတင်၍ လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ SARS ရောဂါမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပိုမိုမှီဝဲလာ ကြသဖြင့် အာရှနိုင်ငံများတွင် တိုင်းရင်း ဆေးဝါးများနှင့် ဗီတာမင်အားဆေးများ (အထူးသဖြင့် ဗီတာမင်စီ ဆေးပြားများ) အရောင်းသွက်လျက်ရှိသည်။ စင်ကာပူ တွင် ဆေးဖက်ဝင်အပင်တို့မှ ဖော်စပ် ထားသော အားဖြည့်လက်ဖက်ရည်များ (Herbal tea)ကို တရုတ်ဆေးဆိုင်များ တွင် ရောင်းချလျက်ရှိသည်။ တရုတ် တိုင်းရင်းဆေးများအနက် အဆုတ်အား ကောင်းစေသောဆေးများ၊ ကိုယ်တွင်းမှ အဆိပ်နှင့် အပူဓာတ်ထုတ်ပစ်စေနိုင်သော ဆေးများ၊ တုပ်ကွေးရောဂါ ကာကွယ်နိုင် သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည့် ဆေးများ ရောင်းအားကောင်းနေကြသည်။ ယင်း

**ဘေဂျင်းပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးကို
Quarantineပြုလုပ်ထားစဉ်
ဆေးရုံအဝင်ဝှံ့
စောင့်ကြပ်နေကြသည့်
လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများ**

ဆေးဝါးမျိုးစုံသည် SARS ရောဂါမကူးစက်အောင် အာမခံနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဆရာဝန်များနှင့် တရုတ်တိုင်းရင်းဆေးဆရာများက ပြောကြားခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအနေဖြင့် ကိုယ်တွင်းခုခံမှုစွမ်းအားမြင့်မားစေရန် ယင်းတို့ကို မှီဝဲလျက်ရှိကြသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ စံနမူနာ

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ပြင်ပမှ ရောဂါဝင်ရောက်လာပြီး ထိုသူမှတစ်ဆင့်

ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို ကူးစက်ခဲ့ရာ ရက်အတန်ကြာအောင် (၂၄-၃-၂၀၀၃ ရက်မှ ၂-၄-၂၀၀၃ ရက်အထိ ၉ ရက်ခန့်) ရောဂါရှိသူ ဦးရေ ၅၈ ဦးမှ ထပ်မံမတိုးဘဲ ထိန်းထားနိုင်ခဲ့သည်။

ရောဂါပျိုးရက်မှာ အများဆုံး ၁၀ ရက်အထိ ရှိသဖြင့် ထိုသို့ ၉ ရက်တိုင် လူနာသစ် ပေါ်ထွက်မလာခြင်းကြောင့် ဤရောဂါဖြစ်မှုကို ကောင်းစွာ ထိန်းချုပ်နိုင်တော့မည်ဟု ထင်ခဲ့သည်။ သို့သော်

**ဟောင်ကောင်မြို့တွင်
ဧပြီလလယ်က
စေတနာ့ဝန်ထမ်း
လုပ်အားပေး
တစ်သောင်းကျော်က
လူနေအိမ်များ၊
တိုက်ခန်းများ၊ ရုံးများ၊
ကျောင်းများကို
အထူးသန့်ရှင်းရေး
ဆောင်ရွက်ပေးနေစဉ်**

ကနေဒါနိုင်ငံ
တိုရွန်တိုမြို့လယ်မှ
တရုတ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင်
ဝန်ထမ်းတစ်ဦး
အထူးသန့်ရှင်းရေး
လုပ်ဆောင်နေစဉ်

၁၆ ရက်မြောက်နေ့ ဖြစ်သည့် ၃-၄-၂၀၀၃ ရက်၌ ဤရောဂါလူနာသစ်တစ်ဦးကို တွေ့ခဲ့ကြရပါသည်။ သို့သော်လည်း ထပ်မံ၍ ရောဂါရှိသူ သိသိသာသာ တိုးမလာ တော့ဘဲ ၆၃ ဦးသာ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ နောက်မှရောဂါကူးစက် ခံရသောနိုင်ငံများတွင် ရောဂါရှိသူဦးရေ

ရာနှင့်ချီ၍ ရှိသွားကြသော်လည်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ရောဂါရှိသူဦးရေ ၆၀ ကျော် ခန့်သာ ဆက်လက် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်းမရှိဘဲ ထိန်းထားနိုင်ခဲ့သည်မှာ ချီးကျူးဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။

ထိုဆေးရုံမှ ဆရာဝန်နှင့် သူနာပြုများသည် SARS ရောဂါလူနာများကို

စင်ကာပူမြို့၌
ကော်ဖီဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင်
SARS ရောဂါရှိသော
မိသားစုတစ်စု
လာသောက်ခဲ့အပြီး
အထူးသန့်ရှင်းရေး
ဆောင်ရွက်နေစဉ်

ပြေလအတွင်းက
တိုင်ပေမြို့တွင်
ရောဂါပိုးသတ်
ဆေးရည်များ
အခမဲ့ဝေငှနေစဉ်

ပြုစုရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိသားစုနှင့် အခြားသူများထံ ရောဂါမကူးစက်စေရန် မိမိဆန္ဒအလျောက်လည်း အနစ်နာခံ၍ ထိုဆေးရုံဝင်းထဲ၌ပင်နေကာ ကုသပြုစု ပေးခဲ့ကြသည်ဟု ဆို၏။

ထို့ပြင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ၈-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် SARS ရောဂါလူနာ စုစုပေါင်း ၆၃ ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ရက် ၂၀ (ရောဂါပျိုးရက်၏ နှစ်ဆတာကာလ) တိုင်တိုင် လူနာသစ်တစ်ဦးမှ ထပ်မတိုးဘဲ ထိန်းထားနိုင်သဖြင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့ကြီးက ၂၈-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၌ SARS ရောဂါ ကူးစက် ပြန့်ပွားမှု ကင်းစင်သွားပြီ(SARS free) ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့၍ ထိုနိုင်ငံသို့ အရေးကြီးကိစ္စမရှိဘဲ ခရီးမထွက်ရန် တားမြစ်ထားခဲ့ခြင်းကိုလည်း ရုပ်သိမ်းခဲ့ သည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ထိုလူနာ ၆၃ ဦးအနက် ငါးဦးက သေဆုံးခဲ့၍ ကျန်

လူနာအားလုံး ရောဂါပျောက်ကင်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ သေဆုံးရသူများမှာလည်း အရပ်သားများ မဟုတ်ဘဲ အနီးကပ်ပြုစု ကုသပေးသည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ပထမဆုံးလူနာ တက်ရောက် ကုသရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံကြီး တစ်ခုလုံးကို ၁၁-၃-၂၀၀၃ ရက်က စ၍ Quarantine ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဆေးရုံပြင်ပသို့ မည်သူ့ကိုမျှ ထွက်ခွင့်မပြုခဲ့ရာ အားလုံးက လည်း တိကျစွာ လိုက်နာခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

ကျွမ်းကျင်သောပညာရှင်များ၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်အရ အထူးအဆင့်မြင့် အသုံးအဆောင်များ၊ အကာအကွယ် ပစ္စည်းများ မပြည့်စုံသော်လည်း အစိုးရ၏ ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှု၊ ရောဂါဖြစ်ကြောင်း လျှို့ဝှက်မထားဘဲ ရောဂါနှိမ်နင်းရာတွင် လက်ဦးမှု၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် ပြည်သူလူထု တို့၏ တာဝန်သိစိတ်နှင့် ညွှန်ကြားချက်ကို

စင်ကာပူဆိပ်ကမ်းတွင် ဆိုက်ရောက်လာသည့် ဤသင်္ဘောကြီးတစ်စီးမှ ခရီးသည်များကို အဖျားရှိမရှိ ကိုယ်အပူချိန် တိုင်းကြည့်ခဲ့ကြသည်

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးက ဗီယက်နမ်တွင် SARS ရောဂါကို ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း မီဒီယာများသို့ ပြောကြားခဲ့စဉ်

တိကျစွာ လိုက်နာမှုတို့ကြောင့် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် SARS ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်သော ပထမဆုံးနိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

နိုင်ငံတကာမှ ကာကွယ်ရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ ကာကွယ်ရန် မနီလာမြို့ နီနိုင်း အင်္ကျီနီ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၌ တံတွေးကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ထွေးရန် လေဆိပ်ရှိ ဓာတ် လှေကားများထဲ၌ စကားမပြောရန်၊ မရယ် ရန် ယခုနှစ်ဧပြီလအတွင်းက စည်းကမ်း ထုတ်ပြန်ထားခဲ့သည်။

ယိုးဒယားနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်က လည်း ယင်းနိုင်ငံတွင် SARS ရောဂါ ထပ်မံကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်းမရှိစေရန် ကြိုးစားလျက် ရှိကြောင်း၊ ဤရောဂါ ကြောင့် လူတစ်ဦးသေဆုံးရလျှင် သေဆုံးရ သူ၏မိသားစုများထံသို့ ဘတ်ငွေတစ်သန်း ကို ပေးပို့ထောက်ပံ့သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မကြာမီက ကြေညာခဲ့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံမှ ဆန်ညို (SANYO) ကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီကြီးများသည် ဤ ရောဂါကူးစက်မည်ကို စိုးရိမ်၍ ဟောင် ကောင်နှင့် တရုတ်ပြည် ဝှမ်းဒေါင်ပြည်နယ် မှ ဝန်ထမ်းများ၏ အတူနေထိုင်မှုများကို ဂျပန်သို့ပြန်ရန် ညွှန်ကြားခဲ့ပေသည်။

နယူးဇီလန်နိုင်ငံတွင် ကျင်းပသည့် နိုင်ငံတကာဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပရာ၌ စီစဉ်သူများက ဤရောဂါ မကူးစက်စေရန် ရောဂါအဖြစ်များသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ အဖွဲ့ဝင် ၄၃ ဦးပါ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို မတက်ရောက်ရန် ပြန်လည်အကြောင်းကြားခဲ့သည်။

ဟောင်ကောင်၌ Rugby ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော အားကစားသမား ၂၁ ဦးကို ဤရောဂါပိုး ပါလာမလာ သေသေချာချာသိရှိရန် စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်နှင့် အနည်းဆုံး တစ်ပတ်ကြာမျှ သီးသန့်ခွဲခြားထားရှိ စစ်ဆေးခဲ့သည်။

နယ်မြေချင်း ကပ်လျက်ရှိသော အချို့နိုင်ငံများသည်လည်း ဤရောဂါကာကွယ်ရေးကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံတို့သည် နှစ်နိုင်ငံ သတင်းအချက်အလက် အတွေ့အကြုံများ ဖလှယ်ကြပြီး နယ်စပ်ကျန်းမာရေးကော်မတီများဖွဲ့၍ ရောဂါကူးစက်မှုလျော့နည်းစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြ၏။

ကွာလာလမ်ပူမြို့၌ ၂၅-၄-၂၀၀၃ ရက်က စတင်ကျင်းပခဲ့သည့် အာဆီယံ +၃ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးများ SARS ရောဂါဆိုင်ရာ အထူးအစည်းအဝေးတွင် တရုတ်နိုင်ငံမှ ဒုတိယကျန်းမာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဟူအန်က တရုတ်နိုင်ငံသည် SARS ရောဂါကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ယခင်က အဆင်သင့်မဖြစ်ခဲ့ကြောင်း သတင်းထောက်များအား ဝန်ခံပြောကြားနေစဉ်

အဖျားရှိလျှင် အလုပ်နှင့်ကျောင်းသို့ မသွားဘဲ ဆရာဝန်နှင့်သွားပြရန် ပညာပေးကာတွန်း (အဖျားမရှိသဖြင့် ကလေးကို ကျောင်းသို့ သွားခိုင်းနေစဉ်)

**စင်ကာပူနိုင်ငံတွင်
အငှားယာဉ်မောင်းတစ်ဦးကို
အဖျား ရှိမရှိ
စစ်ဆေးကြည့်နေစဉ်**

အချို့နိုင်ငံများတွင် ယခုတစ်လောတွင် ကျန်းမာရေးအာမခံထားသူများ၊ အသက်အာမခံထားသူများ ပိုများလာကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤရောဂါအတွက် သီးသန့်အာမခံလက်ခံခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ မေလဆန်း၌မူ စင်ကာပူ၌ ဤရောဂါ အတွက် သီးသန့်အာမခံစနစ်များ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ၂၀-၄-၂၀၀၃ ရက်က ဤရောဂါပြန့်ပွားမှုမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် ၂၄ နာရီဖွင့်သော ဟင်းသီးဟင်း

ရွက် ကုန်စိမ်း လက်ကားရောင်းချပေးနေသည့် ပါဆာပန်ဂျန်ဈေးကြီးကို ပိတ်လိုက်ရသည်။ ဤရောဂါ လူနာသုံးဦးနှင့် ထိတွေ့မှုရှိခဲ့သည်ဟု သတင်းရရှိသဖြင့် ထိုဈေးမှ ဈေးသည် ၂၄၀၀ ကို ၁၀ ရက်ကြာ အိမ်မှာနားနေစေရန် ညွှန်ကြားခဲ့ပြီး ၁၅ ရက်ကြာမှ ထိုဈေးကြီးကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ထို့တူ ၂၀-၄-၂၀၀၃ ရက်ကပင် ဤရောဂါအဖြစ်များသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်းစာရင်းများ

**စင်ကာပူမြို့တွင်
အဖျားတိုင်းပြီးနောက်
အဖျားမရှိကြောင်း
Sticker ကို
Taxi ယာဉ်မောင်းတစ်ဦးအား
ကပ်ပေးစဉ်**

**စင်ကာပူနိုင်ငံ ပါလီမန်အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်လာကြသည့်
ဝန်ကြီးချုပ် ဂိုချောက်တောင်(ဝဲ)နှင့် အဆင့်မြင့်ဝန်ကြီး
လီကွမ်ယူ(ယာ)တို့ကို အဖျားရှိမရှိ စစ်ဆေးနေစဉ်**

မမှန်ကန်ခြင်း၊ ရောဂါကို ထိရောက်စွာ
မထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် တာဝန်ရှိ
သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးနှင့် မြို့တော်ဝန်
တို့ ရာထူးမှ ရပ်စဲခြင်းခံလိုက်ရသည်။

တရုတ်နိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ် တရုတ်
နှစ်သစ်ကူး၊ အလုပ်သမားနေ့နှင့် အမျိုး
သားနေ့များတွင် ရုံးများ၊ အလုပ်ဌာနများ
တစ်ပတ်စီ သုံးကြိမ်ပိတ်လေ့ရှိသော်လည်း

ယခုနှစ်တွင် အလုပ်သမားနေ့ ရက်ရှည်
အားလပ်ရက်ကို ငါးရက်သာ ခွင့်ပြုခဲ့
သည်။ ရက်ရှည်နားရက်ရလျှင် လူအများ
အပြား ခရီးသွားကြပြီး ဤရောဂါထပ်မံ
ပျံ့နှံ့သွားမည်ကို စိုးရိမ်ရ၍ ဖြစ်ပါသည်။
(၂၀၀၂ ခုနှစ်က အလုပ်သမားနေ့ အား
လပ်ရက်များတွင် တရုတ်လူမျိုး ၈၇ သန်း
ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်) ထို့ပြင် ယခုနှစ်တွင်

**ရောဂါမကူးစက်စေရန်
၂၁-၄-၂၀၀၃ ရက်ကစ၍
ခေတ္တပိတ်ထားခဲ့ရသည့်
စင်ကာပူမြို့မှ
ပါဆာပန်ဂျန်ကုန်စိမ်း
လက်ကားဈေးကြီး၏အဝင်ဝ**

ဆာဂျင်းမြို့တွင်
အငှားကားတစ်စီး၌
ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းပြီး
DISINFECTED
စာတန်းကပ်ထားစဉ်

တရုတ်ပြည်၌ အလုပ်သမားနေ့ လူထု ချီတက်စည်းဝေးပွဲကြီးများ ကျင်းပခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

နိုင်ငံအများအပြားတွင် တစ် ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးသာမက ပတ်ဝန်း ကျင် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ရောဂါဖြစ်သော နိုင်ငံများတွင် အများသုံးနေရာများ၊ ယာဉ် များ၊ ရောဂါဖြစ်ပွားရာဒေသရှိ အဆောက်

အအုံများကို ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းလျက် ရှိကြသည်။

ကနေဒါနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ တို့တွင် တရုတ်ပြည်နှင့် ဟောင်ကောင်မှ ပြန်လာသူများနှင့် ဆုံတွေ့မည်စိုး၍ တရုတ်တန်း (China town) များသို့ အသွားအလာ နည်းသွားကြသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ပြည်သူများ က ဤရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး ရန်ပုံငွေများ

စင်ကာပူနိုင်ငံ
ချန်ဂီလေဆိပ်တွင်
ဆိုက်ရောက်လာသည့်
ခရီးသည်များကို
သူနာပြုများက
စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု
နေခဲ့ကြစဉ်

ဟောင်ကောင်မြို့တွင်
ကျောင်းပြန်ဖွင့်စဉ်
ရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက်
ပိုးသတ်ဆေးရည်စိမ်ထားသည့်
ကြမ်းခင်းပေါ်၌
ကျောင်းသားတစ်ဦး
ရပ်နေစဉ်

လှူဒါန်းလျက်ရှိ၍ ရောဂါရှိသူများနှင့် ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသွားရသူတို့၏ မိသားစုများကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ပြီး ဤ ရောဂါရှင်များကို ပြုစုကုသပေးနေကြ သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကိုလည်း ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ရောဂါ မပြန့်ပွားစေရန် အိမ်တွင်းမှ အိမ်ပြင် မထွက်ရသူများအား သူ၏ လုပ်ငန်းအခြေ အနေအလိုက် အစိုးရက လုံလောက်သည့် နေ့တွက်စရိတ်ငွေများပေး၍ စည်းကမ်း ချက်များကိုလည်း လိုက်နာစေသည်။ အိမ် ပြင်ထွက်မထွက်ကိုလည်း စနစ်တကျ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုသည်။

နယ်စပ်ဒေသမှ နိုင်ငံခြားခရီး သည်များ အထူးသဖြင့် တရုတ်ခရီးသည် များ အများအပြားလာရောက်လေ့ရှိ သော တရုတ်-ဗီယက်နမ်နယ်စပ် ဝင် ပေါက်များကို ခေတ္တပိတ်ထားရန် ဗီယက် နမ်နိုင်ငံ၌လည်း စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့လေဆိပ်၌ SARSရောဂါ သံသယရှိဖွယ် ခရီးသည်များ ပါလာပါက အထူးသီးသန့်ဆေးရုံသို့ပို့ရန် လေလုံပလတ်စတစ် သေတ္တာနှင့် လူနာတင်ယာဉ် အသင့်ပြင်ထားစဉ်

ဟောင်ကောင်မြို့
လူနေတိုက်ခန်းများအနီး
ကလေးကစားကွင်း
တစ်ခုကို သန့်ရှင်းရေး
ဆောင်ရွက်နေစဉ်

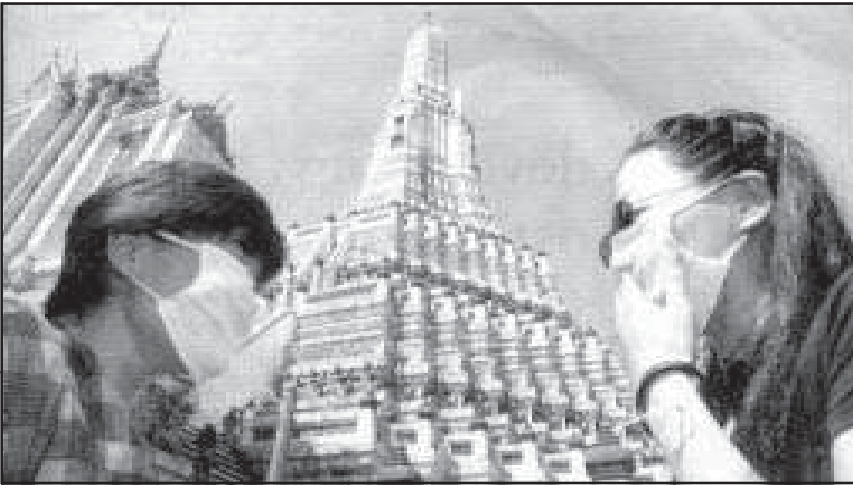
ဤရောဂါ အဖြစ်များသော တရုတ်ပြည်တွင် ဧပြီလအတွင်း၌ အချို့ ပြည်နယ်များရှိ ရုပ်ရှင်ရုံများ၊ ဇာတ်ရုံများ၊ ကပွဲခန်းမများ ခေတ္တပိတ်ထားပြီး ဘောလုံးပွဲများကိုပင် ခေတ္တရပ်နားထားသည်။ ဘေဂျင်းမြို့တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ရောဂါ ကူးစက်ပျံ့နှံ့သွားမည်စိုး၍ နယ်သို့ မသွားရန် တိုက်တွန်းခဲ့ရသည်။ အငှားယာဉ်များ၊ ဘတ်စကားများ၊ မြေအောက်ရထားများ နှင့် လူအများနှင့် သက်ဆိုင်သောနေရာ

များကို နေ့စဉ်ရောဂါပိုးသတ်ဆေးများ ဖျန်းလျက်ရှိသည်။ ရှန်ဟိုင်းမြို့တွင် ဟိုတယ်များ၌ တည်းခိုသူများကို နေ့စဉ် ကိုယ်အပူချိန်တိုင်းတာ စစ်ဆေးနေကြသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် အများသုံး အငှားကား ယာဉ်မောင်းအချို့သည် ဤရောဂါရှိသော ခရီးသည်များထံမှ ရောဂါရရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုယာဉ်မောင်းများထံမှလည်း ခရီးသည် အချို့သို့ ဤ

တရုတ်နိုင်ငံ
ဂွမ်ဒေါင်ပြည်နယ်
ကွမ်ကျိုးမြို့တွင်
မြေအောက်ရထားပေါ်၌
ဧပြီလအတွင်းက
ရောဂါပိုးသတ်ဆေးများ
ပက်ဖျန်းနေကြစဉ်

ယိုးဒယားနိုင်ငံ
ဘန်ကောက်မြို့မှ
မျက်နှာဖုံးတပ်
ကမ္ဘာလှည့်
ခရီးသည်နှစ်ဦး

ရောဂါ ကူးစက်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဧပြီလ ဆန်းကစ၍ စင်ကာပူတွင် အငှားယာဉ် များကို နေ့စဉ် ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းခြင်း၊ ယာဉ်မောင်းများကို နံနက်တိုင်း ကိုယ်အပူ ချိန်တိုင်းပြီး အဖျားမရှိမှ ယာဉ်မောင်း ခိုင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ရက်စွဲဖော်ပြထားသည့် အဖျားမရှိကြောင်း ကပ်ခွာ(Sticker)ကို အင်္ကျီပေါ်တွင် ကပ် ပြီးမှ အငှားယာဉ်ကို မောင်းနှင်စေသည်။
ယခုနှစ် ဧပြီလလယ်တွင် စင်ကာပူ၌ အငှားယာဉ်မောင်းများအား Air-con မဖွင့်ဘဲ ကားမှန်ချပြီး မောင်းနှင်ရန် သက်

ဆိုင်ရာက အကြံပြုထားသည်။ ယာဉ် မောင်းနှင့် ခရီးသည်တို့ အချင်းချင်း SARS ရောဂါကူးစက်မှုမှ အပြန်အလှန် ကာကွယ်နိုင်အောင် ယင်းကဲ့သို့ ဆောင် ရွက်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယာဉ်မောင်းတို့ အား ခရီးသည်များသို့ ရှင်းပြစေပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ အမျိုးသားတက္ကသိုလ် အဏုဇီဝဌာနပါမောက္ခ လီယွမ်ကွန်က ရောဂါပိုးပမာဏများနှင့် ထိတွေ့ရ လျှင် ရောဂါကူးစက်ခံရလွယ်ကြောင်း၊ လေဝင်လေထွက်ကောင်းသောနေရာ တွင်နေလျှင် ရောဂါပိုးများ စုဝေးမနေဘဲ

၂၈-၄-၂၀၀၃ ရက်က
ဘေဂျင်းမြို့ရှိ ပိတ်ထားသော
ရုပ်ရှင်ရုံတစ်ရုံ၏
ဝင်ပေါက်တွင်
သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်နေစဉ်

**၃၀-၄-၂၀၀၃ ရက်က တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့တွင် မျက်နှာဖုံးကိုယ်စီဖြင့်
ရဲအရာရှိများ ချီတက်နေကြစဉ်**

ရောဂါရဖို့ အခွင့်အလမ်းနည်းသွား
ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။

အာဆီယံနိုင်ငံ ၁၀ နိုင်ငံတွင်
ခြောက်နိုင်ငံ(စင်ကာပူ၊ ဗီယက်နမ်၊
ယိုးဒယား၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့်
ဖိလစ်ပိုင်)တို့တွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားနေ
ခြင်းကြောင့် ၂၅-၄-၂၀၀၃ နှင့် ၂၆-၄-
၂၀၀၃ ရက်တို့တွင် မလေးရှားနိုင်ငံ ပူထ
ရာဂျာရားမြို့၌ အာဆီယံ +၃ နှင့်
ဟောင်ကောင်တို့မှ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး
များ စည်းဝေးပွဲကို ကျင်းပခဲ့သည်။

၂၉-၄-၂၀၀၃ ရက်၌ ယိုးဒယား
နိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့တွင် အာဆီယံနိုင်ငံ
အကြီးအကဲများ၏ SARS ရောဂါဆိုင်ရာ
အထူးအစည်းအဝေးနှင့် အာဆီယံ-တရုတ်
နိုင်ငံအကြီးအကဲများ၏ SARS ရောဂါ

ဆိုင်ရာ အထူးအစည်းအဝေးတို့ကို ကျင်းပ
ခဲ့ကြသည်။

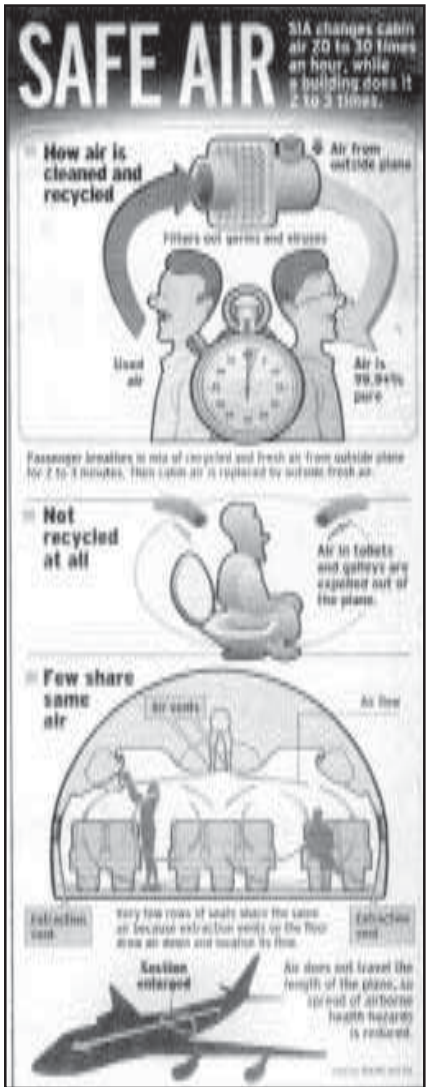
ထို့တူ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့
ကြီးက SARS ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးအ
တွက် နိုင်ငံတကာ ဆေးသိပ္ပံဆိုင်ရာ ဆွေး
နွေးပွဲတစ်ရပ်ကို မလေးရှားနိုင်ငံတွင်
မကြာမီ ကျင်းပသွားနိုင်ရန် စီစဉ်လျက်
ရှိသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် SARS ရောဂါ
ကာကွယ်ရေးအတွက် ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားအားလုံးနှင့် တပ်မတော်သား
အားလုံးကို တစ်ယောက်လျှင် သာမိုမီတာ
တစ်ချောင်းစီပေးမည်ဖြစ်၍ နေ့စဉ် တစ်
နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ် မိမိဘာသာမိမိ ကိုယ်
အပူချိန်တိုင်းကြစေရန် စီစဉ်လျက်ရှိ
သည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည်

မိမိအပူချိန်များကို စာအုပ်တွင် ရေးမှတ်၍ ဆရာ ဆရာမများက နေ့စဉ်စစ်ဆေးကာ အဖျားရှိသူကို သီးသန့်ခွဲခြားထားပြီး ဆောလျင်စွာ ပြုစုကုသမှု ခံယူစေမည်ဖြစ်၏။ ယင်းအစီအစဉ်အတွက် စုစုပေါင်း စင်ကာပူဒေါ်လာ ခြောက်သန်း အကုန်အကျခံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ၃၀-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် မူလတန်းကျောင်းသူကျောင်းသားလေးများတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ (မှတ်ချက်။ စင်ကာပူတွင် ဤရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် ကျောင်းများ ပိတ်ထားခဲ့ပြီး ဧပြီလလယ်တွင် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။) ယခုနှစ် ဇွန်လတွင် မိသားစုတိုင်းသို့ သာမိုမီတာတစ်ချောင်းစီနှင့် နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး နှစ်ခုစီ ပေးထားမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူလူထုအားလုံး နေ့စဉ်မှန်မှန် ကိုယ်အပူချိန်တိုင်းရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ၏။ (စင်ကာပူတွင် အိမ်ထောင်စုအရည်အတွက် ၁၁ သိန်းရှိသည်။)

၂၃-၄-၂၀၀၃ ရက်တွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ဤရောဂါအဖြစ်များနေသော ကနေဒါနိုင်ငံ တိုရွန်တိုမြို့သို့ အရေးကြီးကိစ္စမရှိဘဲ ခရီးမထွက်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ကနေဒါနိုင်ငံတွင် SARS ရောဂါ ထပ်မံဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ လျော့နည်းလာခြင်းကြောင့် WHO က ၃၀-၄-၂၀၀၃ ရက်ကစ၍ ယင်းသတိပေးနှိုးဆော်ချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။

SARS ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်း

လေယာဉ်ထဲတွင် လေဟောင်းနှင့် လေသန့်လဲလှယ်မှုမှာ တစ်နာရီလျှင် အကြိမ် ၂၀ မှ ၃၀ အထိ ရှိ၍ ရိုးရိုးသာမန် အခန်းထက် ၁၀ ဆ ပိုများကြောင်း၊ လေယာဉ်အတွင်း တစ်လျှောက် ရှေ့နောက်လေလဲလှယ်မှုပြုခြင်းမဟုတ်ဘဲ နေရာအလိုက် ဘေးတိုက်လေဝင်လေထွက် စီစဉ်ထားကြောင်း၊ လေထဲမှ ရောဂါပိုးပြန့်ပွားမှုကင်းစေရန် ရိုးရိုး အခန်းထဲမှာထက် ပိုစိတ်ချရကြောင်း စင်ကာပူလေကြောင်းမှ ခရီးသည်များကို ဤသို့ အသိပေးခဲ့သည်။

ဘေဂျင်းမြို့ ကူးစက် ရောဂါကာကွယ်
 တိုက်ဖျက်ရေးဌာနတွင် SARSအတွက်
 အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်းကို ၈-၄-၂၀၀၃ ရက်
 ကစ၍ ဖွင့်ထားပြီး ဆရာဝန်များက
 အမြဲမပြတ် ဖြေကြားပေးနေကြသည်။
 တရုတ်လိုသာမက အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား
 ဖြင့်ပါ မေးမြန်းနိုင်သည်။
 (နေ့စဉ် ဖုန်းဆက်မေးမြန်းသူ အနည်းဆုံး
 လူ ၃၀၀၀ ခန့် ရှိသည်။)

ရေးတွင် ပြည်သူလူထုအားလုံး ပူးပေါင်း
 ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေလိုကြောင်း၊ အထူး
 သဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာန၏ ညွှန်ကြားချက်
 များအတိုင်း လိုက်နာကြဖို့ လိုအပ်ကြောင်း
 စင်ကာပူဝန်ကြီးချုပ် ဂိုချောက်တောင်မှ
 ပြည်သူလူထုသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာကို စင်
 ကာပူနိုင်ငံတွင် The Straits Times
 သတင်းစာကြီးတွင် ၂၃-၄-၂၀၀၃ ရက်က
 သတင်းစာမျက်နှာပြည့် ဖော်ပြခဲ့သည်။
 ထို့ပြင် ပါလီမန်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရာ
 တွင် ဝန်ကြီးချုပ်မှအစ ဝန်ကြီးများ၊ အရာ
 ရှိကြီးများအားလုံးကို ကိုယ်အပူချိန်တိုင်းပြီး
 အဖျားမရှိမှ အစည်းအဝေးခန်းမထဲသို့
 ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

၂၀-၄-၂၀၀၃ ရက်ခန့်မှစ၍
 တရုတ်ပြည်သည် မိမိနိုင်ငံအတွင်း
 ပျံ့နှံ့နေသော SARS ရောဂါကို ထိန်းချုပ်
 နိုင်ရန် နည်းမျိုးစုံသုံး၍ အင်တိုက်အား
 တိုက် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

နာမည်ကျော် တရုတ်
ဘတ်စကက်ဘောသမား ယိုမင်းနှင့်
တရုတ်အမျိုးသမီးဘောလုံးအသင်း
ခေါင်းဆောင် တိုက်စစ်မှူး ဆန်ဝန်းတို့
SARS ကာကွယ်ရန် ရုန်ဟဲမှ
ဘေဂျင်းသို့သွားမည့် ဆေးအဖွဲ့အတွက်
အမှတ်တရ လက်မှတ်ရေးထိုးနေစဉ်

ဘေဂျင်းမြို့၌ SARS ရောဂါရှင် ၆၀ ဦးကို ကုသပေးလျက်ရှိသည့် ခုတင် ၁၂၀၀ ဆံ့ ဘေဂျင်းတက္ကသိုလ် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတွင် ၂၄-၄-၂၀၀၃ ရက်ကစ၍ ပြင်ပလူများ ဆေးရုံအတွင်း လုံးဝ ဝင်ခွင့် မရတော့သလို ဆေးရုံထဲမှ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းနှင့် လူနာများအားလုံး အပြင် မထွက်စေတော့ဘဲ ဤရောဂါကူးစက်မှုကို ဟန့်တားထိန်းချုပ်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ ကြသည်။ ထို့ပြင် ဤရောဂါရှိသူများနှင့် အနီးကပ်ထိတွေ့ဖူးသူများကို အိမ်ပြင်သို့ ထွက်ခွင့်မပြုဘဲ အဆောက်အအုံများ၊ လူ အများနှင့် ဆိုင်သော နေရာများတွင် SARS ရောဂါပိုးတွေ့ရှိလျှင် ယင်းတို့ကို ပိတ်ထားမည်ဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက ကြေညာခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည်တွင် ဤရောဂါကို အထူးအလေးထား ကာကွယ်တိုက်ဖျက် နေရာ ယခင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးအစား ဧပြီလမှစ၍ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဝူရီ ကိုယ်တိုင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤသို့ တာဝန်ယူခြင်းမှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်နောက်

ဘန်ကောက်မြို့ တရုတ်တန်းတစ်နေရာမှ နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးတပ်ထားသည့် ဈေးရောင်းသူတစ်ဦး

ပိုင်း၌ ပထမဆုံးအကြိမ် ဖြစ်ပေသည်။

ဘေဂျင်းမြို့တော်၏ မြောက်ဘက် ဆင်ခြေဖုံးအရပ်ရှိ ဇောင်းတန်ရှန် (Xiaotangsharn) ဒေသ၌ ခုတင် ၁၀၀၀ ဆံ့ SARS ရောဂါ အထူးကုဆေးရုံကြီးကို အလုပ်သမား ၇၀၀၀ဖြင့် ၇ ရက်အတွင်း အပြီးဆောက်၍ ၁-၅-၂၀၀၃ ရက်က ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ တရုတ်တပ်မတော်မှ ဆေးဘက်ဝန်ထမ်း ၁၂၀၀ ကို ယင်းတွင် တာဝန်ချထားပြီး SARS ရောဂါ လူနာတို့ကို လက်ခံ ကုသပေးလျက် ရှိသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့တွင် တရုတ်တန်းကို ဖြတ်ရာ၌ ဘတ်စကားယာဉ်မောင်းတစ်ဦး နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး တပ်ထားစဉ်

တရုတ်နိုင်ငံ ဘေဂျင်းမြို့မြောက်ဘက် ဇောင်းတန်ရှန်ဒေသတွင် SARS ရောဂါ လူနာများကို သီးသန့်ခွဲထား၍ ပြုစုကုသပေးရန် ကုတင် ၁၀၀၀ ဆုံ အထူးဆေးရုံကြီးကို ယခုနှစ် ဧပြီလအတွင်းက အမြန် တည်ဆောက်ခဲ့ကြစဉ်

၂၅-၄-၂၀၀၃ ရက်က စင်ကာပူ နိုင်ငံတွင် ပါလီမန်လွှတ်တော်၌ SARS ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် အထူးစည်းဝေးဆွေးနွေးကြရာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးအပါအဝင် SARS ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးကို အဓိကဆောင်ရွက်နေကြသည့် ဝန်ကြီးငါးဦးသည် အစည်းအဝေးသို့ မတက်နိုင်ဘဲ မိမိတို့ အိမ်မှနေ၍ Vidieo conferencing နည်းစနစ်အရ အစည်းအဝေးသို့ ဆက်သွယ်၍ ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့ ငါးဦးစလုံးသည် SARS ရောဂါရှင်များနှင့် အနီးကပ်တွေ့ဆုံဖူး၍ အခြားသူများသို့ ကူးစက်မည်ကို စိုးရိမ်ပြီး မိမိတို့ကိုယ်မိမိ အိမ်တွင် အပြင်မထွက်ဘဲ Quarantine ပြုလုပ်ထားကြ၍ ယင်းအစည်းအဝေးသို့

ကိုယ်တိုင်မတက်ရောက်နိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။
ထို့ပြင် ဤရောဂါ စတင်ဝင်ရောက်လာစဉ်က ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ကာကွယ်ရန် တစ်နေ့လျှင် လူနာတစ်ဦးအတွက် ဧည့်သည်တစ်ဦးသာ လာရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်ပြုခဲ့သော်လည်း ဤရောဂါအဖြစ်များနေစဉ် ကာလအတွင်း အစိုးရဆေးရုံများတွင် ကလေးလူနာ၊ မီးဖွားလူနာနှင့် အသည်းအသန်လူနာများမှ အပ ကျန်လူနာအားလုံးအား မည်သည့် ဧည့်သည်မျှ လာရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်မပြုတော့ကြောင်း စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ယခု ဧပြီလကုန်က ကြေညာခဲ့၏။
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးက ဘေဂျင်းမြို့နှင့် ရှန်ဒီပြည်နယ်တို့အပြင်

တရုတ်နိုင်ငံ ဟူဘီပြည်နယ် ဂူဟန်မြို့မှ လက်ထပ်ပြီးစ သတို့သားနှင့် သတို့သမီး

တိုင်ပေမြို့(ထိုင်ဝမ်ကျွန်း)နှင့် တရုတ်ပြည် မြောက်ပိုင်းမြို့တော် တီယန်ဂျင်း၊ အတွင်း မွန်ဂိုလီးယား၏ မြောက်ဘက်ပြည်နယ် တို့သို့လည်း အထူးအရေးကြီးကိစ္စ မဟုတ် ပါက ခရီးမထွက်ရန် ၈-၅-၂၀၀၃ ရက်က နှိုးဆော်ချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ကြေညာ ခဲ့သည်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ တားဆီးကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးအတွက် သမ္မတအာရိုယို ဦးဆောင်၍ နိုင်ငံတစ်ဝန်း လုံးတွင် ၅-၅-၂၀၀၃ ရက်က အထူး သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြသည်။

တရုတ်နိုင်ငံတွင် SARS ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုမှ ကာကွယ်ရန် လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ခြင်းအစား တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး

ဦးညွတ်အလေးပြုရန် ၈-၅-၂၀၀၃ ရက် တွင် သက်ဆိုင်ရာက ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ဆင်ဟွာသတင်းဌာနက အနည်းငယ် ဦးညွတ်၍ လက်နှစ်ဖက်ကို မျက်နှာရှေ့ တွင်ထားပြီး နှုတ်ဆက်သင့်ကြောင်း ဖော် ပြခဲ့သည်။

ကွမ်ကျိုးမြို့ရှိ အများပြည်သူသွား လာသည့်လမ်းများတွင် တံတွေးထွေးခြင်း၊ ပီကေအဖတ်များထွေးခြင်း၊ စီးကရက် တိုများ၊ အမှိုက်များပစ်ချခြင်း ပြုလုပ်သူ များအား ၁၀-၅-၂၀၀၃ ရက်ကစ၍ အရေးယူ ဒဏ်ငွေရိုက်လျက် ရှိသည်။ ပတ် ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး စည်းကမ်းချက်များ ကို စောင့်ကြည့်ရန်အတွက် ဝန်ထမ်း ၁၀၀၀ ကို လမ်းပေါ်တွင် တာဝန်ချထား ခဲ့သည်။

ဘေဂျင်းတက္ကသိုလ်
ဆေးရုံကို Quarantine
ပြုလုပ်ထားစဉ် အပြင်၌
လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများက
စောင့်ကြပ်နေကြပုံ

ဘေဂျင်းမြို့တွင် Quarantineကာလ ၁၀ ရက်ပြည့်၍ ကျန်းမာစွာဖြင့်
အိမ်ပြင်ထွက်ခွင့်ရသူ မိသားစုများ ပျော်မြူးနေကြစဉ်

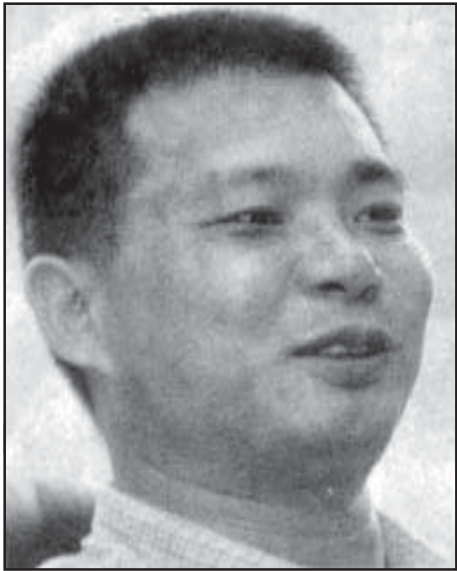
ထိုင်ဝမ်ကျွန်းတွင် ဤရောဂါ ကူး
စက်ပြန့်ပွားမှု လျော့နည်းလာခြင်းမရှိ
သဖြင့် ၁၁-၅-၂၀၀၃ ရက်က တိုင်ပင်ဖြေ

မြေအောက်ရထားများထဲတွင် ခရီးသည်
များ နှာခေါင်းစည်း၊ မျက်နှာဖုံး မစည်း
မနေရ ညွှန်ကြားချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

လူသို့ SARS ရောဂါ
ကူးစက်ပြန့်ပွားစေခဲ့သည်ဟု
ယူဆခြင်းခံရသည့်
ကြောင်ကတိုးတစ်ကောင်

ယင်းသို့ ကမ္ဘာအနှံ့၌ SARS ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှု လျော့နည်း
လာစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေကြချိန်တွင် ၂၃-၅-၂၀၀၃ ရက်၌ ဟောင်ကောင်
တက္ကသိုလ် အဏုဇီဝဗေဒဌာနမှ ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များက ကြောင်ကတိုးများ
(Civet cats) ၏ မစင်နှင့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းရှိ အရည်များတွင် SARS
ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးများကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ ယင်းကြောင်ကတိုးများ၌ SARS ရောဂါ
မဖြစ်သော်လည်း တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်းတွင် ယင်းတို့မှ လူသားတို့ထံ SARS
ရောဂါ စတင်ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပေသည်။

ဟောင်ကောင်နှင့် တရုတ်ပြည်
တောင်ပိုင်း၌ တရုတ်လူမျိုးတို့ တန်ဖိုးထား
စားသောက်ကြသည့် အနှစ်မြိုက်ဆုံး
ထူးခြားတိရစ္ဆာန်များတွင် မြေပြီးလျှင်
ကြောင်ကတိုးသည် အစားခံရဆုံး
တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၏။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ မှတ်တမ်း
အရ ကမ္ဘာ့ပထမဆုံး SARS ရောဂါရှင်ဖြစ်
သူ ဟွမ်ဇင်ချူ(၃၆နှစ်)သည် တရုတ်ပြည်
တောင်ပိုင်းမှ စားဖိုမှူးဟောင်းတစ်ဦး

၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်းက ကမ္ဘာပေါ်တွင်
SARS ရောဂါ ပထမဦးဆုံးဖြစ်ပေါ်ခံစားခဲ့ရသူ
တရုတ်ပြည်မှ ဟွမ်ဇင်ချူ

လက်ဆေးပြီးမှ မိတ်ကပ်လိမ်းရန် ပညာပေးကာတွန်း (စင်ကာပူ)

နာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးသုံးမျိုးကို
နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားစဉ်

ဖြစ်၍ သူ နေထိုင်မကောင်းဖြစ်ချိန်က စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် တောရိုင်းကောင်အသားများ ရောင်းချလျက်ရှိနေခဲ့ကြောင်း၊ သူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာနေရာနှင့် တောရိုင်းကောင်များ ဖျက်သည့်နေရာမှာ ၁၅ ပေခန့်သာ ကွာဝေးကြောင်း ဟွမ်ဇင်ချူက သတင်းထောက်များကို မေလအတွင်းက ပြောကြားခဲ့သည်။

ဖိယက်နပ်ပြီးတော့ စင်ကာပူလား

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် SARS ရောဂါလူနာများကို ရှေးဦးစွာ ဆေးရုံကြီးတစ်ရုံ (တန်တော့ခပ်ဆန်ဆေးရုံ)တွင် သီးသန့်ထား၍ အကောင်းဆုံး၊ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်အောင် ပြုစုကုသပေးခဲ့သည်။ ဤနည်းကို တရုတ်၊ ထိုင်ဝမ်ကျွန်းနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့

တွင်လည်း ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။

စင်ကာပူ၌ SARS ရောဂါလူနာနှင့် အနီးကပ်ထိတွေ့မှုရှိခဲ့သူများသည် မိမိတို့အိမ်တွင် ၁၀ ရက်တိုင် အပြင်မထွက်ဘဲ Quarantine ပြုလုပ်နေခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတိုင်းက ယင်းအချက်ကို နားလည်လက်ခံခဲ့ကြသည်။ တရုတ်၊ မလေးရှားနှင့် ထိုင်ဝမ်ကျွန်းတို့တွင်လည်း ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

စင်ကာပူတွင် အစိုးရဆေးရုံများသို့ မည်သူမှ လာရောက်၍ လူနာမေးခွင့် မပြုတော့သလို အစိုးရဆေးရုံတိုင်းတွင် ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ထိထိရောက်ရောက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ယင်းအချက်များ အားလုံးကြောင့် စင်ကာပူတွင် ဤရောဂါကို ထိန်းချုပ်လာနိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စုစုပေါင်းလူနာ ၂၀၀ ကျော်အထိ ဖြစ်သွားခဲ့ရသည်မှာ အခြားသူ အများအပြားသို့ ရောဂါကူးစက်စေနိုင်သော လူနာ(Super spreader) သည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် တစ်ယောက်သာ ရှိခဲ့သော်လည်း စင်ကာပူတွင် ငါးယောက်ရှိခဲ့ကြောင်း စင်ကာပူမှ ကူးစက်ရောဂါဆရာဝန်ကြီးများက သုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။

(အခြားသူ ၁၀ ဦးနှင့်အထက်သို့ ဤရောဂါကူးစက်စေနိုင်ခဲ့သော လူနာကို Super spreader ဟု ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိကြပါသည်။)

WHO SAYS MASKS HAVE TO BE PLAIN?

Theresa H. Hong Kong is working together to promote wearing the plain, plain masks. Most are wearing plain white surgical masks. Let's face it, something's not intended.

**ဟောင်ကောင်မြို့မှ နာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးဖက်ရှင်အသွင်အမျိုးမျိုး**

လှချင်ပချင်နေသော လူငယ်လူရွယ်များကလည်း
နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံးဖက်ရှင်ဖြင့်

နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးများ အသုံးဝင်

SARS ရောဂါကာကွယ်ရန် နှာခေါင်းစည်း၊ မျက်နှာအကာများ အလွန် အရောင်းသွက်ခဲ့ကြသည်။ အချို့သည် ကျန်းမာရေးအတွက် အမှန်တကယ် အကျိုးပြု ကာကွယ်ပေးနိုင်သော်လည်း အချို့မှာ ထိရောက်မှုမရှိလှဘဲ ငွေအကုန် အကျများစေသည်ကို သိရှိရသည်။

သို့ဖြစ်ရာ လူသိများသော နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာအကာ(မျက်နှာဖုံး) ငါးမျိုးအကြောင်း သိရှိထားနိုင်ရန် ဗဟုသုတအလို့ငှာ ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါ ကူးစက်မည်စိုး၍ ကျောင်းများ ပိတ်ပေးခဲ့သော်လည်း ယခု အခါ ကျောင်းများ ပြန်ဖွင့်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ (ပုံတွင် ကျောင်းပြန် မဖွင့်မီ စာသင်ခန်းများကို အထူးသန့်ရှင်းရေး ဆောင်ရွက် နေကြစဉ် ဖြစ်၏)

- ၁။ **တစ်သျှူး သို့မဟုတ် စက္ကူမျက်နှာဖုံး (Tissues or Paper mask)**
 ဈေးအလွန်သက်သာသော်လည်း SARS ရောဂါပိုးသယ်ဆောင် နိုင်သော တံတွေးအမှုန် (Droplet) များကို အမှန်တကယ် မကာကွယ် နိုင်ပါ။ ယင်းမျက်နှာဖုံးတို့သည် တပ်ဆင်ထားပြီး တစ်နာရီအတွင်း၌ ရေငွေ့ဖြင့် စွတ်စိုချွတ်ယွင်းပျက်စီးသွားတတ်သည်။
- ၂။ **ပတ်တီးစမျက်နှာဖုံး (Guaze Mask)**
 ဈေးသက်သာသော်လည်း Droplets များကို မတားဆီးနိုင်ပါ။ လုံးဝမသုံးသည်ထက်တော့ အနည်းငယ် အကျိုးရှိပါသည်။
- ၃။ **ပိတ်သားမျက်နှာဖုံး (Cotton Mask)**
 ဈေးမသက်သာလှသော်လည်း လှပ၍ လူငယ်များ ကြိုက် နှစ်သက်ကြသည်။ SARS အတွက် ကာကွယ်မှုအပြည့်အဝတော့ မပေး နိုင်ပေ။

**SARS ကာကွယ်ရေးအတွက် အရေးကြီးသည့် သာမိုမီတာကို အိမ်မှာ မထားခဲ့ဖို့ ဖော်ပြထားသည့် စင်ကာပူမှ ကာတွန်းတစ်ကွက်။
(မေ့မှာစိုး၍ နားတွင် သာမိုမီတာတပ်လျက်သား ထွက်သွားပုံ)**

SARS ရောဂါပိုးများကို ရိုးရိုးခွဲစိတ်ခန်းသုံး မျက်နှာဖုံးထက် ပို၍ ကာကွယ်နိုင်သည့် N-95 မျက်နှာဖုံးများ

SARS SARS

နာခေါင်းစည်း
မျက်နှာဖုံးငါးမျိုးကို
နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားပုံ

စင်ကာပူမြို့ရှိ မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ကလေးငယ်များအား ၁၂-၅-၂၀၀၃ ရက်က အဖျားတိုင်းပုံတိုင်းနည်း ပညာပေးသရုပ်ပြ ဖျော်ဖြေနေစဉ်

Cover Up

Protection masks have become commonplace in Hong Kong and Singapore, with some unscrupulous street vendors and pharmacies taking advantage of the health panic to price gouge. But which masks offer the best protection? Here's our guide with ranking from worst to most effective.

[TISSUES OR PAPER MASK]

Forms a barrier of sorts but offers no real protection against droplets. The paper moisture within an hour, becoming ineffective. COST: 25¢

[GAUZE MASK]

Hard to use; most patients can still make their way through. Still better than wearing no mask. COST: 40¢

[COTTON MASK]

Stylish and kid-friendly, but masks featuring the face of Hello Kitty don't give adequate protection. COST: \$1.30

[SURGICAL MASK]

The mask of choice for hospitals worldwide. Light, comfortable design and comes in different colors. COST: 45¢

[HOB MASK]

It's a heavy-duty mask in the crown of the cap for medical staff. Filters out minute particles but can be uncomfortable. COST: \$1.50

Note: Most masks need to be changed often. *Available prices provided last week by street vendors and pharmacies in Hong Kong

ပါးစပ်ထဲ ထည့်ရသည့်
ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သုံး
ပြဒါးသာမိုမီတာ

နားဖာချေးများကြောင့် နားထဲ၌
တိုင်းရသည့် သာမိုမီတာတွင်
အဖြေမှားရသည်ကို စင်ကာပူ
ကာတွန်းဆရာတစ်ဦးက
သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲထားပုံ

၄။ **ခွဲစိတ်ခန်းသုံး မျက်နှာဖုံး (Surgical Mask)**

ဈေးနှုန်းသက်သာ၍ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။
ခွဲစိတ်ခန်းသုံး အကာအကွယ်ပစ္စည်း တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ တပ်ဆင်ထား
သူမှာ အနေရမခက်ဘဲ အတော်အသင့်အကျိုးပြုသည်။ SARS ရောဂါ
ကာကွယ်ရေးအတွက် လူအများစုအသုံးပြုနေကြသည်။

၅။ **N 95 မျက်နှာဖုံး (N 95 Mask)**

ဈေးနှုန်းအသင့်အတင့်ဖြစ်၍ SARS လူနာများ၊ သူတို့ကို
စောင့်ရှောက်ပြုစုသူများပင် အသုံးပြုနိုင်သည်။ တပ်ဆင်ထားလျှင်
အနည်းငယ် အနေရခက်သော်လည်း ဤရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက်
အလွန် အသုံးဝင်သော မျက်နှာဖုံးဖြစ်သည်။

မည်သည့်မျက်နှာဖုံးအကာကို သုံးစေကာမူ အဓိကအချက်မှာ နေ့စဉ်
လဲလှယ်သုံးရန်ဖြစ်ပေသည်။(ဖြစ်နိုင် လျှင် လေးနာရီသုံးပြီး တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ်
မျက်နှာဖုံးကို အရည်တစ်ခုခုဖြင့် စွတ်စိုသွားလျှင်၊ ပျက်စီးသွားလျှင် ချက်ချင်း
လဲလှယ်နိုင်လျှင် ပိုကောင်းပါသည်။) နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးများသည်
နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်ကို မကြာခဏ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ခြင်းမှလည်း ကာကွယ်ပေး
ပါသည်။

နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးစည်းရာတွင် နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်ကို လုံလုံခြုံခြုံ
ရှိရန် လိုအပ်သည်။ မျက်နှာဖုံးမတပ်မီ၊ မဖြုတ်မီ လက်များကို စင်ကြယ်စွာဆေးပါ။

နားထဲ၌ တိုင်းရသည့် သာမိုမီတာ

စင်ကာပူမှ စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၏ ကြော်ငြာစာရွက်တွင် SARS ကာကွယ်ရေးအတွက် အထူးစီစဉ်ထားကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

မျက်နှာဖုံး စည်းမထားလျှင် နှာခေါ့၊ ချောင်းဆိုးရာ၌ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းကို တစ်သျှူးစက္ကူဖြင့် အုပ်ပြီးနောက် ယင်းတစ်သျှူးစက္ကူကို အမှိုက်ပုံးထဲသို့ သေသေချာချာထည့်ရမည်။ ပြီးလျှင် လက်ကို ဆပ်ပြာဖြင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြော ရပါမည်။

မျက်နှာဖုံးအကာတပ်ထားခြင်းအားဖြင့် ဤရောဂါကို အထိုက်အလျောက် ကာကွယ်နိုင်သည့်အပြင် ရောဂါကူးစက်မည်ကို စိုးရိမ်နေကြသူများအတွက် စိတ်သက်သာရာရစေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ဤရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့် နိုင်ငံများ

What's hot and what's not

You have a fever when your temperature is:

ADULTS 37.7 °C and above		CHILDREN 37.9 °C and above
37.3 °C and above		37.6 °C and above
37 °C and above		37.3 °C and above

NOTE: Temperature is highest in ear, then mouth and lowest in that order.

NOTE: Children's temperatures are slightly higher because they have higher metabolic rates.

NORMAL: 36.2 °C to 37.2 °C
(97.16 °F to 98.96 °F)

လူကြီးနှင့်ကလေးတို့
အဖျားစရှိသည့်
အပူချိန်များကို
ဖော်ပြထားပုံ

တွင် လူအတော်များများ မျက်နှာဖုံးအကာများ တပ်ဆင်အသုံးပြုနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကမူ နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံးများကို မလွဲမသွေ တပ်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

- အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတွင် ရောဂါပိုးဝင်ရောက်ထားသော လက္ခဏာ ရှိသူများ။
- အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတွင် ရောဂါပိုးဝင်ရောက်ထားသော လူနာများ အား ပြုစုစောင့်ရှောက်နေသူများ။
- SARS ရောဂါဖြစ်ပွားသူ လူနာနှင့် ထိတွေ့ပြီးသူများ (နောက်ဆုံး ထိတွေ့သည့်ရက်မှ အနည်းဆုံး ၁၀ ရက် အထိ)
- သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ။

အဖျားရှိမရှိ နေ့စဉ် တိုင်းကြည့်

၃၈ စင်တီဂရိတ်အထက် အဖျားရှိခြင်းသည် ဤရောဂါ၏ ရှေးဦးလက္ခဏာ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤရောဂါအဖြစ်များသောနိုင်ငံများတွင် လူအများ နေ့စဉ်အဖျားတိုင်းကြည့်ကြ၍ အဖျားမရှိမှသာ ပြင်ပသို့ ထွက်ကြပြီး

**စင်ကာပူမြို့တွင်
၃-၅-၂၀၀၃ ရက်က
ရေကူးသင်တန်းမစမီ
ကလေးငယ်တစ်ဦးကို
အဖျားရှိ မရှိ
တိုင်းကြည့်နေစဉ်**

သက်ဆိုင်ရာဌာနများကလည်း အဖျားမရှိမှသာ လုပ်ငန်းခွင်ကို လာရောက် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုကြပါသည်။

အထူးသဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် လူအများ နေ့စဉ် အဖျားတိုင်းတာခြင်းကို SARS ကာကွယ်ရေးအတွက် အဓိကအချက်တစ်ချက်အနေဖြင့် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြ၏။

ခန္ဓာကိုယ်အပူချိန်တိုင်းရန် ရိုးရိုးပြဒါး သာမိုမီတာ၊ Digital စနစ်သုံး သာမိုမီတာ၊ နားထဲသို့ ထည့်ရသော သာမိုမီတာနှင့် နဖူးတွင်ကပ်ရသော သာမိုမီတာ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိကြလေရာ ယင်းတို့ကိုလည်း ဗဟုသုတအနေ ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁။ **ပြဒါး သာမိုမီတာ**

လျှာအောက်နှင့် ချိုင်းကြားတွင် ထည့်တိုင်းရသည်။ ဈေး အသက်သာဆုံးဖြစ်၍ လူသုံးများသည်။ အဖြေတိကျသည်။ သုံးနေကျဖြစ်၍ မှားယွင်းစွာတိုင်းတာမိခြင်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ ယင်း၏ အားနည်းချက်များမှာ ကျိုးလွယ် ခြင်း၊ တစ်မိနစ်အကြာ ငုံ့ထားရခြင်း၊ တစ်မိနစ် ပြည့်မပြည့် စောင့်ကြည့်နေရခြင်းနှင့်

**စင်ကာပူမှ
သားငါးဈေးအတွင်းတွင်
ငါးရောင်းသူတစ်ဦးကို
သာမိုမီတာ
ဝေငှ၍ ရှင်းပြနေစဉ်**

ယင်းကိုတစ်ကြိမ်သုံးပြီးတိုင်း တစ်ခါ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ဆေးကြောရခြင်း တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

၂။ **ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သုံး သာမိုမီတာ**

လျှာအောက်နှင့်ချိုင်းကြားတွင် ထည့်တိုင်းရ၍ ဈေးကြီးသော် လည်း ယင်းကို အသုံးများလာကြပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်မိနစ်ပြည့်လျှင် အသံပေးသည်။ ပြဒါး သာမိုမီတာလို ကျိုးစရာအကြောင်းမရှိပါ။ အားနည်းချက်များမှာ ဓာတ်ခဲ အားနည်းလျှင် အဖြေများ မတိကျတော့ခြင်း၊ အချိန် တစ်မိနစ်စောင့်ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ **နဖူးတွင် ကပ်ရသည့် သာမိုမီတာ**

ဈေးအသင့်အတင့်ရှိ၍ သာမိုမီတာ အပြားလေးကို နဖူးပေါ် မျက်ခုံးအထက်နေရာတွင် ကပ်ထားရုံသာဖြစ်၍ တိုင်းတာရလွယ်ကူ၏။ အရောင် ပြောင်းသွားခြင်း မရှိတော့သည်အထိ ၁၅ စက္ကန့်သာ စောင့်ရ၏။ သို့ရာတွင် စနစ်တကျ မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးမပြုတတ်လျှင် အဖြေ တိတိကျကျမရနိုင်ပေ။

၄။ **နားအတွင်း ထည့်တိုင်းရသော သာမိုမီတာ**

ဈေးအကြီးဆုံးဖြစ်၍ နားအတွင်းရှိ နားစည်နှင့်ယင်း၏ အနီး တစ်ဝိုက် တစ်သျှူးများက ထွက်သော အနီအောက်ရောင်ခြည် အပူဓာတ်ကို တိုင်းတာခြင်းဖြစ်သည်။ ၂ စက္ကန့်အတွင်း အဖြေသိရ၍ အမြန်တိုင်းတာနိုင်သည်။

နဖူးတွင် ကပ်၍ တိုင်းတာရသည့် သာမိုမီတာ

စင်ကာပူတွင် ကျောင်းပြန်တက်သော ကလေးတစ်ဦးကို အဖျားရှိမရှိ တိုင်းတာကြည့်နေစဉ်

**နေ့စဉ် အဖျားရှိမရှိ
စစ်ဆေးပြီးနောက်**
စင်ကာပူခရီးသွားလုပ်ငန်းအဖွဲ့က
ရင်ဘတ်တွင်တပ်ရန် ထုတ်ပေးသည့်
I am fine (အဖျားမရှိကြောင်း)
ကပ်ပြားလေးကို စင်ကာပူမြို့
ရှန်ဂရီလာဟိုတယ်ဝန်ထမ်းများက
ပြသနေစဉ်

ကလေးငယ်များအတွက် ပို၍သင့်တော်သည်။ ယင်း၏အားနည်းချက်မှာ မှန်မှန်ကန်ကန်အသုံးပြုနိုင်ရန် အလေ့အကျင့်လိုသည်။ နားအတွင်း၌ နားဖာချေး(ဂျီး) များရှိနေလျှင် ကိုယ်အပူချိန်ကို အတိအကျ မသိနိုင်ပေ။ စင်ကာပူ ဒေါ်လာ ၉၀ မှ ၁၀၀ အထိ ပေးရ၍ ဈေးကြီးလှသည်။

ယခုနောက်ဆုံးပေါ် အပူချိန်တိုင်းကိရိယာတစ်မျိုးမှာ နားအတွင်းမှ အပူချိန်ကို တိုင်းတာခြင်းဖြစ်၍ နားအတွင်းထည့်ရသည့် သာမိုမီတာကဲ့သို့ လူနာထံအနီးကပ်သွား၍ တိုင်းရန်မလိုပေ။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ သေနတ်ပုံစံကိရိယာဖြင့် လူနာ၏နားသို့ အနီအောက်ရောင်ခြည်ကိုချိန်ပြီး ခလုတ်နှိပ်လိုက်လျှင် တစ်စက္ကန့်အတွင်း ကိရိယာ၌ အပူချိန်ပေါ်လာမည် ဖြစ်ပေသည်။ (ပုံတွင်ရှုပါ)

မည်သည့်ကိရိယာဖြင့်မဆို အစာစားပြီး၊ အရည်သောက်ပြီး၊ လေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်အပြီး၊ ရေချိုးအပြီး၊ ရေဖတ်တိုက်ပြီးနှင့် နေပူထဲမှ ပြန်လာပြီးစ မိနစ် ၃၀ အတွင်း အပူချိန်တိုင်းလျှင် ကိုယ်အပူချိန် အမှန်အကန်မရနိုင်ပါ။

အဖျားရှိမရှိ စစ်ဆေးကြည့်

ဖျားခြင်းသည် SARS ၏ ရှေးဦးလက္ခဏာဖြစ်၍ အဖျားရှိမရှိ တိုင်းတာကြည့်ခြင်းသည် ဤရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

၃၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၀၀ ဒီဂရီ ၅ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်)ကျော်မှ SARS ရောဂါဖြစ်နိုင်သော်လည်း အောက်ပါ အပူချိန်များနှင့် ယင်းတို့ထက်များလျှင် အဖျားရှိနေပြီဟု သတ်မှတ်ကြပါသည်။

သေနတ်နှင့် ချိန်ထားတာ
မဟုတ်ပါ။
အနီအောက်ရောင်ခြည်သုံး
ကီရီယာဖြင့်
အပူချိန်တိုင်းကြည့်နေပုံ
ဖြစ်ပါသည်။

အပူချိန်တိုင်းသည့်နေရာ

လူကြီး

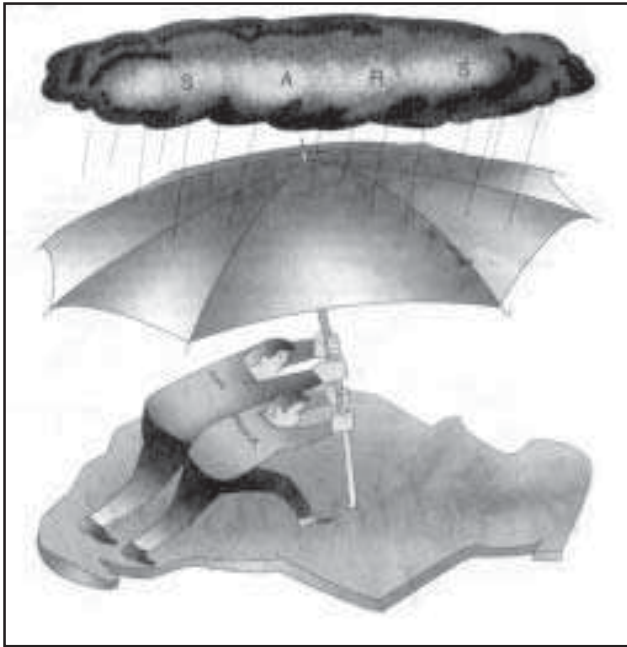
ကလေး

နားရွက်	၃၇ ဒသမ ၇	၃၇. ၉
လျှာအောက်	၃၇ ဒသမ ၃	၃၇. ၆
ချိုင်းကြား	၃၇ ဒသမ ၀	၃၇. ၃

ကလေးများတွင် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဇီဝကမ္မဖြစ်ပျက်မှုနှုန်း (Metabolic Rate) က ပိုမြင့်သဖြင့် ကိုယ်အပူချိန်မှာ ပုံမှန်အားဖြင့် လူကြီးများထက် အနည်းငယ် မြင့်နေလေ့ရှိပါသည်။

လူတို့တွင် ခန္ဓာကိုယ်အပူချိန်သည် နားထဲ၌ အမြင့်ဆုံးဖြစ်၍ ပါးစပ်၊ နဖူး၊ ချိုင်းကြားတို့တွင် အစဉ်လိုက်အတိုင်း အပူချိန်မြင့်လေ့ရှိပါသည်။ ပါးစပ်အတွင်း လျှာအောက်မှ အပူချိန်မှာ လူကြီးတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် ၃၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်သော်လည်း လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခန္ဓာကိုယ်အခြေအနေကိုလိုက်၍ ၃၆ ဒသမ ၂ မှ ၃၇ ဒသမ ၂ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အတွင်း ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းအပူချိန် ၃၇ ဒသမ ၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သို့ ရောက်မှ အဖျား ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူအများအပြားကို မြန်မြန်တိုင်းတာရသော လေဆိပ်များ၊ ကားဂိတ်များ၊ ဘူတာရုံများ၊ နယ်စပ်အဝင်အထွက် ဂိတ်ပေါက်များတွင် အနီအောက်ရောင်ခြည်သုံး အပူအာရုံခံပုံရိပ်ဖော်ကီရီယာ(Infrared thermal imaging scanner)များကို အသုံးပြု၍ တိုင်းတာလေ့ရှိကြပါသည်။ တိုင်းတာခံရသူတွင် အဖျားရှိပါက တီဗီစကရင်ပေါ်ရှိ ထိုသူ၏ပုံရိပ်တွင် အဖျားရှိသော အရောင်သို့ ပြောင်းလဲမြင်တွေ့ရလေသည်။ □

SARS
 မိုးတိမ်မည်းကြီးပေါ်မှ
 ရောဂါပိုးမိုးများ
 ရွာချနေစဉ်
 အစိုးရနှင့် ပြည်သူတို့
 လက်တွဲ၍ ထီးဆောင်း
 ကာကွယ်နေကြပုံကို
 စင်ကာပူတွင်
 သရုပ်ဖော်ထားပုံ

အခန်း (၁၆)

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဤရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး

၂၈-၅-၂၀၀၃ အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤရောဂါဖြစ်ပွားမှု ရှိကြောင်း မတွေ့ရပါ။ သို့သော် ဤရောဂါဝင်ရောက်လာနိုင်သော အခြေအနေများရှိနေသဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက SARS ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးစီမံချက်ကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်လျက် ရှိပေသည်။

ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးစီမံချက်

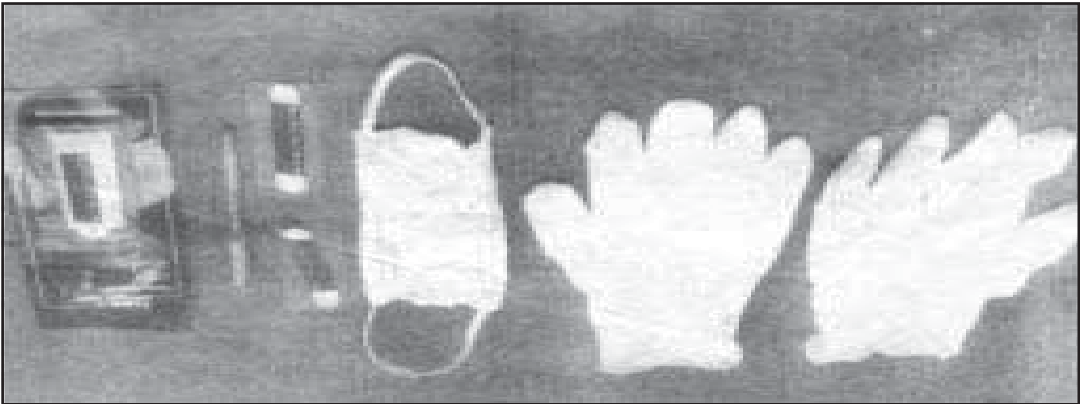
ယင်းစီမံချက်တွင် အောက်ပါအတိုင်း လုပ်ငန်းကြီးလေးရပ် ပါဝင်ပါသည်။

(၁) ရောဂါ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုထောက်လှမ်းခြင်းနှင့် သတင်းရယူခြင်း

(၂) ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် လူထုပညာပေးခြင်း

(၃) ဓာတ်ခွဲခန်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း

(၄) ထိရောက်သည့်ကုသရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း

SARS ရောဂါစမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသော အကာအကွယ်ပစ္စည်းများ

ယင်းစီမံချက်လုပ်ငန်းများကို အောက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

(၁) မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဤရောဂါ ဝင်ရောက်မှုကို စောစီးစွာ သိရှိရန်နှင့် မျက်ခြည်မပြတ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်၊

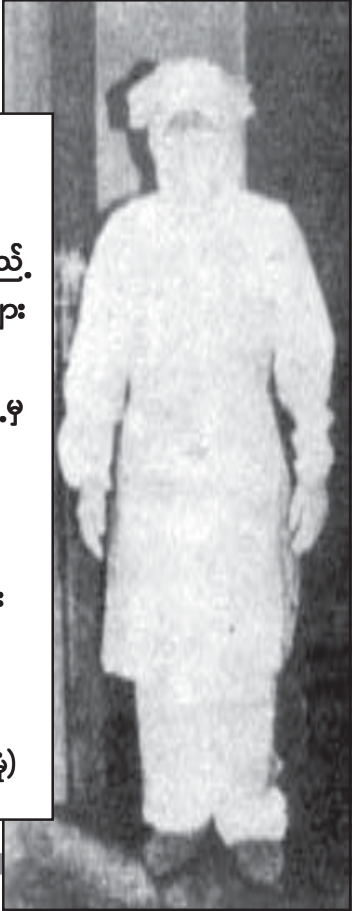
(၂) ပြည်သူလူထု အနေဖြင့် ရောဂါအခြေအနေကို သိရှိပြီး ကြိုတင် ကာကွယ်နိုင်စေရန်၊

(၃) ဤရောဂါဖြစ်ပွားလာပါက ထိရောက်စွာ ကုသပေးနိုင်ရန်နှင့် ကျန်းမာ ရေးဝန်ထမ်းများကို ရောဂါကူးစက်မှု မရှိစေရန်။

ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်

SARS ရောဂါကူးစက် ပျံ့နှံ့ မလာရေးအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်း အတာဖြင့် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင် ရန် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိရာ

SARS
ရောဂါရှိသူများအား
ပြုစုစောင့်ရှောက်ကြမည်။
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ
ဝတ်ဆင်ကြရမည့်
ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ
ထောက်ပံ့ကူညီ
ပေးပို့ထားသည့်
ဝတ်စုံပစ္စည်းများကို
ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း
တစ်ဦးက ဝတ်ဆင်
ပြသစဉ်။
ဓာတ်ပုံ-သွင်အေး(ကြေးမုံ)

<p>လှူဒါန်းပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့ (အဆုတ်ရောင်) ကျား၏ စွက်စိမ့်ပို့ပေးရေးအဖွဲ့ ဆေးကြောရေးအဖွဲ့အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း</p>		<p>Arrival Card</p>	
<p>အမည် _____ နေ့စဉ် (ဖက် / ဂါ / နေ့) _____ ဘဝသိ _____</p>		<p>☐ ကျား ☐ မ</p>	
<p>ပြည်ထောင်စု/ပြည်နယ် _____ လူမျိုး _____ ဆွေမျိုးအမည် _____ နေထိုင်ရာ _____ ကလေးကလေးအမည် _____ မိမိ၏အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း _____</p>			
<p>ပြည်ထောင်စု/ပြည်နယ် _____ မြို့ _____ အလုပ်အကိုင်အဖွဲ့အစည်း _____ လှူဒါန်းပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့ (အဆုတ်ရောင်) _____ (အဆုတ်ရောင်) (☒) (☐) လှူဒါန်းပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့ (အဆုတ်ရောင်) (☐) (☐)</p>			
<p>လှူဒါန်းပြင်ဆင်ထုတ်ပြန်ရေးအဖွဲ့ (အဆုတ်ရောင်) (☐) (☐) မိမိ၏အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း (☒) (☐)</p>			
<p>☐ နှစ်ပတ်လည်အတွင်း ☐ နှစ်ပတ်လည်အတွင်း ☐ နှစ်ပတ်လည်အတွင်း</p>		<p>☐ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း ☐ ကျန်းမာခြင်း ☐ ချိတ်ဆွဲခြင်း</p>	
<p>FOR OFFICIAL USE</p>		<p>Signature</p>	

<p>SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME (SARS) SURVEILLANCE FORM Ministry of Health, Union of Myanmar</p>			<p>Arrival Card</p>		
<p>Name Family _____ First _____ Middle _____</p>		<p>☐ Male ☐ Female</p>			
<p>Date of Birth _____</p>		<p>Nationality _____</p>		<p>Occupation _____</p>	
<p>Report No. _____</p>		<p>Country of residence _____</p>		<p>Port of embarkment _____</p>	
<p>☐ By road ☐ By ship ☐ By air</p>		<p>Flight No. _____</p>			
<p>Purpose of visit _____</p>		<p>Length of stay _____ (Days)</p>		<p>Address in Myanmar _____</p>	
<p>Name of Countries visited/travelled within last 10 days _____</p>					
<p>Any close contact within 10 days with a person who has been diagnosed as SARS ☐ Yes ☐ No</p>					
<p>Do you have any chest symptoms recently (within 10 days) ☐ Yes ☐ No If Yes, please tick the symptoms you suffered:</p>					
<p>☐ High fever</p>		<p>☐ Headache</p>		<p>☐ Muscle aches</p>	
<p>☐ Cough</p>		<p>☐ Sore throat</p>		<p>☐ Shortness of breathing</p>	
<p>☐ Difficult breathing</p>		<p>☐ Chest pain</p>			
<p>FOR OFFICIAL USE</p>			<p>Signature _____</p>		

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုနေသည့် SARSစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းပုံစံ (အဝါရောင်ကတ်)

- ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်သော ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုးနီးယား (အဆုတ်ရောင်) ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး ဦးစီးကော်မတီ၊
- ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်သော ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ ကာကွယ်ကုသနှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ၊
- ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုးနီးယား (အဆုတ်ရောင်) ရောဂါ အတည်ပြု သတ်မှတ်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ထောက်

လှမ်းကြည့်ရှုရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ဆေးဝါး နှင့်ပစ္စည်းကိရိယာ ထောက်ပံ့ရေး ဆပ် ကော်မတီ၊ ပြန်ကြားပညာပေးရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ဓာတ်ခွဲ စမ်းသပ်ရေးနှင့် ပိုးမွှားထိန်းချုပ်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ဆေးကုသရေးဆပ် ကော်မတီနှင့် ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုး နီးယား(အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ ကာကွယ် ကုသနှိမ်နင်းရေး ဆပ်ကော်မတီ (အထက် မြန်မာပြည်)တို့ကို ဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းများ ကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြ ပါသည်။

Ministry of Health
SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME
(SARS)
Health Alert Card
"FOR YOUR HEALTH"

TRAVELLERS INCLUDING AIRLINE CREW:
 All travellers should be aware of main symptoms and signs of SARS which include:

- * high fever ($\geq 38^{\circ}\text{C}$)

AND

- * one or more respiratory symptoms including
 - ☐ cough
 - ☐ shortness of breath

AND one or more of the following:

- + close contact with a person who has been diagnosed with SARS.
- + recent history of travel to areas reporting cases of SARS.

In the unlikely event of a traveller experiencing this combination of symptoms he/she should seek medical attention and ensure that information about his/her recent travel is passed on to the health care staff. Any traveller who develops these symptoms is advised not to undertake further travel until he/she has recovered.

For further information & assistance
 please contact any one of the following
 telephone numbers of Department of Health

Yangon

- * 09-8022729 * 09-5001210
- * 09-5006142 * 09-5002610
- * 245658 * 291078
- * 379078 * 282846
- * 690174

Mandalay

- * 09-2000335 * 02-33173

Thank you for your kind cooperation
 to stop the spread of SARS.

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် SARS ကာကွယ်ရေး ခရီးသွားလမ်းညွှန် (အင်္ဂလိပ်စာဖြင့်) (အပြာရောင်ကတ်)

စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုထောက်လှမ်းခြင်း

ဤရောဂါ ဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်များ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသင်္ဘောများဆိုင်ရာကပ်သည့်ဆိပ်ကမ်းများ၊ မူဆယ်၊ မိုင်းလား၊ လောက်ကိုင်၊ မန်စီ၊ လွယ်ဂျယ်၊ ကြူကုတ်၊ တာချီလိတ်၊ မြဝတီ၊ ဘုရားသုံးဆူ၊ ကော့သောင်း စသည့် နယ်စပ်ဒေသ ဝင်ပေါက်များတွင် ရောဂါစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအဖွဲ့များကို တာဝန်ချထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်များတွင် နိုင်ငံအတွင်း

ဝင်ရောက်လာမည့် ခရီးသည်များကို ရောဂါဖြစ်ပွားမှု၊ ခရီးသွားလာမှု ရာဇဝင်အချက်အလက်များပါဝင်သည့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုထောက်လှမ်းရေး မှတ်တမ်းကတ်ပြား (Surveillance Form) (အဝါရောင်ကတ်များ)များကို လေယာဉ်ပေါ်၌ပင် ဝေငှပြီး ဖြည့်ခိုင်းလျက်ရှိပါသည်။

ဤရောဂါဖြစ်ပွားသည့်နိုင်ငံများကို နှစ်ပတ်အတွင်း ရောက်ခဲ့သူများ၊ ဤရောဂါလက္ခဏာဖြစ်ပွားသူများ ပါလာလျှင် လေဆိပ်ကျန်းမာရေးဌာန၌ပင်

<p>ကျွန်းမာရေးလမ်းညွှန် ကျွန်းမာရေးလမ်းညွှန် (အပြာရောင်ကတ်) များပါ</p> <p>ကာကွယ်ရေး၊ ခရီးသွား/ လမ်းညွှန်</p> <p>၁။ ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအဖွဲ့တွင် ကျွန်းမာရေး ပြင်းထန် နှစ် နီးယား (အဆုတ်ရောင်) ရောဂါဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါသည်။ ရောဂါဖြစ်ပေသောပိုးကို တိကျစွာမသိရသေးသော်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှထိစေရုံ ကျွန်းမာရောဂါရှိသည်ဟု ယူဆရပါသည်။</p> <p>၂။ ကျွန်းမာရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်ခြင်း (အပြာရောင်ကတ်) ရောဂါ၏ လက္ခဏာများမှာ-</p> <ul style="list-style-type: none"> (က) ကိုယ်အပူချိန် ၃၈.၀ °C ထက်ပို၍ ပြင်းထန်စွာ ဖျားခြင်း။ (ခ) အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်သည်။ - ရောင်မရှိခြင်း၊ အသက်ရှူမဝခြင်း၊ အသက်ရှူရခက်ခြင်း။ (ဂ) အသက်ပါအကြောင်းတစ်ခုခုရှိခြင်း- - ကျွန်းမာရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း၊ နှစ်နီးယားရောဂါရှိသူ လူနာ (သို့မဟုတ်) လူနာနှင့်အနီးကပ်ထိတွေ့သူများနှင့် ထိတွေ့မှုရှိခြင်း။ - ကျွန်းမာရောဂါ နှစ်နီးယားရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့် နိုင်ငံများဖြစ်သည့် နယ်စပ်ဒေသများ၊ စင်ကာပူ၊ (ဟောင်ကောင်၊ ဝမ်ဆိုင်၊ ပြည်နယ်)၊ ထိုင်း၊ မီလန်ပိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ကနေဒါနိုင်ငံများမှ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပတ်အတွင်း ပြန်လည်ရောက်ရှိခြင်းကို ဖြစ်ပါသည်။ 	<p>၃။ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ ကျွန်းမာရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း ကျွန်းမာရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းထက် နှစ်နီးယား (အပြာရောင်) ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုမှ ကာကွယ်ရန် အောက်ပါအချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပါ။</p> <ul style="list-style-type: none"> (က) တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်း။ (ခ) အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားအစာများစားသုံးခြင်း။ (ဂ) ကောင်းစွာအိပ်စက်အနားယူခြင်း။ (ဃ) ကိုယ်လတ်လှုပ်ရှားမှုမှန်မှန်ပြုလုပ်ခြင်း။ (င) နားဖူး ဖျောင်းဖိုလေ့ရှိ လက်ကိုယ်ခြင်းစားပုံပြင်ခြင်း။ (စ) ကျွန်းမာရောဂါဖြစ်ပွားနိုင်ခြင်း၊ နှစ်နီးယား ရောဂါလက္ခဏာရှိသူ များအား အကာအကွယ်မရှိဘဲ ထိတွေ့မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ (ဆ) လူနှင့်နက်ထူထောင့်နေရာများသို့ သွားလာခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ <p>၄။ ကျွန်းမာရောဂါနှင့် အကျဆုံး လိုအပ်ပါက ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ -</p> <ul style="list-style-type: none"> ၀၉ - ၈၁၂၂၂၂၂၊ ၀၉ - ၅၀၀ ၁၂၁၀ ၀၉ - ၅၀၀ ၆၁၄၂၊ ၀၉ - ၅၀၀ ၂၀၁၀ ၂၀၅၆၅၈၊ ၂၅၁၀၀၈၊ ၃၅၅၀၀၈ ၂၈၂၅၆၆၊ ၆၅၀၀၀၅ <p>၅။ ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းဗိုက်၊ အဆိပ်ဆေးဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို ကာကွယ် တားဆီးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။</p>
--	--

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် SARS ကာကွယ်ရေး ခရီးသွားလမ်းညွှန် (မြန်မာစာဖြင့်) (အပြာရောင်ကတ်)

သမားတော်ကြီးများက သီးသန့်လူနာ စမ်းသပ်ခန်း၌ အသေးစိတ်စစ်ဆေးပြီး ရောဂါမရှိသူကို ပြည်ဝင်ခွင့်ပေးလျက် ရှိသည်။ ရောဂါရှိသည်ဟု သံသယရှိသူ များကို ရန်ကုန်တွင် ဝေဘာဂီအထူးကု ဆေးရုံကြီး၊ မန္တလေးတွင် မန္တလေးခုတင် ၃၀၀ ဆံ့ ဆေးရုံကြီးသို့ အထူးလူနာတင် ယာဉ်ဖြင့် လွှဲပြောင်း ပေးပို့ကုသပေး မည်ဖြစ်ပေသည်။

ရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့် နိုင်ငံ များမှ လာသည့်ခရီးသည်များအနေဖြင့်

တည်းခိုမည့်လိပ်စာအပြည့်အစုံပေးထားရ ပြီး ရောဂါပျိုးချိန်နောက်ပိုင်း၌ ရောဂါ လက္ခဏာများပေါ်ပေါက်လာခြင်းရှိမရှိ စောင့်ကြပ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ယင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ခရီးသွားများအတွက် ကျန်းမာရေးလမ်းညွှန်ကတ်(Health Alert Card) (အပြာရောင်ကတ်များ)များ ထုတ်ပေးထားပြီး ယင်းတို့၌ ဤရောဂါ လက္ခဏာများ၊ ရောဂါလက္ခဏာပြုလာ လျှင် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် တယ်လီဖုန်း နံပါတ်များ ဖော်ပြပေးထားပါသည်။

ထို့တူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆိပ်ကမ်းများ၌လည်း စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးပေးလျက်ရှိသည်။ နယ်စပ်ဒေသ ဝင်ပေါက်ဂိတ်များတွင်လည်း စစ်ဆေးပေး လျက်ရှိကြသည်။

နိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်လာ သည့် ခရီးသည်များကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် စောင့်ကြပ်စစ်ဆေးကြည့်ရှုသကဲ့သို့ မိမိ နိုင်ငံက ထွက်ခွာမည့် ခရီးသည်များကို လည်း ၃-၅-၂၀၀၃ ရက်ကစ၍ Health Declaration Form ဖြည့်ပြီး SARS ရောဂါလက္ခဏာမရှိမှသာ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာ

များပေးပြီးဖြစ်ပါသည်။ သံသယဖြစ်ဖွယ် လူနာပါလာပါက သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ အမြန်သတင်းပို့ရန်နှင့် လိုအပ်သည်များ ကို ဆောင်ရွက်ပေးရန် ညွှန်ကြားထားပြီး ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ပြင် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများမှ တစ်ဆင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဤရောဂါအတွက် လူထုပညာပေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဌာနအဖွဲ့အစည်း အသီးသီး၏ အစီအစဉ် ဖြင့် ဤရောဂါကာကွယ်ရေး ပညာပေး

ခွင့်ပြုလျက်ရှိပါသည်။

သတင်းထောက်လှမ်းခြင်း

နိုင်ငံတကာတွင် ဖြစ်ပေါ်နေ သည့် ဤရောဂါဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကို သိရှိနိုင်ရန် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာ ရေးအဖွဲ့အပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ဆက်သွယ်ပြီး သတင်းရယူလျက်ရှိပါသည်။

ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ပညာပေးခြင်း

လေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်နှင့် နယ်စပ်ဒေသဝင်ပေါက်များရှိ ဝန်ထမ်း များကို ဤရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်း

ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဟောပြောပွဲများကို လည်း အလျဉ်းသင့်သလို ကျင်းပပေးနေ ပါသည်။

ဓာတ်ခွဲခန်းလုပ်ငန်းများအတွက်

ဓာတ်ခွဲခန်းလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များ၊ လက်စွဲစာအုပ်များ ထုတ်ပေးထားပြီး ဓာတ်ခွဲခန်းအပိုင်းကို လည်း စနစ်တကျ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထား ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိရောက်စွာကုသပေးနိုင်ရန်

ဤရောဂါ ဟုတ်မဟုတ် တိတိ ကျကျ သတ်မှတ်နိုင်ရန် ကျန်းမာရေးဦးစီး

**SARS ရောဂါ
အန္တရာယ်ဆိုးကို
ဆက်လက်တိုက်ဖျက်ရန်
ဖော်ညွှန်းထားသည့်
ကာတွန်းတစ်ကွက်**

ဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ဓာတ်ခွဲ) နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူး (ရောဂါနှိမ်နင်းရေး) တို့က အတွင်းရေးမှူး၊ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးများအဖြစ် ပါဝင်သော **ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့**ကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ကုသရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ဆေးဝါးများ၊ အကာအကွယ် ပစ္စည်းများကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့် ညှိနှိုင်းစုစည်းထားပါသည်။ ရောဂါကူးစက်မြန်သည့်အတွက် ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ပေးပို့ထားသည့် နှာခေါင်းစည်း မျက်နှာဖုံး၊ မျက်စိအကာ၊ ခေါင်းဆောင်း၊ လက်အိတ်နှင့်ဝတ်စုံရှည်များ ဝတ်ပြီး ပြုစုစောင့်ရှောက်နိုင်အောင် စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ပေသည်။

**ကျန်းမာရေးအသိ
ကျန်းမာရေးသတိတို့ဖြင့်**

ကမ္ဘာ့အနှံ့ ဖြစ်ပွားနေသော ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နမိုးနီးယား (အဆုတ်ရောင်)ရောဂါ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိမလာစေရန်၊ အကယ်၍ မတော်တဆရောက်ရှိလာပါကလည်း ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ထိန်းချုပ်နှိမ်နင်းနိုင်စေရန်၊ ရောဂါ၏အန္တရာယ်ဆိုးများမှ ကင်းဝေးကြစေရန်၊ နိုင်ငံတော်နှင့် လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးက စုပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြသလို ပြည်သူလူထုအနေဖြင့်လည်း ကျန်းမာရေးအသိ၊ ကျန်းမာရေးသတိရှိရှိဖြင့် အစစ အရာရာ ဆင်ခြင်ကာကွယ်နေထိုင်နိုင်ကြမည်ဆိုလျှင် ဤရောဂါဆိုး၏အန္တရာယ်များမှ ကင်းဝေးနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦး

ပိုင်းကိုင်ကားသော စာအုပ်နှင့် စာနယ်ဇင်းများ

1. Bailey, James, "Guide to Hygiene and Sanitation in Aviation," WHO, 1977.
2. Baliga, R.R, "250 Cases in Clinical Medicine", 3rd edition, London, UK, 2001.
3. Benenson, Abrams. "Control of Communicable Diseases in Man" American Public Health Association, Washington, USA, 1980.
4. Cook, G.C, "Communicable and Tropical Diseases", 1st edition, London, 1988.
5. Croftom, John, "Andrew Douglas, "Respiratory Diseases", 3rd edition, UK, 1981.
6. Davidson, "Principles and Practice of Medicine", 19th edition, London, UK, 2002.
7. Donaldson, RJ & LJ Donaldson, "Essential Public Health Medicine", 1st edition, UK, 1993.
8. Greenwood, David, Richard C. Slack & John F. Peutherer, "Medical Microbiology", 14th edition, New York, 1995.
9. Guilbert, J.J. "Educational Hand Book for Health Personal" WHO Offset Publication No.35, Geneva, 1981.
10. Lucas, AO & HM Gilles, "Preventive Medicine for the Tropics", 3rd edition, UK, 1990.
11. Mercier, Clarie, "Infection Control. (Hospital and Community)", 1st edition, UK, 1997.
12. Murry Longmore, Ianwilkinson & Estee Torok. "Oxford Handbook of Clinical Medicine", 5th edition, Oxford, 2001.
13. Robbins, "Pathologic Basis of Disease", 6th edition, Philadelphia, USA, 1999.
14. Rose, Gwffrey, "The Strategy of Preventive Medicine", 1st edition, UK, 1992.
15. Southgate, Lockie, Heard & Wood, "Infection", 1st edition, Great Britain, 1997.
16. WHO, "Information and Education for Health in South-East Asia", SEARO Regional Health Papers No.17, New Delhi, 1988.
17. WHO, Interim Guidelines for National SARS Preparedness, WHO Western Pacific Regional Office, Philippines, 2003.
18. Business Week Magazines. (April, 2003)

19. Newsweek Magazines. (March, April, May, 2003)
20. Time Magazines. (March, April, May, 2003)
21. Bangkok Post Newspapers, Thailand.(March, April, May, 2003)
22. International Harald Tribune Newspapers, USA (April, May, 2003)
23. New Straits Times Newspapers, Malaysia. (March, April, May, 2003)
24. Star Newspapers, Malaysia(March, April, May, 2003)
25. The Nation Newspapers, Thailand.(March, April, May, 2003)
26. The New Light of Myanmar Newspapers, Yangon. (March, April & May, 2003)
27. The New Paper Newspapers, Singapore. (March, April, May, 2003)
28. The Straits Times Newspapers, Singapore. (March, April, May, 2003)
29. TODAY Newspapers, Singapore. (March, April, May, 2003)
30. Internet မှ ရရှိသောသတင်းများ။
(WHO Update, Health Scout, WebMD, Reuters, MSNBC News, ...)
31. ကာကွယ်ရေးနှင့်လူမှုရေးဆေးပညာအဖွဲ့, “ကာကွယ်ရေးနှင့် လူမှုရေးဆေးပညာစာစောင် အတွဲ(၁)၊ အမှတ်(၁၊ ၂၊ ၃ နှင့် ၄)၊ မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်များအသင်း၊ ၁၉၇၃၊ ၁၉၇၄ နှင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ်။
32. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ) “ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ”၊ သုတစွယ်စုံစာအုပ်တိုက်၊ရန်ကုန်၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်။
33. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ)，“မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်အေအိုင်ဒီအက်စ်”၊ စေတနာ့မဂ္ဂဇင်းစာပေ၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်။
34. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ)“ရောဂါမဟုတ်သောရောဂါများ၊ ”မြဝတီစာပေတိုက်၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ်။
35. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ)“သက်ရှည်ကျန်းမာ ဆေးပညာ”၊ သုတစွယ်စုံစာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်။
36. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ)“အသက်ရှည်ရာ အနာမဲ့ကြောင်း”၊ စာပေဗိမာန်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်။
37. တင်ထွန်းဦး(ဒေါက်တာ)，“အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သာယာ”၊ သုတစွယ်စုံစာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်။
38. သုတစွယ်စုံမဂ္ဂဇင်း(မေလ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်)
39. အာရောဂျ် ကျန်းမာရေးမဂ္ဂဇင်း(မေလနှင့် ဇွန်လ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်)
40. ကြေးမုံသတင်းစာများ(ဧပြီလနှင့် မေလ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်)၊ ရန်ကုန်။
41. မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာများ(ဧပြီလနှင့် မေလ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်)၊ ရန်ကုန်။

အက္ခရာဝင်္ဂအညွှန်း

ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ပိုး	၃၃၊ ၃၄၊ ၃၇-၄၁၊ ၅၈၊ ၆၀	ချောင်းခြောက်ဆိုးခြင်း	၅၆
ကင်းမိချို	၁၀၁	စတီးရွိုက်ဆေးများ	၉၅
ကမ္ဘာအနှံ့ ကူးစက်ပြန့်ပွားပုံ	၂၈-၃၆	စတင်ဖြစ်ပွားရာဒေသ	၁၁၊ ၂၂
ကမ္ဘာရွာကြီး	၉၂	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းပုံစံ	၁၄၆
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့	၁၂၊ ၄၂၊ ၈၀၊ ၁၁၀၊ ၁၁၂၊ ၁၄၅	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုထောက်လှမ်းခြင်း	၁၄၇-၁၄၉
ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု	၁၀၇		
ကျန်းမာရေးအာဇာနည်များ	၃၄-၃၆၊ ၅၂၊ ၅၃၊	ဆားရိကာကွယ်ရေးခရီးသွားလမ်းညွှန်	၁၄၇၊
ကျန်းမာရေးအာမခံ	၁၁၈	ဆားရိရောဂါ	၉
ကြောင်ကတိုးများ	၁၃၁	ဆားရိရောဂါကာကွယ်ဆေး	၇၀
ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့	၇၇၊ ၁၅၀	ဆားရိရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ	၁၀၀-၁၄၃
ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ	၁၂၊ ၂၆၊ ၆၇၊ ၆၉	ဆားရိရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးကော်မတီများ	၁၄၅-၁၄၆
ခန္ဓာကိုယ်အပူချိန်	၁၃၉-၁၄၃		

ဆားရဲရောဂါကုသဆေး	၉၈
ဆားရဲရောဂါကုသနည်းများ	၉၃-၉၉
ဆားရဲရောဂါကို ထိန်းချုပ်နိုင်သောနိုင်ငံ	၈၅၊ ၁၁၃-၁၁၆
ဆားရဲရောဂါကူးစက်နည်းများ	၄၂-၄၇
ဆားရဲရောဂါကြောင့်သေနှုန်း	၁၂၊ ၆၂၊ ၆၄၊ ၆၇၊ ၆၉၊ ၇၁၊ ၇၂
ဆားရဲရောဂါပိုး	၃၃၊ ၃၄၊ ၃၇-၄၁၊ ၅၈၊ ၆၀
ဆားရဲရောဂါပျောက်ပြီးလျှင်	၆၁
ဆားရဲရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့်နိုင်ငံများ	၈၀-၈၅
ဆားရဲရောဂါဖြစ်ပွားလွယ်သူများ	၄၈-၅၃
ဆားရဲရောဂါလက္ခဏာများ	၅၄-၆၁
ဆားရဲရောဂါအရေးကြီးရခြင်း	၇၃
ဆားရဲရောဂါအန္တရာယ်များ	၆၂-၇၃
ဆားရဲ၏မူလအစ	၂၇၊ ၁၃၁
ဇီဝကမ္မဖြစ်ပျက်မှုနှုန်း	၁၄၃
တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု	၁၀၁-၁၀၆
တန်တော့ခဲဆန်ဆေးရုံ(စင်ကာပူ)	၁၁၊ ၁၆၊ ၅၁၊ ၉၄
တုပ်ကွေးရောဂါအမျိုးမျိုး	၂၃-၂၆
ဒေသအတွင်း ထပ်ဆင့်ပြန့်ပွားခြင်း	၂၉၊ ၈၄၊ ၈၅
နမိုးနီးယား	၁၃၊ ၁၈-၂၁
နိုင်ငံတကာရောဂါဖြစ်ပွားမှု	၇၈-၈၆
နှာခေါင်းစည်းမျက်နှာဖုံး	၉၅၊ ၁၀၃၊ ၁၂၅၊ ၁၃၂-၁၃၉

ပဋိဇီဝပစ္စည်း	၆၀၊ ၆၁
ပိုးသတ်ဆေး	၁၀၉၊ ၁၂၀၊ ၁၂၁-၁၂၃
ပြင်ပသို့မထွက်ဘဲ သီးသန့်နေထိုင်စေခြင်း	၁၂၊ ၅၁၊ ၉၀၊ ၁၁၁၊ ၁၁၃၊ ၁၁၅၊ ၁၂၇၊ ၁၂၈၊ ၁၃၀၊ ၁၃၃
ပြင်ပအခွံငယ်	၁၀၃
ဗီတာမင်ဆေးများ	၁၀၆၊ ၁၁၂
ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး	၄၀
ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ	၉၅
မျိုးရိုးဗီဇသင်္ကေတ	၉၆
မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆားရဲရောဂါကာကွယ်ရေး	၁၄၄-၁၅၀
မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆားရဲရောဂါအန္တရာယ်	၈၇-၉၂
ရောဂါကာကွယ်ဆေး	၇၀
ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ	၁၀၀-၁၄၃
ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးကော်မတီများ	၁၄၅-၁၄၆
ရောဂါကုသနည်းများ	၉၃-၉၉
ရောဂါကူးစက်နည်းများ	၄၂-၄၇
ရောဂါကြောင့်သေနှုန်း	၁၂၊ ၆၂၊ ၆၅၊ ၆၇၊ ၆၉၊ ၇၁၊ ၇၂
ရောဂါပျိုးချိန်	၅၄
ရောဂါပျောက်ပြီးလျှင်	၆၁
ရောဂါဖြစ်ပွားနေသည့်နိုင်ငံများ	၈၀-၈၅
ရောဂါဖြစ်ပွားလွယ်သူများ	၄၈-၅၃
ရောဂါလက္ခဏာများ	၅၄-၆၁

ရောဂါအန္တရာယ်	၆၂-၇၃	အဆုတ်ရောင်ခြင်း	၁၃၁၊ ၁၉-၂၁
ရောဂါ၏မူလအစ	၂၇၊ ၁၃၁	အထောက်အကူပြုကုထုံး	၉၄
ရုတ်တရက်ပြင်းထန်စွာ ပိတ်ဆို့၍		အဏုဇီဝပိုးမွှားများ	၁၇
အသက်ရှူရ အလွန်ခက်ခဲခြင်း	၁၂၊ ၆၂၊ ၇၅	အနီအောက်ရောင်ခြည်	၁၄၂
		အနီးကပ်ထိတွေ့မှု	၅၇
လူအများအပြားသို့ရောဂါကူးစေသူ	၁၃၃	အပူအာရုံခံပုံရိပ်ဖော်ကိရိယာ	၁၄၃
လေယာဉ်အတွင်း လေဝင်လေထွက်	၁၂၅	အဖြူရောင်စစ်သည်များ	၄၉
လေအိတ်ကလေးများ	၁၅၊ ၁၇	အဖျားရှိခြင်း	၅၄-၆၀၊ ၁၃၉-၁၄၃
လက်ဆေးခြင်း	၁၀၁-၁၀၆	အမျိုးသားကျန်းမာရေးကော်မတီ	၈၇၊ ၉၀
လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခြင်း	၁၀၃-၁၀၅၊ ၁၂၉	အမျိုးသားရေးတာဝန်	၉၀-၉၁
		အမွှိုင်ဥယျာဉ်(ဟောင်ကောင်)	၁၂၊ ၄၅၊ ၄၆၊ ၄၇၊ ၅၅၊ ၅၇
သဘာဝကာကွယ်နည်း	၁၆-၁၇	အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်း	၁၂၆၊ ၁၄၇၊ ၁၄၈
သာမိုမီတာ	၁၂၄၊ ၁၃၇-၁၄၃	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း	၁၂-၁၃
သွေးချပ်ပြား	၆၀	အအေးမိခြင်း	၃၈
သွေးဖြူဥ	၆၀	အာဟာရပြည့်ဝသည့်အစားအစာ	၁၀၆
သွေးရည်ကြည်	၉၆	အီဘိုလာဗိုင်းရပ်စ်ပိုး	၂၆၊ ၃၅
		အူရ်ဘာနီ၊ ဒေါက်တာ	၃၄-၃၆
အကာအကွယ်ဝတ်စုံပစ္စည်းများ	၉၅၊ ၁၀၈	အေအိုင်ဒီအက်စ်	၁၂၊ ၂၆၊ ၆၇၊ ၆၉
အဆုတ်အအေးမိခြင်း	၁၃	အောက်ဆီဂျင်ပေးကုထုံး	၉၄၊ ၉၇
		အိပ်စက်အနားယူခြင်း	၁၀၆

SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS
SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS SARS

ကျေးဇူးပြု၍ ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်

ဤစာအုပ်၏ စာမျက်နှာ ၁၁ ရှိ ပုံစာ၊ စာကြောင်းရေ ၂ ရှိ
"Quartine" အစား "Quarantine" ဟု ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်

ဒေါက်တာ တင်ထွန်းဦး

ရေးသားထုတ်ဝေပြီးသော စာအုပ်များ

၁။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သင့်ကျန်းမာရေး (၁၉၇၆ စာပေဗိမာန်စာမူ ပထမဆုရ)	ပထမအကြိမ် (၁၉၇၈)
၂။ ရောဂါမဟုတ်သောရောဂါများ	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၈၃)
	ပထမအကြိမ် (၁၉၇၉)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၈၂)
	တတိယအကြိမ် (၁၉၉၅)
၃။ ကောင်းကျိုးမပေး မူးယစ်ဆေး	ပထမအကြိမ် (၁၉၇၉)
၄။ လူတိုင်းအတွက် စိတ်ဝင်စားစရာဆေးပညာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၇၉)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၈၃)
၅။ အသက်ရှည်ရာ အနာမဲ့ကြောင်း	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၀)
၆။ ဆရာဝန်နှင့်သူ့လူနာများ (လက်ရွေးစင်ဆေးပညာပေးဝတ္ထုတိုများ)	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၀)
၇။ စိတ်နှင့် သင့်ကျန်းမာရေး	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၁)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၉၅)
၈။ မြန်မာပြည်တောင်ဘက်စွန်းနှင့် ရွှေကျွန်းသို့ (ခရီးသွားဆောင်းပါးရှည်)	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၁)
၉။ မှုခင်းဆိုင်ရာဆေးပညာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၂)
၁၀။ ကျန်းမာရေးပြဿနာ အဖြေလွှာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၂)
၁၁။ သုတအံ့ဖွယ် အသွယ်သွယ်	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၃)
၁၂။ အားလုံးကျန်းမာ ပြည်မြန်မာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၆)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၈၇)
၁၃။ လူကောင်းလူတော် တို့ရည်မျှော်	တတိယအကြိမ် (၁၉၈၇)
	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၇)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၈၈)
	တတိယအကြိမ် (၁၉၈၈)
၁၄။ သက်ရှည်ကျန်းမာ ဆေးပညာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၈)
၁၅။ ဉာဏ်စမ်းသုတ အမှတ်(၁)	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၉)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၉၄)
၁၆။ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ (A.I.D.S)	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၉)
	ဒုတိယအကြိမ် (၁၉၉၀)
	တတိယအကြိမ် (၁၉၉၀)
	စတုတ္ထအကြိမ် (၁၉၉၁)
၁၇။ မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ ဆေးပညာ	ပထမအကြိမ် (၁၉၈၉)
၁၈။ ဆဝါဒီမြို့တော်(ခရီးသွားဆောင်းပါးရှည်)	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၀)
၁၉။ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အေအိုင်ဒီအက်စ်(၁၉၉၁ အမျိုးသားစာပေဆုရစာအုပ်)	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၁)
၂၀။ ဉာဏ်စမ်းသုတ အမှတ်(၂)	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၃)
၂၁။ အားလုံးကျန်းမာ ပြည်သာယာ(၁၉၉၄ အမျိုးသားစာပေဆုရစာအုပ်)	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၄)
၂၂။ ဉာဏ်စမ်းသုတ အမှတ်(၃)	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၅)
၂၃။ စာအုပ် စာနယ်ဇင်း စာကြည့်တိုက်နှင့် မြန်မာစာပေ	ပထမအကြိမ် (၁၉၉၉)
၂၄။ ကိုယ်စိတ်ကျန်းမာ သင့်ခန္ဓာ	ပထမအကြိမ် (၂၀၀၀)
၂၅။ ကူးစက်မြန် ပြင်းထန် နမိုးနီးယား အဆုတ်ရောင်ရောဂါ	ပထမအကြိမ် (၂၀၀၃)

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင်
ကူးစက်ပြန့်ပွားလျက်ရှိသည့်
ကူးစက်မြန်ပြင်းထန် နှုတ်နိုးယား

SARS ရောဂါ၏ မူလအစ၊
နိုင်ငံတကာ၌ ဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ၊
ရောဂါကူးစက်နည်းများ
ရောဂါကူးစက်လွယ်သူများ

ရောဂါလက္ခဏာများ၊ ရောဂါအန္တရာယ်များ၊
ရောဂါကုသနည်းနှင့် ကာကွယ်နည်းများကို
အခန်း (၁၆) ခန်း ခွဲပြီး
ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နိုင်နိုင်လုံလုံ စနစ်တကျ
စုစည်းတင်ပြထားပါသည်။

SARS

SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME

© 2003 World Health Organization

SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME